

Denne fil er downloadet fra
Danmarks Tekniske Kulturarv
www.tekniskkulturarv.dk

Danmarks Tekniske Kulturarv drives af DTU Bibliotek og indeholder scannede bøger og fotografier fra bibliotekets historiske samling.

Rettigheder

Du kan læse mere om, hvordan du må bruge filen, på *www.tekniskkulturarv.dk/about*

Er du i tvivl om brug af værker, bøger, fotografier og tekster fra siden, er du velkommen til at sende en mail til *tekniskkulturarv@dtu.dk*

Den nordiske

DEN
POLYTEKNISKE
LÆREANSTALT

Industri- og Kunstudstilling

i Kjøbenhavn, 1872.

Statistisk-historiske Meddelelser,

udarbejdede

paa Foranstaltning af

Udstillingskomiteen.

Kjøbenhavn.

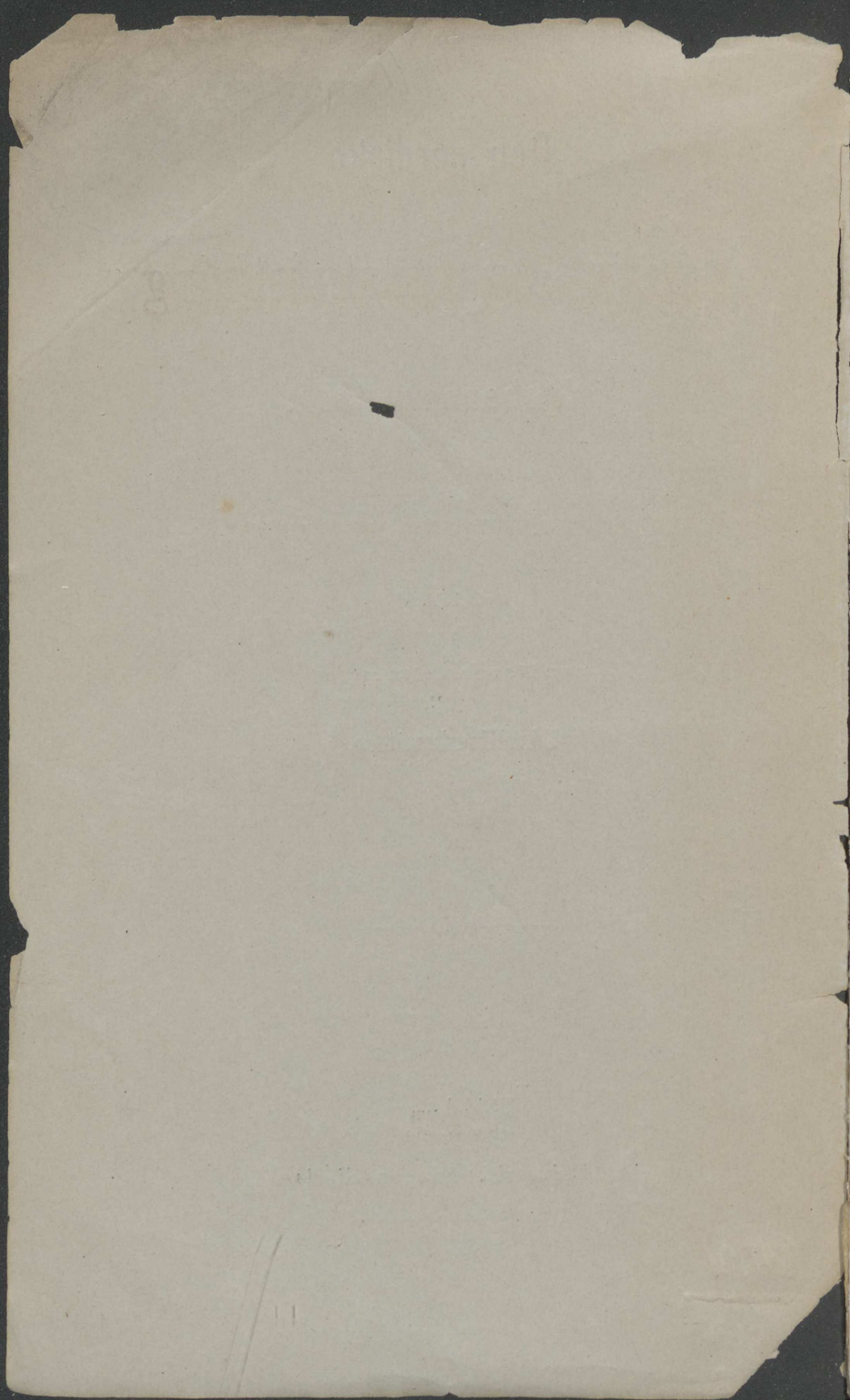
Paa Industriforeningens Forlag.

Trykt hos C. Ferslew & Co.

1874.

1872

(064)

Den nordiske
Industri- og Kunstudstilling
i Kjøbenhavn 1872.

Statistisk-historiske Meddelelser,

udarbejdede

paa Foranstaltning af

Udstillingskomiteen.

Kjøbenhavn.

Paa Industriforeningens Forlag.

Trykt hos C. Ferslew & Co.

1874.

Den nordiske

Industri- og Kunstudstilling

i Kjøbenhavn 1872

Statistisk-historisk Meddelelse

af

den Forenede

Udstillingskomiteen

Kjøbenhavn

Paa Industriforeningens Forlag

Trykt hos C. Tønder & Co.

1872

137	Amærkning: Forsjellige Blanketter
135	N. Oversigt over Indtægter og Udgifter
92	M. Fortegnelse over præsenterede Udstillere
90	L. Bestemmelser vedrørende Aarmingsbetjendeheden
87	K. Om Indsættelsen af Udstillingskode
84	J. Fortegnelse af Udstillingsreglementet

Indhold.

Forord.	Side.
I. Statistisk-historiske Meddelelser.	
Udstillingens Tilbliven, Aabning, Indhold og Belønninger	1.
Klasse I (Kunstværker)	20.
Klasse II (Civilingeniørarbejder; Kort)	20.
Klasse III (Skolearbejder)	21.
Klasse IV (Arkæologiske Gjenstande)	23.
Klasse V (Papir, Bogtryk m. m.)	24.
Klasse VI (Instrumenter)	26.
Klasse VII (Arbejder af Hør, Uld, Bomuld m. m.)	28.
Klasse VIII (Arbejder af Pelsværk, Læder, Skind m. m.)	32.
Klasse IX (Arbejder af Træ, Horn, Ben m. m.)	33.
Klasse X (Arbejder af Sten, Ler og Glas)	35.
Klasse XI (Arbejder af ædle og uædle Metaller)	38.
Klasse XII (Maskiner og Redskaber)	41.
Klasse XIII (Malme og kemiske Fabrikater)	43.
Klasse XIV (Korn, Spise- og Drikkevarer m. m.)	47.
Udstillingens Besøg, Slutning m. m.	51.
II. Bilag.	
A. Forslag til Ordning af Arbejdet	59.
B. Indbydelse	60.
C. Cirkulære fra Indenrigsministeriet	63.
D. Komiteernes Medlemmer	65.
E. Skrivelse fra Generaldirektoratet for Skattevæsenet	72.
F. Reglement for Udstillingen	73.
G. Angaaende ikke-nordiske Udstilleres Deltagelse	78.
H. Reglement for Bedømmelsen	79.
I. Industrimødet	81.

J. Fortolkning af Udstillingsreglementet	83.
K. Om Indsendelsen af Udstillingsgods	87.
L. Bestemmelser vedrørende Aabningshøjtideligheden	90.
M. Fortegnelse over prisbelønnede Udstillere	92.
N. Oversigt over Indtægter og Udgifter	135.
Anmærkning: Forskjellige Blanketter	138.

Indhold

Foreord	
I. Statistisk-historiske Meddelelser	
1. Udstillingens Tidspunkt, Aabning, Indhold og Besøgniser	
20. Klasse I (Konstværker)	
20. Klasse II (Civilingeniørarbejder; Kort)	
21. Klasse III (Skolearbejder)	
22. Klasse IV (Arkeologiske Gjenstande)	
24. Klasse V (Papir, Bogtryk m. m.)	
25. Klasse VI (Instrumenter)	
26. Klasse VII (Arbejder af Hør, Lld, Bomuld m. m.)	
27. Klasse VIII (Arbejder af Pelsværk, Læder, Skind m. m.)	
28. Klasse IX (Arbejder af Fær, Horn, Ben m. m.)	
28. Klasse X (Arbejder af Sten, Ier o. Glas)	
28. Klasse XI (Arbejder af sølv og andre Metaller)	
41. Klasse XII (Maskiner og Redskaber)	
42. Klasse XIII (Matte og kemiske Fabrikater)	
43. Klasse XIV (Korn, Spise- og Drikkevarer m. m.)	
51. Udstillingens Besøg, Stilling m. m.	
II. Bilag	
59. A. Forslag til Ordning af Arbejdet	
60. B. Indbydelse	
62. C. Ordnlere for Indrengsministeriet	
62. D. Konstituerede Medlemmer	
72. E. Skrivelse fra Generaldirektøren for Statistikkontoret	
73. F. Reglement for Udstillingen	
73. G. Angaende den nordiske Udstillings Delegation	
73. H. Reglement for Bedømmelsen	
81. I. Industriplan	

give en kort, sammenfavnende Udsigt over de tre nordiske Landes
industrielle Udvikling paa Udstillingens Tid; under Arbejdet har
jeg imidlertid ofte maattet beklage, at det i de tre Lande tilveje-
bragte statistiske Materialer foruden i flere Henseender at være
tilfældigt anlagte.

Oktober 1874

C. Nyrop.

Forord.

Da det af de Grunde, som nævnes nedenfor S. 19, ikke stod i Udstillingskomiteens Magt at tilvejebringe en saadan fyldig Beretning om Udstillingen, som oprindeligt var paatænkt, vedtog den i sit sidste Møde den 18 April 1873, at der skulde udgives en Beretning indeholdende historiske og statistiske Meddelelser om Udstillingen, de forskjellige Reglementer og Bestemmelser, der vedrøre Udstillingen, en Oversigt over dens Indtægter og Udgifter og endeligt en Fortegnelse over de Prisbelønnede. Af Kommissæren for Bedømmelsesvirksomheden blev det overdraget Undertegnede at affatte den saaledes vedtagne Beretning. I Aarets Løb indsendte jeg den, og under 10 Januar 1874 blev den af ham tilstillet Industriforeningen i Kjøbenhavn, hvorefter Trykningen tog sin Begyndelse. Forskjellige Omstændigheder, hvoriblandt navnlig en besværlig Korrekturlæsning af de første Ark (Korrektur er læst baade her, i Stokholm og Kristiania) ligesom Hensynet til en forventet endelig Afslutning af Udstillingsregnskabet, have hindret dens hurtige Tilendebning.

Foruden de tre Rigers officielle statistiske Tabelværker og flere andre Skrifter er her benyttet de af Dr. E. Sidenbladh i Anledning af Udstillingen i Wien om Sverige udgivne *Statistische Mittheilungen* (Stokholm, 1873, 210 S., 8vo) og det ved samme Lejlighed fremkomne *Norwegischer Special-Katalog* (Kristiania, 1873, 77 S., 8vo), der foran hver Gruppe har en kort statistisk Indledning. Min Opgave har været at

give en kort, sammenlignende Udsigt over de tre nordiske Landes industrielle Udvikling paa Udstillingens Tid; under Arbejdet har jeg imidlertid ofte maattet beklage, at det i de tre Lande tilvebragte statistiske Materiale foruden i flere Retninger at være ufyldstgjørende tillige er saa forskjelligt anlagt.

Oktober 1874.

C. Nyrop.

F o r o r d .

Da det af de Grunde, som nævnes nedenfor S. 13, ikke stod i Udstillingskomiteens Mægt at tilvejebringe en saadan fylde af Betydning som Udstillingen, som oprindeligt var paatakt, vedtog den i sit sidste Møde den 18 April 1873, at der skulde udgives en Betæning indledende historiske og statistiske Meddelelser om Udstillingen, de forskjellige Reglementer og Bestemmelser der vedrøre Udstillingen, en Oversigt over dens Indtægter og Udgifter og endelig en Fortegnelse over de Friselskede. Af Kommissionen for Bestemmelsesvirksomheden blev det overdraget Undergenode at aflæse den saaledes vedtagne Betæning. I Aarets Løb indsendte jeg den, og under 10 Januar 1874 blev den af den tilstedeværende Industrikommissionen i København, hvoraf Trykkeren tog sin Bestyrelse. Forskjellige Omstændigheder havde hindret navnlig en besværlig Korrektur af de første Ark Korrektur er læst paa de her i Stockholm og Kristiansia ligesom Hensynet til en forventet endelig Afslutning af Udstillingens Regnskabet, have hindret dens hurtige Tilbedring.

Foruden de tre oftere officielle statistiske Tabeller og flere andre Skrifter er her henrykt de af Dr. E. S. S. udgivne i Anledning af Udstillingen i Wien om Sverige udgivne Statistiske Meddelelser (Stockholm, 1873, 210 S., 8vo) og det ved samme Lejlighed fremkomne Norske over Social- og Kønnet (Kristiansia, 1873, 77 S., 8vo), der formaa hver Gruppe har en kort statistisk Indledning. Min Opgave var variet at

Statistisk-historiske Meddelelser.

Statistisk-historiske Meddelelser.

Som det vil erindres, blev den 14de danske Industriudstilling i Kjøbenhavn afholdt i Eftersommeren 1852. Det var *Kjøbenhavns Industriforening*, som foranstaltede den. Som det videre vil erindres, var denne Udstilling, der fandt Rum i en midlertidig Bygning paa Kristianborg Slots Ridebane, skjøndt ikke heldig i pekuniær Henseende, særdeles tilfredsstillende i anden Retning. Det var derfor naturligt, at der i den nævnte Forening efter en Tids Forløb fremkom Ønske om paany at holde Udstilling; almindelige Udstillinger med passende Mellemrum er et af de Midler, som Foreningens Love anviser den i sin Virksomhed for den danske Industris Fremme. Man ønskede imidlertid ikke alene en dansk Industriudstilling, men en nordisk saavel Industri- som Kunst-Udstilling. Der var altsaa, hvis den stillede Opgave skulde virkeliggjøres, langt større Vanskeligheder at overvinde end nogensinde før. Der skulde ikke alene findes en til den paatænkte Udstilling passende og tilstrækkelig Plads, men, da Foreningen ikke raadete over store Midler, maatte man tillige være betænkt paa at skaffe Foretagendet en maaske ikke ringe pekuniær Bistand.

Tid efter anden fremkom der forskjellige Forslag til Planens Udførelse, men de herefter gjorte Forsøg bleve alle uden Resultat, indtil Opmærksomheden i Sommeren 1866 henledtes paa en mellem Vesterbros Passage, Stadsgraven og Tivoli henliggende Grund, der ikke alene laa paa et befærdet Strøg, men tillige let vilde kunne sættes i Forbindelse med et større, frit Terræn (Voldterrænet bag Filosofgangen). At opføre en den danske Industri værdig, permanent Udstillingsbygning paa denne Grund fandt Tilslutning, og det lykkedes Industriforeningen at faa Benyttelsesret over den. Efter Underhandling med Krigsministeriet, der den Gang raadete over

alle Demarkationsliniens Grunde, afsluttede Industriforeningen under 16de December 1867 Kontrakt med det nævnte Ministerium, hvorefter den omtrent 2 Tdr. Land store Grund (nøjagtigt 26,820 □ Alen) for 30 Aar fra 1ste April 1868 at regne blev udlejet Industriforeningen mod en maadeholden Afgift. Kontrakten findes optagen i Industriforeningens Maanedsskrift (III, 1868, S. 9—11).

Efter at Spørgsmaalet om Pladsen herved havde faaet sin Afslutning og Resultatet af en strax derpaa fremsat Opfordring til offentlig Konkurrence om en Byggeplan havde været, at Industriforeningen tilkjøbte sig to af de indsendte Arbejder, Arkitekterne *J. Stillmanns* og *Joh. Schrøders*, udarbejdede et af Foreningen dertil nedsat Udvalg en endelig Plan for en Udstillingsbygning, og det besluttedes nu (Maj 1868) at søge et af Industriforeningen uafhængigt, saa kaldet Finansudvalg dannet, i hvis Haand Opførelsen af den projekterede permanente Bygning samt dennes videre Anvendelse efter endt Udstilling skulde lægges. Forsøget lykkedes, og efter en nøje Prøvelse af det gjorte Bygningsudkast, som noget forandredes, udstedte Udvalget (daværende Konseilspræsident Lensgreve *Frijs* til Frijsenborg, Formand, samt Dhrr. Grosserer *D. B. Adler*, Fabrikejer *M. H. Bing*, Gehejmeetatsraad *C. E. Fenger* og Bankdirektør *H. P. Frederiksen*) i Marts 1870 en Indbydelse til Dannelse af et *Aktieselskab til Opførelse af en Industriudstillingsbygning*, og den 31te Maj s. A. konstituerede det nævnte Aktieselskab sig. — Tegningen til den saaledes fastslaaede Bygning var af Arkitekt *V. Klein*, der havde udarbejdet den som Medlem af det ovenfor nævnte af Industriforeningen nedsatte Byggeplans-Udvalg.

Den 13de November 1870 paabegyndtes Bygningen, den 10de Maj Aaret efter fandt Rejsegilde Sted, og allerede under 20de Juni 1870 havde Industriforeningen sluttet Kontrakt med Aktieselskabet om, paa hvilke Betingelser Bygningen skulde overlades den til Udstillingsbrug. Foreningens Lejeret blev overdraget Selskabet, og Foreningen, der hos Kjøbenhavns Kommunalbestyrelse havde erhvervet Tilsagn om et Tilskud af 30,000 Rdlr. til en permanent Udstillingsbygningens Opførelse, forpligtede sig endvidere til at anbringe en Prioritet af 40,000 Rdlr. i Bygningen, saaledes at disse Penge kun under heldige Omstændigheder kom til at deltage i Udbyttet. Med hele sin daværende Formue støttede Foreningen Foretagendet. Den om-

handlede Kontrakt er optagen i Industriforeningens Maanedsskrift (V, 1870, S. 63—66).

Alle foreløbige Vanskeligheder vare nu overvundne, kun Udstillingens Afholdelse stod tilbage, og den 24de Juni 1871 konstituerede 25 af Industriforeningen indbudte ansete Mænd, Repræsentanter for forskellige Institutioner, i Forbindelse med Foreningens Repræsentantskab sig som *Komite for en nordisk Industri- og Kunstudstilling i Kjøbenhavn 1872* med Hs. Excellence Konseilspræsident, Lensgreve *Holstein* til *Holsteinborg* som Præsident og Overpræsident i Kjøbenhavn, Kammerherre *E. Emil Rosenørn* som Vicepræsident. I det paa den nævnte Dag afholdte Møde godkjædtes endnu en af Industriforeningen forelagt Plan til Arbejdets Fordeling (BILAG A.); de herefter nødvendige Valg bleve foretagne, og det blev overdraget Præsidenten og Vicepræsidenten at udstæde en foreløbig Indbydelse til Udstillingen og til et i Forbindelse med den paatænkt nordisk Industrimøde. Udstillingen skulle afholdes paa Industriforeningens Regning og Risiko. Udstillingens Kommissærer vare: Konferensraad, Borgermester *E. D. Ehlers*, Kommissær for Bedømmelsesvirksomheden; Krigsraad, Rustmester *G. Christensen*, Kommissær for Udstillingens Ordning; Etatsraad, Arkitekturmaler *Heinr. Hansen*, Kommissær for Kunstafdelingen; Professor *C. V. Holtten*, Kommissær for Industrimødet og Grosserer *V. P. Borgen*, Kommissær for Økonomien, hvilke Mænd i Forbindelse med Komiteens Vicepræsident som Formand dannede Udstillingens Forretningsudvalg, den saa kaldte Kommissærkomite.

Sagen var nu i Gang. Den 1ste Juli tilmeldtes det Udenrigsministeriet, at Udstillingskomiteen havde dannet sig, og Ministeriet anmodedes om at bringe en Meddelelse herom til den kgl. svensk-norske Regerings Kundskab ligesom om at overgive den Exemplarer af den under 26de Juni udstedte Indbydelse (BILAG B.), der herefter ogsaa udsendtes til samtlige danske Konsulater i Sverige og Norge, til en stor Del nordiske Arbejder- og Haandværkerforeninger samt til saa godt som alle Bladredaktioner i de tre nordiske Riger. Under 25de Avgust udnævnte derpaa Hs. Maj. Kong Karl XV. en Komite for Sveriges Deltagelse med Overintendant, Kabinetsskammerherre *F. v. Dardel* som Formand samt under 2den Oktober en lignende Komite for Norge med Professor *H. Christie* som Formand. Til Kommissærer for Sverige udnævntes Fabrikejer *C. F. Lundström* og

Professor, Landskabsmaler *Edv. Bergh*; til Kommissær for Norge Kand. jur., Fabrikejer *J. Meinich*.

Vi komme nu til de danske Provinsers Deltagelse i Udstillingen. Efter Henvendelse til Indenrigsministeriet udgik der under 21de Avgust et til Landets samtlige Amtmænd stilet ministerielt Cirkulære angaaende Dannelsen af Lokalkomiteer, ledsaget af en for disse af Udstillingskomiteen forfattet Instruktion (BILAG C.), hvorefter der dannedes i Alt 32 Lokalkomiteer. Der tilskreves endelig Justitsministeriet om paa lignende Maade at stille Anmodninger til Landshøvdingen paa Island og Amtmanden paa Færøerne, idet det tillige meddeltes, at Udstillingskomiteen var bleven tiltraadt af Etatsraad, Generalkonsul *H. A. Clausen* som Kommissær for Island, Færøerne og Grønland. Yderligere tiltraadtes Komiteen endnu af Grosserer *Moritz G. Melchior* som Kommissær for de vestindiske Kolonier. — En Fortegnelse over Udstillingens samtlige Kommissærer, Komitemedlemmer m. m. findes meddelt som BILAG D.

Samtidig med, at der tilskreves ovennævnte forskellige Ministerier angaaende Dannelsen af Komiteer i Nabolandene og Provinserne, henvendte man sig ogsaa til dem i anden Anledning. Mærkes kan det saaledes, at Generaldirektoratet for Skattevæsenet efter sket Henvendelse under 14de Avgust tillod, at de fra Udlandet til Udstillingen indkommende Gjenstande under visse Betingelser maatte indgaa toldfrit (BILAG E.), ligesom at Justitsministeriet ved Skrivelse af samme Dato meddelte Tilladelse til, at Komiteen efter endt Udstilling maatte bortlodde indkjøbte udvalgte Udstillingsgjenstande.

Efter at disse og lignende Spørgsmaal vare bragte i Orden, udgik nu Slag i Slag: Reglement for Udstillingen (BILAG F.); Bestemmelse om, indenfor hvilke Grænser Fabrikker og Andre, der ikke ere bosiddende i et af de tre nordiske Riger, kunde udstille (BILAG G.); Reglement for Bedømmelsen af de udstillede Industrigjenstande (BILAG H.); Plan for Industrimødet (BILAG I.); Fortolkning af forskellige Paragrafer i Udstillingsreglementet (BILAG J.); Regler for Indsendelse af Udstillingsgods (BILAG K.) o. s. v. — Under 23de April 1872 valgte Industriforeningen efter Udstillings-Komiteens Opfordring endelig en Komite til at bistaa Rejsende i Udstillingstiden. Denne Komites Bureau var beliggende ligeoverfor Udstillingsbygningen paa den anden Side af Vesterbros Passage i en interimistisk opført Træbygning.

Efter Udstillingsreglementet paahvilede Udstillingsgjenstandenes Frem- og Tilbagetransport udelukkende Udstillerne; i

denne Udgifts Størrelse tilvejebragte Komiteen dog ved Henvendelser til de paagældende Jernbane- og Dampskibsselskaber en Moderation (BILAG K.), og paa samme Maade forholdt det sig med Assurancen af de udstillede Gjenstande (1852 afholdtes disse Udgifter af Industriforeningen). Uden Betaling erholdt Udstillerne Pladsen, hvorpaa de udstillede, ligefremme Borde og Skranker til Indhegning samt Bevægkraft til de Maskiner, som ønskedes holdte i Gang. Paa Basis heraf indløb der imidlertid saa rigelige Anmeldelser, at det blev nødvendigt at skaffe betydelig Plads udover de i Udstillingsbygningen tilstedeværende 30,000 □ Alens Gulvflade, og der blev derfor opført midlertidige Træbygninger ikke alene bagved Udstillingsbygningen, mellem denne og Tivoli, men ogsaa i det paa Hjørnet af Vesterbros Passage og Filsofgangen beliggende Voldterræn, som Kjøbenhavns Kommunalbestyrelse efter sket Henvendelse under 4de November 1871 gav Komiteen Tilladelse til at benytte i Udstillingstiden¹. Det nye Terræn, der herved kom Udstillingen til Gode, udgjorde omtrent 4 Tdr. Land og dannede sammen med Udstillingsbygningen og det Areal, hvorpaa denne var opført, et virkeligt imponerende Hele (i Alt omtrent 6 Tdr. Land) med overraskende Udsigter over Stadsgraven og dennes træbevøxede Sider. De to Grundstykker, hvoraf Udstillingsterrænet dannedes, laa paa hver sin Side af Stadsgraven og blev forbundne dels ved en Jordvej, nærmest ved Vesterbros Passage, og dels ved to af Ingeniørkorpset velvilligt overladte Træbroer.

Den nordiske Industri- og Kunstudstilling, der 1866 fandt Sted i Stokholm, havde i midlertidige Træbygninger i Alt haft næsten 123,600 svenske □ Fods eller omtrent 25,000 danske □ Alens Gulvflade, og herefter, blev den herværende permanente Udstillingsbygning indrettet paa at have 30,000 □ Alens Gulvflade. Som ovenfor meddelt viste dette Areal sig for lille, og foruden de 30,000 □ Alens Gulvflade i Hovedbygningens tre Etager kom Udstillingen endnu til at raade over: 5000 □ Alen i de bag Hovedbygningen opførte Bygninger, 7,500 □ Alen i de af Komiteen i Voldterrænet paa den anden Side af Stadsgraven opførte Bygninger og endelig 2,700 □ Alen i de sammesteds opførte private Bygninger (den svenske Kunstudstillingsbygning, de norske Træhuse m. m.), hvilket tilsammen gav en Gulvflade paa 45,200 □ Alen, et Areal, der næsten var 11 Gange større end den Gulvflade, som Udstillingen i 1852

¹ I Henhold til Lov af 6te Juli 1867 var Kjøbenhavns Kommune ved Kontrakt af 29de Oktober 1869 bleven Ejer af det saakaldte Demarkationslinie-Terræn.

paa Kristiansborg Slots Ridebane havde at raade over. Ja hvad mere er, hele den daværende 14 Alen høje og 4,200 □ Alen store midlertidige Udstillingsbygning kunde med Lethed rummes i den nordiske Udstillings glasdækkede Midtsal, der var 6,600 □ Alen eller næsten en halv Td. Land stor, og hvis Glastag blev baaret af 30 slanke, hver næsten 30 Alen høje Piller¹. Fra den store Indgangsport, der fra Vesterbros Passage fører gennem den i en Firkant opførte Bygnings forreste Længdefløj, traadte man ud paa en med Billedhuggerarbejde rigt prydet, dobbelfløjet Trappe, der førte ned i den glasdækkede Sal, fra hvilken man igjen gennem 70 aabne Buer kunde begive sig ind i Udstillingens underste Etage, der kun i Forhold til Vesterbros Passage fremtraadte som Kjælder. At det omhandlede Trappeparti, der maa betragtes som Udstillingens smukkeste Punkt, hvorfra de Besøgende havde en virkelig storslaaet Udsigt over Udstillingens rigeste Afdelinger, kunde fremtræde i en saa tiltalende Form, som det i Virkeligheden gjorde, skyldtes væsenlig Krigsraad *Christensen*; det var ham, der 1866 henledte Opmærksomheden paa Grunden ved Vesterbros Passage og senere som Kommissær for Udstillingens Ordning drog Omsorg for Udstillingsgjenstandenes Gruppering og Opstilling. — Endnu staar der kun tilbage her at meddele, at af Hovedbygningens 30,000 □ Alen indtog Sverige 7000 □ Alen og Norge 3000 □ Alen. Sverige havde væsenlig Plads i Bygningens vestre, længst fra Byen værende Fløj, Norge i den modsatte østre.

Torsdag den 13de Juni fandt Udstillingens Aabningshøjtidelighed Sted; Kl. 12 ankom Hs. Majestæt Kongen sammen med Kronprinsen, Kronprinsessen og Prins Valdemar. Da Hs. Majestæt Kongen traadte ud paa Trappepartiet, blev han modtaget med et nidobbelt, rungende Hurra af den talrige, festligklædte Forsamling. Festen indlededes derpaa med Afsyngelsen af nedenstaaende første Del af en af *Carl Ploug* forfattet og af *N. V. Gade* komponeret Kantate, der blev udført af omtrent 50 Musici og 1200 Sangere, fordelte i tre Kor:

Velkommen til Arbejdets Kapestrid,
 hvor regnende Kløgt og skabende Snille
 skal mødes med Haandens trofaste Flid;
 hvor Kraft til at stræbe, Magt til at ville
 med Kundskab og Smag og Skjønheds Glans
 skal kæmpe om Ærens liflige Krans!

¹ Arkitekt V. Klein har i Industriforeningens Maanedsskrift, VII, 1872, S. 250—260 givet en med Tegninger oplyst Beskrivelse af Glastagets Konstruktion.

Velkommen, I togaklædte Helte
 med Fredens Olivengren i Bælte
 til Arbejdets, Flidens og Snillets Strid!

Derfra, hvor Malmen gror i Bjergets Skjul
 og bryder frem i Mandens Arm og Stemme;
 hvor Arnestedets stille Flid har hjemme
 og Strømmen bruser højt om Værkets Hjul;
 hvor Snillet lærte Sejleren at klyve
 ad brede Trapper over Klippens Top;
 hvor Nutids *Vølund* slog sit Øje op
 og vide Sangens Nattergale flyve —
derfra velkommen hid
 til Arbejdets, Flidens og Snillets Strid!

Derfra, hvor højt sig Fjelde taarne
 og løfte Sjælen op med sig,
 hvor Mænd af deres Styrke baarne
 med Ære har brudt Livet Vej;
 hvor Tanken dybt i Mindet bunder
 og drages af dets stærke Skin;
 hvor Haanden virked mangt et Under
 kun ledet af et barnligt Sind —
derfra velkommen hid
 til Arbejdets, Flidens og Snillets Strid!

Og fra de lave Øer og grønne Sletter,
 som aldrig spotte Plovens skarpe Bid;
 hvor Himlens Hvælv kun Synet Grænse sætter
 og Havets Luner ægge Mandens Vid;
 hvor Søndenvind og Solskin løve Skoven
 og vække Foraar i det glade Sind;
 hvor Haandens Virksomhed og Tankens Spind
 kun trænge til Velsignelsen fraoven —
 Velkommen Alle her,
 hvis Stræben er ærlig og Hæder værd!

Vi trende Folk i det høje Nord
 ej Tallets Styrke vi finge;
 i Folkenes mægtige Fælleskor
 kun svagt vore Røster maa klinge;
 men om med vor Evnes fulde Skat
 vi trofast og redelig virke,
 da faa vi vort eget Spir vel sat
 paa Verdens-Kulturens Kirke;
 da finde for Brist og Brest vi Raad
 og hævde vor Ret til at være;
 da Sønnernes frie, mandige Daad
 skal kappes med Fædrenes Ære!

Udstillingens Præsident henvendte sig derpaa i følgende Tale til Hs. Majestæt Kongen:

Deres Majestæt!

Medens Kunst og Industri fra de ældste Tider have været Kulturens Ledsagere, ja stundom dens Bærere og Forløbere, var det først den nyeste Tid forbeholdt at ifere dem det Klædebon, hvori de her fremtræde; det er et af Resultaterne af Udviklingens Kæmpeskridt ifølge Videnskabens Indgriben i Teknikens og den anvendte Mekaniks Omraade. Hurtigheden, hvormed Tanken nu udvexles, Fjernelsen af Afstandenes Besvær og Hindring, Letheden i al Samfærsel have fremkaldt disse kortvarige, men store Sammenstillinger af Nutidens Frembringelser, og medens de fra den ældre Tid arvede Samlinger af Videnskabens og Kunstens Skatte staa som det historiske Vidnesbyrd om den Tid, der ligger bagved os, frembære Nutidens Industri- og Kunstudstillinger Vidnesbyrdene om den nye Tids ustanselige Udvikling og Fremadstræben.

Udstillingerne have saaledes alt vundet deres egen Historie, og deres Berettigelse er længst anerkjendt ifølge den Betydning, de have hævdet sig for Industriens og Kunstens Fremme. Vi have set de store Nationer, der træde frem som Industriens Bærere, konkurrere i Verdensudstillingerne om at vinde Prisen i disses Omfang og Storartethed, og nye Forberedelser synes at antyde, at denne Attraa endnu ingenlunde har kulmineret. I den gamle Kejserstad ved Donauen rustes til en Udstilling, som synes at skulle gjøre sine store Forgængere Rangen stridig, og medens vi her samles om vort mere beskedne Værk, holdes en storartet Udstilling i det russiske Riges tidligere Hovedstad.

Men ogsaa i de mindre Lande have Udstillingerne deres Historie; hos os maa vi endogsaa gaa temmeligt langt tilbage i Tiden for at finde deres første, ganske vist beskedne, men derfor ikke mindre livskraftige Fremtoninger, der dog snart tiltog saaledes, at Tid efter anden de fleste Kjøbstæder, selv de mindre med, have haft deres Udstillinger, stundom endog efter ordnede Perioder, ja selv Landbrugernes store Forsamlinger have anerkjendt Udstillingernes Betydning ved at indrømme dem den første Plads ligeoverfor Forhandlingerne ved Møderne, og altid have disse Udstillinger vist, hvor stærkt enhver Virksomhed er knyttet til Industriens Frembringelser. Den første større Udstilling i Kjøbenhavn afholdtes 1852 paa Kristiansborg Slots Ridebane; den var efter de daværende Forhold ret anselig og talte cirka 750 Udstillere, hvoraf dog over Halvdelen var fra Kjøbenhavn. I Sammenligning med det, vi nu have for os, var den kun ubetydelig, men i sine Følger var den ikke uden Betydning: Tanken var bragt ud i Livet og har baaret rig Frugt. Den Komité, som forestod denne Udstilling, var valgt af Industriforeningen, og siden den Tid har denne Forening holdt Tanken vedlige om en større nordisk Industri- og Kunstudstilling; forskjellige Planer bleve i den Anledning lagte, som dog atter maatte opgives, indtil Ulykkerne fra 1864 foranledigede en Stansning. Men snart gjorde Bevidstheden om Nødvendigheden af en kraftig Samvirken til færdig Virksomhed sig gjældende, og netop de tunge Tider fremkaldte igjen den tidligere Plan om en større nordisk Udstilling. Denne kom dog først til Udførelse hos vore Frænder og Naboer i Stokholmer-

Udstillingen 1866, der saaledes blev den første nordiske Udstilling, og for hvilken man her veg Pladsen; men alt samtidig dermed fremkom Tanken om Benyttelsen af den Plet, hvor vi nu staa, og denne Plads blev i det paafølgende Aar ogsaa erhvervet fra Krigsministeriet. Planer bleve nu udarbejdede og Tegninger vedtoges, men endnu vare betydelige Vanskeligheder at overvinde: den lavtliggende Grund syntes Mange lidet tiltalende, store Pengemidler maatte tilvejebringes og flere Hindringer fjærnes, men det lykkedes, og Takken derfor skyldes Industriforeningen og dens Ledere. Jeg tør her nævne de forskjellige Formænd: afdøde *Rames*, hans Eftermand, Komiteens nuværende Medlem, Hr. Dampmøller *Bing*, og den nuværende Formand Hr. *Anker Heegaard*. Blandt dem, som dernæst væsenlig have hjulpet til hele Foretagendets Fremme, være det mig tilladt særlig endnu at nævne Formanden for det til Sagens Ordning dannede Finansudvalg, daværende Konseilspræsident, Hs. Exs. Greve *Frijs Frijsenborg*, der ved en kraftig Tiltræden bragte det dertil, at Planen kunde bringes til Udførelse. Grunden til Bygningen lagdes da i 1870, og under Arkitekt *Kleins* dygtige Ledelse er i forholdsvis kort Tid den smukke Bygning fremstaaet, saaledes at omtrent for et Aar siden den ledende Komite kunde konstitueres. Jeg beder Deres Majestæt allernaadigst tillade, at jeg her bringer Udstillingens og Komiteens Tak først til alle dem, Avtoriteter saavel som Private, deriblandt Lokalkomiteerne, der paa forskjellig Maade have støttet og imødekømt Sagen; dernæst til de Mænd, der siden den Tid have baaret den væsenlige Del af Arbejdsbyrden, idet jeg henvender denne Tak til Kommissærkomiteen og dennes Formand, Overpræsidenten for Kjøbenhavn. Men iblandt denne snevrere Komites Medlemmer maa jeg særlig fremhæve den Mand, som med utrættelig Nidkærlighed og usvækket Udholdenhed har forestaaet selve Udstillingens Ordning, et stort og besværligt Hverv, som ved den korte Tid, der har været levnet, endmere har gjort Krav paa den Dygtighed og Omsigt, hvormed det virkelig er lykkedes Hr. Rustmester *Christensen* at naa Maalet. Vi bringe ham en velfortjent Tak. Tilsidst endnu en Tak til Hr. Professor *Heinr. Hansen*, der beredvilligt og veltvilligt har forestaaet Udstillingens Kunstafdeling.

Men vi forlade det snevrere Omraade og komme til Udstillingens større Omfang! — det er ingen særlig dansk Udstilling, det er en *nordisk* Udstilling, som omfatter alle tre nordiske Riger, og vi skyldte da en varm og levende Tak til vore Frænder og Naboer, der optog Planen ikke som noget Fremmed, men som en Hjemmetanke, og ved deres rige og fortrinlige Bidrag væsenlig have hævet Udstillingens Betydning. Jeg henvender dernæst en Tak til den svenske Regering og til den norske Regering, til de af dem hver især udnævnte Komiteer med deres Formænd, Hr. Overintendant, Kabinetsskammerherre *Dardel* og Hr. Professor *Christie* og til Dhrr. Kommissærer, som have forestaaet de særlige Afdelinger for Sverige Dhrr. *Lundström* og Professor *Bergh* og for Norge Hr. *Meinich*, som trods alle Vanskeligheder ifølge kneben Tid og lang Transport i rigt Maal have tilført os store og udmærkede Bidrag. Vi havde smigret os med det Haab at se Aabningshojtideligheden hædret ogsaa ved Hs. Maj. Kongen af Sverige og Norges allerhøjeste Nærværelse; det er for os alle en Sorg, at dette Haab ikke har kunnet opfyldes; maatte Aarsagen til dette Savn snart være fjærnet saaledes, at vi atter kunne gjense Hs. Majestæt i sin vante kraftige Manddomsskikkelse.

En nordisk Industri- og Kunstudstilling var det Maal, vi have stræbt hen til, og dette Maal er naaet som et Tegn paa, at den Erkjendelse stedse faar mere Gyldighed, at de tre nordiske Riger have gjensidige Interesser, der kunne og bør støttes ved fælles Imødekommen og Samvirken. Maatte da en saadan Samarbejden ogsaa vinde Anerkjendelse gennem sine Resultater og denne Udstilling saaledes i det praktiske Liv føre os frem paa en rig og frugtbar Bane til at hæve og styrke de tre Nabolandes Kraft og Udvikling. Vi haabe det, og vi tro det!

Deres Majestæt!

Igjennem lange Tider, lyse og mørke, have Kunst og Industri altid fundet et aabent Øre hos Kongen og, naar det behøvedes, den Støtte, der trængte til; hvad Under da, at vi ere gaaede den vante Vej ogsaa idag. Det er første Gang efter en lang Skilsmisse, at vi se Deres Majestæt i vor Midte, og om vi end dybt maa beklage paa Grund af Prinsesse Thyras lange Sygeleje at se Kongen uden Hendes Majestæt Dronningen, uden den elskede Kongedatter, saa tør vi dog nu, Gudskelov, nære det glade Haab snart at kunne se de Hoje Savnede betrede den Plads, hvor Øjet idag søger dem forjæves.

Saa modtage da Deres Majestæt naadigst vor uskrømede, vor dybt-følte Tak, fordi Deres Majestæt har villet komme vorø Ønsker imøde, og idet jeg underdanigst frembærer denne Tak for Deres Majestæt, tør jeg bede Kongen at aabne denne den 2den nordiske Industri- og Kunstudstilling!

Hs. Majestæt Kongens Svar lød saaledes:

Det har været mig en sand og oprigtig Glæde idag at kunne aabne Udstillingen.

At min elskede Hustru Dronningen ikke kan være tilstede hos os, er for hende en levende Sorg. Med dyb Beklagelse savner jeg og, jeg er overbevist om, hele Forsamlingen min gode Ven Hs. Majestæt Kong Karl XV, men jeg er overbevist om, at han i dette Øjeblik dvæler med sine bedste Ønsker iblandt os.

Idet jeg nu ønsker, at denne Udstilling maa bære rig og velsignet Frugt for Industriens og Kunstens Udvikling til de nordiske Rigers Held og Styrke; erklærer jeg denne 2den nordiske Kunst- og Industriudstilling for aabnet.

I samme Øjeblik som Hs. Maj. Kongen saaledes erklærede Udstillingen for aabnet, lød Kanonsalut, Maskinerne blev sat i Bevægelse og Springvandets Straaler lod sig plaskende høre, hvorpaa følgende Bøn blev afsungen:

O store Gud, Dig love vi,
paa Dig vort Haab vi bygge,
staa os i al vor Gjerning bi
og laan vor Stræben Lykke!

Beskærm vort Fædrehjem
og lad det voxé frem
ved sine Sønners Daad,
ved vise Fyrsters Raad,
ved ædle Folkeviljer!

Med Hensyn til Hs. Majestæt Kongens og de øvrige kongelige Personers Deltagelse i Aabningsfesten skulle vi videre henvise til det nedenfor aftrykte BILAG L. og her kun endnu tilføje, at Kong Karl XV i et Telegram fra Aachen ønskede Held og Lykke over Udstillingen, hvilket Telegram strax fra Udstillingsbygningen besvaredes af Kong Kristian. I Udstillingen var der baade Telegraf- og Postkontor. — Til den beskrevne Højtidelighed var der udstedt omtrent 1200 Indbydelseskort.

Under de gunstigste Auspicier aabnedes Udstillingen, og i alle Retninger vedblev Lykken at være den god. Publikum indfandt sig saa talrigt som næppe forud anet, og de udstillede Gjenstande viste, at den nordiske Kunst og Industri levede et kraftigt og smukt Liv, paa alle væsenlige Punkter i virksom Fremgang.

Efter Udstillingskatalogen¹, der var tagen i Entreprise af Firmaet *C. Ferslew & Ko.*, skulde Udstillingen have talt 325 Udstillere i Kunstafdelingen (Klasse 1) — 194 danske, 82 svenske, 49 norske — og 3856 i Industriafdelingen (Klasserne 2—14) nemlig 2336 danske, 987 svenske, 503 norske og 30 ikke-nordiske, i Alt altsaa 4181, saa mange vare imidlertid i Virkeligheden ikke tilstede, af danske udeblev 216, af svenske 222, af norske 66 og af ikke-nordiske 4, i Alt 508, alle henhørende til Industriafdelingen. Det virkelige Antal Udstillere bliver altsaa 3673, og de 3348 Udstillere i Industriafdelingen fordelte sig paa følgende Maade over de enkelte Klasser:

		Danske.	Svenske.	Norske.	Ikke-nord.	
Kl. 2.	Ingeniørarbejder udstill. af	10	3	1	.	14
	Topogr. Arbejder — -	6	4	4	.	14
		16	7	5	.	28
Kl. 3.	Arbejder fra Almue- og Folkeskoler — -	6	1	3	.	10
	Arbejder fra abnorme Skoler — -	4	8	1	.	13
	Arbejder fra tekn. og Husflids-Skoler — -	23	8	11	.	42
		33	17	15	.	65

¹ Industriafdelingens Katalog med Tillæg samt andet Oplag af Kunstafdelings-Katalogen.

		Danske. Svenske. Norske. Ikke-nord.				
Kl. 4.	Arkæol. Gjenstande udstill. af	12	2	"	"	14
	Etnogr. — — —	7	11	5	"	23
		19	13	5	"	37
Kl. 5.	Træmasse til Papir — —	2	4	4	"	10
	Papir og Papper — —	6	3	2	"	11
	Tegne- og Skrive- rekvisiter — —	1	2	1	1	5
	Malede og lakerede Gjenstande — —	32	7	"	1	40
	Tapeter, Rullegard. — —	9	4	2	"	15
	Bogbinderarbejde — —	36	4	8	"	48
	Bogtrykkerarbejde — —	10	4	1	"	15
	Litogr., Xylogr. o. l. — —	22	7	2	"	31
	Spillekort — —	1	1	3	"	5
	Fotografier — —	34	12	7	1	54
		153	48	30	3	234
Kl. 6.	Fys., opt., mek. Instr. — —	23	6	5	"	34
	Kir. Instr. og Band. — —	9	"	"	"	9
	Kunstige Tænder, Øjne o. lign. — —	5	2	2	"	9
	Urmagerarbejde — —	18	6	"	"	24
	Musikinstrumenter — —	26	11	3	"	40
	Undervisn.-Mater. — —	29	11	9	2	51
	Mønt, Vægt og Maal — —	2	1	1	"	4
		112	37	20	2	171
Kl. 7.	Hør, Hamp, Uld o. l. Raastoffer — —	26	5	"	"	31
	Garn o. l. spundne Gjenstande — —	16	5	4	"	25
	Tejer, Klæde osv. — —	85	25	15	1	126
	Broderimag.-Gstde. — —	18	"	"	"	18
	Bossementmagerarb. — —	5	2	2	"	9
	Blomsterarbejder — —	23	3	4	"	30
	Haararb., Parykker — —	10	4	"	"	14
	Rebslagerarbejde — —	14	3	4	"	21
	Børstenbinderarb. — —	9	3	1	"	13
	Færdigsyet Linned — —	22	1	"	"	23
	Færdigsyede Klæder — —	67	1	5	"	73
	Hatte af Filt, Straa etc. — —	26	3	1	"	30
	Arbejder af Damer, Husfidsgjenstande — —	146	62	30	"	238
	467	117	66	1	651	

		Danske.	Svenske.	Norske.	Ikke-nord.	
Kl. 8.	Huder og Læder udstill. af	36	6	11	"	53
	Bundtmagerarbejde	15	4	3	"	22
	Sadelmagerarbejde	39	4	2	"	45
	Skomagerarbejde	40	9	9	"	58
	Handsker	14	3	1	"	18
	Gummivarer	3	1	"	"	4
		147	27	26	"	200
Kl. 9.	Træ, Kork samt					
	Varer heraf	46	12	20	"	78
	Bødkerarbejde	11	"	1	"	12
	Træ- og Blokke- drejerarbejde	12	"	"	"	12
	Kurvemagerarbejde	11	2	2	"	15
	Kunstdrejerarbejde	23	1	4	"	28
	Snedkerarbejde	59	11	7	"	77
	Forgylderarbejde	3	2	2	"	7
	Billedskærerarbejde	13	7	6	"	26
	Tapetsererarb., Ma- dradser o. lign.	12	3	"	"	15
	Husfidsarbejder	65	24	10	"	99
		255	62	52	"	369
Kl. 10.	Teglværksprodukter	20	2	2	"	24
	Porcellæn, Fajance og Lervarer	21	6	"	3	30
	Glasvarer	5	4	3	"	12
	Stenhuggerarbejde	19	14	3	"	36
	Arbejder af Gibs, Beton, Cement o.l.	17	"	"	"	17
		82	26	8	"	119
Kl. 11.	Jernstøberarbejde	15	30	5	2	52
	Smedearbejde, Grov- og Klein-	29	19	12	1	61
	Vaaben, blanke og Skyde-	5	5	2	"	12
	Blikkenslagerarbejde	27	6	8	"	41
	Gjørtflerarbejde	21	8	1	"	30
	Naalemagerarbejde	10	1	1	"	12
	Galvanoplast. Arb.	8	1	"	"	9
	Arb. i ædle Metaller	23	5	7	"	35
		138	75	36	3	252

		Danske.	Svenske.	Norske.	Ikke-nord.	
Kl. 12.	Større Industrimask. udst. af	40	9	7	4	60
	Arbejdsredsk., Værkt. — -	38	9	"	1	48
	Symaskiner — -	17	4	1	"	22
	Vægte — -	5	"	"	"	5
	Agerdyrkningsmask. — -	42	6	"	3	51
	Agerdyrkningsredsk. — -	37	5	3	"	45
	Fiskerigjenstande — -	24	36	7	"	67
	Vogne — -	30	3	5	1	39
	Modell. t. Mask. etc. — -	16	10	22	1	49
		249	82	45	10	386
Kl. 13.	Malme og Mineralier — -	12	27	17	1	57
	Kemiske Fabrikata — -	25	20	7	2	54
	Tænd- og Svovlstikker — -	4	3	1	"	8
	Brændselsvarer — -	4	3	"	"	7
	Cement — -	4	4	"	"	8
	Kunstig Gødning — -	4	5	4	1	14
	Farvestoffer — -	8	10	4	"	22
	Tran, Spæk, o. lign. — -	18	"	13	"	31
	Asfalt, Stentagpap o.l. — -	9	"	"	"	9
	Svarte, Blæk o. lign. — -	16	"	4	"	20
	Sæbe, Parfumer — -	17	6	2	"	25
		121	78	52	4	255
Kl. 14.	Mark- og Haveprod. — -	79	94	7	"	180
	Gryn, Mel og Brød — -	23	6	5	"	34
	Konserves — -	35	27	29	"	91
	Mejeriprodukter — -	40	19	4	"	63
	Sukker, Rom, Konfekt o. lign. — -	38	8	3	"	49
	Øl, Brændevin og Likører — -	69	15	18	"	102
	Biavlprodukter — -	19	"	"	"	19
	Eddike — -	10	3	"	"	13
	Mineralvande — -	8	2	4	"	14
	Tobakker og Cigarer — -	7	2	7	"	16
		328	176	77	"	581

Det samlede Antal Udstillere er herefter:

fra Danmark	194	i Kunstafd.,	2120	i Industriafd.;	tilsammen	2314
- Sverige	82	—	765	—	—	847
- Norge	49	—	437	—	—	486
- Udlandet	"	—	26	—	—	26
	325	—	3348	—	—	3673

Udstillingen i 1852 var udelukkende en Industriudstilling; vi maa altsaa for at kunne gjøre en Sammenligning alene se hen til, hvor mange Udstillere der efter den ovenfor fremstillede Udsigt fandtes i Industriafdelingen 1872, og vi finde da, at det her mødte Antal Udstillere (3348) er $4\frac{1}{2}$ Gang saa stort som det samlede Antal Udstillere ved Udstillingen i 1852. Den Gang udstillede i det Hele 752 Udstillere, hvoraf 636 fra det egenlige Kongerige Danmark, nu mødte der for dette Omraade over 3 Gange saa mange, men medens den Gang netop $\frac{2}{3}$ af de kongerigske Udstillere vare fra Kjøbenhavn, udgjorde i 1872 de kjøbenhavnske Udstillere kun Halvdelen af de danske Udstillere, 1101 mod 1019. Til Belysning af hvor mange Udstillere i Industriafdelingen de tre Rigers Hovedstæder i det Hele havde sendt i Forhold til Landenes øvrige Deltagelse skulle vi hidsætte følgende Oversigt:

	Kbhvn.	Det øvr. Danmark.	Stokh.	Det øvr. Sverige.	Krist.	Det øvr. Norge.
Kl. 2	11	5	4	3	4	1
- 3	13	20	8	9	4	11
- 4	7	12	2	11	•	5
- 5	109	44	23	20	16	14
- 6	81	31	20	17	10	10
- 7	263	204	23	94	21	45
- 8	72	75	11	16	9	17
- 9	139	116	22	40	19	33
- 10	41	41	6	20	4	4
- 11	97	41	18	57	11	25
- 12	98	151	11	71	12	33
- 13	63	58	16	62	11	41
- 14	107	221	17	159	29	48
	1101	1019	186	579	150	287
	2120		765		437	

Der var altsaa forholdsvis flest Udstillere fra Kjøbenhavn og færrest fra Stockholm. Af de svenske Udstillere vare 25 pCt. fra Landets Hovedstad, af de norske 35 pCt. fra Kristiania og af de danske 52 pCt. fra Kjøbenhavn. Til yderligere Oplysning skulle vi endnu gjøre opmærksom paa, at fra Gøteborg mødte 43 Udstillere og fra Malmø 27; fra Bergen 49 og og fra Trondhjem 12, fra de øvrige Byer mødte færre. Særligt til Oplysning om Danmarks Deltagelse i Udstillingens Industriafdeling skulle vi hidsætte følgende Oversigt:

	Kjøbenhavn.	Jylland.	Sjld. (u. Kbhvn.) m. Nøgen.	Fynm. Taasinge o. fl. Øer.	Lølld. og Falst.	Bornholm.	Island.	Færøerne.	Vestindien.	f. T. Udlandet.
Kl. 2	11	2	3	0	0	0	0	0	0	0
- 3	13	6	10	1	3	0	0	0	0	0
- 4	7	5	0	3	0	0	3	1	0	0
- 5	109	19	10	8	4	1	0	0	0	2
- 6	81	11	9	9	0	1	0	0	0	1
- 7	263	70	54	30	33	3	6	7	0	1
- 8	72	27	21	17	8	0	2	0	0	0
- 9	139	49	33	23	7	2	0	0	2	0
- 10	41	15	17	3	2	4	0	0	0	0
- 11	97	19	9	8	2	1	2	0	0	0
- 12	98	61	39	31	8	4	5	1	1	1
- 13	63	25	13	6	3	2	4	2	3	0
- 14	107	86	75	31	15	3	0	4	7	0
	1101	395	293	170	85	21	22	15	13	5

En saa levende Deltagelse fra Provinserne har ingen tidligere dansk Udstilling kunnet glæde sig ved. — Vi skulle nu vende os til en Udsigt over de til Udstillerne uddelte Belønninger.

Til at forestaa Bedømmelsen af Industriafdelingens 13 Klasser var der udnævnt i Alt 11 Udvalg (Klasserne 2—4 vare samlede under et Udvalg), hvert bestaaende af 5 Medlemmer, 3 danske, 1 svensk og 1 norsk, og de saaledes sammensatte Udvalg (BILAG D.), der begyndte deres Virksomhed den 28de Juni, tilkjendte i Alt 1121 Udstillere Belønninger. Efter Reglementets Bestemmelser (BILAG H.) kunde kun en Fjerdedel af det samlede Antal Udstillere blive belønnede, men som det af det anførte Tal fremgaar, blev noget over en Tredjedel belønnede. Medaljerne, der vare tegnede og skaarne af Medaljør *P. Petersen* og prægede hos Sølvvarefabrikant *V. Christesen*, havde paa Forsiden Hs. Majestæt Kongens Billede med Omskrift *Christian IX Konge af Danmark* foroven og en Egegren forneden, paa Bagsiden saas Oplysningens Genius, der i den højre Haand bar en Fakkell og med den venstre udkastede Sejerskransen, Omskriften var *Den nordiske Industri- og Kunstudstilling i Kjøbenhavn 1872*. Diplomet, der fulgte med enhver Medalje og desuden var Belønningstegnet for dem, der blev tilkjendt Hæderlig Omtale, var tegnet af Etatsraad *Heimr. Hansen*, trykket hos *J. W. Tegner & Kittendorf* og for de indskrevne Navnes Vedkommende

med kalligrafisk Skjønhed udfyldt af Kancellist i Overhofmarskallatet *V. Holm.* Paa de enkelte Klasser og Lande fordelte Belønningerne sig saaledes:

Kl.	Danmark.			Sverige.			Norge.			Udlandet.		
	SM.	BM.	HO.	SM.	BM.	HO.	SM.	BM.	HO.	SM.	BM.	HO.
2	3	"	"	3	1	"	3	"	"	"	"	"
3	3	3	3	2	"	4	"	3	2	"	"	"
4	2	"	1	"	"	2	"	1	2	"	"	"
5	12	15	18	12	6	4	3	5	3	"	"	"
6	8	6	20	3	3	6	2	"	3	"	"	"
7	21	48	92	13	16	28	8	7	16	"	"	"
8	20	16	15	6	3	5	"	5	5	"	"	"
9	16	23	39	8	9	12	9	6	14	"	"	"
10	6	3	17	5	3	"	1	"	1	"	"	"
11	10	10	26	7	15	10	2	5	7	2	"	"
12	11	31	50	4	14	16	1	8	13	"	"	"
13	8	10	12	5	7	10	2	7	5	"	"	"
14	24	22	33	11	12	16	8	8	15	"	"	"
	144	187	326	79	89	113	39	55	86	2	3	1
	657			281			180			3		

Det her specificerede Antal Belønninger (1121) uddeltes imidlertid ikke helt, idet der for 17 Udstillere, som der var tilkjendt mere end et Belønningstegn, fandt en Sammendragning Sted. Det virkelige Antal udstedte Belønninger var 1104. Det kan til Forklaring heraf bemærkes, at flere, navnlig danske Forretningers eller Institutioners Omfang lod dem indtræde som Udstillere i flere Klasser, Tvangs- og Arbejdsanstalten *Ladegaarden* f. Ex. i 5 Klasser, *den kgl. Grønlandske Handel* i 4, *Artilleriet* i 4, *Bortlodningen af indenlandske Kunst- og Kunstflidsarbejder* i 4 o. s. v. Som det fremgaar af den som BILAG M trykkede Fortegnelse over de Prisbelønnede, deltog 12 Udstillere ikke i Præmieæskningen. Gaa vi ud fra ovenstaaende specificerede Opgjørelse, vil det ses, at der blev tilkjendt

264 Selvmedaljer; 1 til hver 13de Udstiller.
 331 Broncemedaljer; 1 — 10de —
 526 Hæderlig Omtale; 1 — 6½ —

1121 Belønninger; 1 til hver 3dje Udstiller.

De nævnte Tal ere imidlertid ikke de samme for hvert af de tre Lande for sig, for Norges Vedkommende fik f. Ex. endog hver ottende Udstiller Broncemedalje, og det kan mærkes, at Norge i det Hele fik forholdsvis flest Belønninger; mellem hver halvtredje og hver anden norsk Udstiller blev belønnet. Svergie er

det Land, der fik forholdsvis flest Sølvmedaljer, en for tiende Udstiller, Danmark fik kun en for hver fjortende. Danmark fik absolut de fleste Belønninger, men forholdsvis de færreste, hvortil den Omstændighed vistnok har bidraget, at en Del danske Udstillere muligvis have udstillet blot for at være Udstillere. Naar Danmark her er nævnt som det paa Belønningstegn forholdsvis fattigste Land, ikke en Gang hver tredje erholdt et saadant, er her ikke taget Hensyn til de ikke-nordiske Udstillere, der 26 i Tallet kun have 3 Belønninger at opvise; hermed har det imidlertid sin egen Sammenhæng. Bedømmelsesudvalgene i flere Klasser undlod at give i og for sig fortrinlige ikke-nordiske Udstillingsgjenstande Belønning, fordi de mente, at de som tilvirkede under ganske andre industrielle Forhold end dem, der findes i Norden, ikke godt kunde umiddelbart sammenstilles med Udstillingens nordiske Bestanddele.

Medaljeuddelingsfesten fandt Sted Fredag den 30te Avgust og overværedes af DD. Majj. Kongen og Dronningen, Prinsessen af Wales, Storfyrstinde Dagmar af Rusland, Prinsesse Thyra og Prins Valdemar. Strax efter de kongelige Personers Ankomst blev følgende af *Carl Ploug* forfattede Sang afsungen af et talrigt Sangkor:

I Bjerget Malm, paa Stetten gyldne Dynger,
 mens Havet ruller Rigdom mod vor Strand!
 en arvet Kraft, som Friheden forynger!
 et Hjærtets Foraarsliv i Mø og Mand!
 en Haandens Dygtighed, som Ære kræver!
 en Snillets Magt, som bryder Veje ny!
 et Aandens Syn, som ej for Mørket bæver!
 en Strengklang, som varsler Morgengry!

Hvi skulde vi da lade Armen synke
 af Angst for Folkedød og Trællekaar?
 Hvi skulde vi som gamle Kvinder klynke,
 fordi der gaber i vort Bryst et Saar?
 Den Gud, som styrer alle Livets Traade,
 ej fælde vil det Træ, hvis Rod er sund,
 men hele Saaret, rede Fremtids Gaade
 og hvælve Haabets Borg paa Mindets Grund.

Efter en kort Henvendelse til DD. Majestæter af Udstillingens Præsident overrakte Hs. Maj. Kongen derpaa egenhændigt Belønningstegnene til i Alt 296 Udstillere, der tidligere paa

given Anledning havde meddelt Udstillingens Bureau, at de ønskede at modtage de dem tilkjendte Belønninger ved selve den officielle Uddeling. Som Afslutning paa Festen, til hvilken der var udstedt et noget mindre Antal Indbydelser end til Aabningshøjtideligheden, blev herefter den samme Bøn afsungen, som afsluttede Aabningsfesten.

Før den her omhandlede Udstilling havde der i Kjøbenhavn fra 1810 til 1852 været afholdt 14 Danmark omfattende Industriudstillinger, men kun ved en af disse, den 11te (1836), var der uddelt Belønninger. Af 274 Udstillere belønnedes den Gang 71, altsaa hver 4de, og kun til hver 39te Udstiller blev den første Belønning, en Sølvmedalje, given; af denne Medalje uddeltes der kun 7 Exemplarer. I 1872 vare Forholdene anderledes, Belønningerne uddeltes som ovenfor oplyst med forholdsvis rund Haand, men desuagtet, eller rettere maaske just derfor, viste der sig blandt de danske og da navnlig de kjøbenhavnske Udstillere en ikke ringe Misfornøjelse med Bedømmelsens Resultater. 129 Udstillere, hvoraf 113 vare fra Kjøbenhavn (2 vare Svenske), foranledigede Udgivelsen af et eget lille Skrift *Til Belysning af Bedømmelserne* (Kbhvn. 1872, 36 S., 8vo.), og det kan her erindres, at af disse 129 «Misfornøjede» havde 113 ingen Belønning faaet, 15 Hæderlig Omtale og 1 Bronce-medalje.

Som i Reglementet for Bedømmelsesvirksomheden udtalt (§ 9) var det Udstillingskomiteens Ønske fra hvert af Bedømmelsesudvalgene at modtage «en Beretning om de af dem bedømte Gjenstande, affattet saa fuldstændig, at den kunde tjene som Grundlag for *den samlede Beretning* om Udstillingen». Af Beretninger fra Udvalgene har Komiteen imidlertid kun modtaget 4¹, og en samlet Beretning i den Forstand, som det oprindeligt var paatænkt, har det derfor ikke staaet i Komiteens Magt at afgive. Da det imidlertid til en rigtig Forstaaelse af de tre Landes Optræden paa Udstillingen tør antages af Interesse at kunne gjøre en Sammenligning mellem de forskjellige Industrigrenes Tilstand i hvert af dem, har man troet det rigtigt at lade en saadan sammenlignende Udsigt udarbejde, og en saadan findes da nedenfor, forsaavidt det i de tre Lande for Haanden værende, indbyrdes forskjelligt anlagte og i flere Retninger højt ufuldstændige, statistiske Materiale tillader det. Ved Udarbejdelsen er der taget alt muligt Hensyn til de Oplysninger, som

¹ Disse 4 Beretninger ere af Udstillingskomiteen overgivne til Industriforeningen (se Industrif.s Maanedsskr. VIII, 1873, S. 76; IX, 1874, S. 3).

der var givet enhver Udstiller Lejlighed til at sætte Bedømmelsesudvalgene i Besiddelse af angaaende deres Værksteders og Fabrikers Drift, Størrelsen af deres Produktion o. s. v. Af de i saa Henseende udsendte Blanketter kom der imidlertid altfor faa tilbage (fra danske Udstillere 1280, fra svenske 332 og fra norske 252, tilsammen 1864), og en stor Del af de tilbagekomne vare udfyldte paa en aldeles betydningsløs Maade.

KLASSE I. KUNSTVÆRKER: MALERIER, BILLEDHUGGER-ARBEJDER; ARKITEKTONISKE, DEKORATIVE OG ANDRE TEGNINGER OG MODELLER; KUNSTTRYK, GRAVERINGER OG LIGNENDE ARBEJDER.

For denne Klasses Vedkommende var der foranlediget et særligt Kunstkatalog udgivet: „*Den danske, svenske og norske Kunst paa den nordiske Industri- og Kunstudstilling i Kjøbenhavn 1872. Udgivet ved Komiteens Foranstaltning*“ (100 S., 8vo), der i sine historiske Indledninger (en for hvert Land) meddeler enhver fornøden Oplysning. — De i denne Klasse udstillede Gjenstande laa udenfor den officielle Bedømmelses Omraade.

KLASSE II. TEGNINGER OG MODELLER AF CIVILINGENIØR-ARBEJDER; TOPOGRAFISKE ARBEJDER.

Den polytekniske Læreanstalt i Kjøbenhavn, der er oprettet 1829, har først fra 1857 haft Civilingeniørfaget som et selvstændigt Fag; *det teknologiske Institut* i Stokholm har, skjønt ikke under det samme Navn, virket fra 1798 og blev 1869 forenet med den Bergskole, som tidligere (siden 1822) bestod i Falun. *Den Chalmerske Skole* i Göteborg, der begyndte at virke i 1829, er siden 1862 Rigets anden tekniske Læreanstalt, og mærkes maa det endnu, at ogsaa det militært organiserede kgl. *Vej- og Vandbygningskorps* afgiver Ledere af svenske Civilingeniørarbejder. Sveriges betydelige Kanaliseringforetagender i Begyndelsen af dette Hundrebaar har fordret omfattende Kund-

skaber i Ingeniørvidenskabene. I Norge har for nyligt Stortinget i Forening med vedkommende Kommuner bevilget Summer til Oprettelsen af to tekniske Elementarskoler i Kristiania og Bergen. — De svenske Jernvejes Længde var i Slutningen af 1872 251 danske Mil, Danmarks 119 og Norges 62. — Fra alle tre Lande var der udstillet saavel Sø- som Landkort og disse sidste fra saavel Statsanstalter (Generalstaben; det topografiske Korps; den geografiske Opmaaling) som fra Private. Sveriges og Norges «geologiske Undersøgelser» havde udstillet geologiske Kort, hvortil der intet Tilsvarende fandtes fra dansk Side.

KLASSE III. PRØVETEGNINGER OG ANDRE ARBEJDER FRA TEKNISKE SKOLER OG ALMUESKOLER.

I alle tre nordiske Lande hersker der Skolepligt. Paa Landet i Danmark fandtes der (1867) 2781 Almueskoler, hvilket er 1 Skole for hver 490 Mennesker; desuden i Kjøbstæderne en hel Række Borger- og Almueskoler med 652 Klasser og endeligt 167 Skoler, hvoraf 151 private, i Kjøbenhavn. 1871 fandtes der 7528 Skoler (Folke- og Smaaskoler) i Sverige eller 1 Skole paa hver 550 Mennesker. I Norges Landdistrikter fandtes der 1870 6338 Skolekredse, hvoraf kun 4203 havde fast Lokale, i de øvrige 2135 gaves Undervisningen paa Omgang i Gaardene; paa Landet var der endnu 19 højere Almueskoler og i Kjøbstæderne 172 offentlige Skoler foruden 130 private. Hvad dernæst den saa kaldte *abnorme Skole* angaar, var der 1872 12 Døvstumme-, Blinde- og Idiotanstalter i Sverige, 7 i Danmark og 5 i Norge. Som Mærkeaar kan erindres, at 1807 oprettedes det kgl. Døvstummeinstitut i Kjøbenhavn, 1808 et Blinde- og Døvstummeinstitut i Stokholm og 1855 Idiotanstalten Gamle Bakkehus ved Kjøbenhavn, enhver Anstalt den første i sin Retning i Norden. Paa de her omhandlede Anstalter oplæres Eleverne saa vidt muligt i Kurvemageri, Rebslageri, Skomageri, Børstenbinderi, Paparbejde, Relieffrykkeri o. lign.

Vi gaa nu til den egenlige tekniske Undervisning. I Kjøbenhavn sker denne væsenligt ved *det tekniske Institut og det dermed forbundne Institut for Metalarbejdere*, der stiftedes henholdsvis 1843 og 1807, og hvortil Kunstakademiets Elementarskoler fra 1859 have været henlagte; det har aarligt omtrent

900 Elever. *Den nye Haandværkerskole* (1868) har aarligt 250 Elever; *de Massmanske Søndagsskoler* ere oprettede 1800. I Provinserne findes 39 Haandværkerskoler, der for en Del støttes af derværende Haandværker- og Industriforeninger, og hvori Undervisning i Reglen foruden hver Søndag Eftermiddag endnu gives 1 à 2 Aftener om Ugen. Flere af dem have allerede virket i en lang Aarrække; Aalborgs tekniske Skole er udgaaet fra en 1804 oprettet Søndagsskole, Arveprins Ferdinands Tegneskole i Aarhus fra en 1828 begyndt Haandværkerskole, og Næstved Tegneskole er oprettet 1832. I Sverige haves den betydelige *Slöjdscole* i Stockholm, der er oprettet 1846 og aarligt har omtrent 1900 saavel mandlige som kvindelige Elever; desuden har Landet 4 tekniske Elementarskoler (Malmö, Örebro, Borås og Norrköping), 5 større og flere mindre tekniske Søndags- og Aftenskoler samt endelig 2 lavere Bergskoler. I Norge er der i flere Byer Tegneskoler, hvoraf den største er den saa kaldte *kgl. Tegneskole i Kristiania*, oprettet 1818 og med omtrent 400, ligesom ved *Slöjdscolen*, saavel mandlige som kvindelige Elever. Enhver By eller Kommune i Norge, der foruden Lokale bevilger en vis Sum til en Tegneskole, faar et lignende Tilskud af Staten. Paa denne Maade er da ogsaa den paa Udstillingen repræsenterede *Tegneskole i Tromsø*, der er den nordligste i Verden, kommen i Stand. Den er oprettet 1853, giver Undervisning hver Aften fra Kl. 7—9 i Vinterhalvaaret og havde i Aaret 1870—71 11 Elever i Frihaandsklassen og 3 i Konstruktionsklassen.

Igennem hele Norden gaar der for Tiden en virksom Stræben efter at lære Ungdommen at bruge sine Hænder, og mærkes kan det saaledes, at Almueskolen i *Hamar* har som Faglærer baade en Snedker og en Skomager, et Exempel, som forskjellige af Norges højere Skoler skulle følge med Hensyn til Snedkeren. Under hvor ejendommelige Forhold der arbejdes i Norge, kan ses f. Ex. af *Industriskolen i Næs Præstegjeld* (Hedemarken), der gaar ud paa at lære Drengene mellem 10 og 14 Aar selv at tilvirke det Meste, af hvad der bruges i et Hus paa Landet. Skolen, der er oprettet 1871, er en *Omgangsskole*; hvert andet Aar kommer den tilbage til samme Sted og giver saaledes Drengene Lejlighed til 2 Gange at deltage i et Kursus, hver Gang paa 2 à 2½ Maaned. I Danmark har Husflidsbevægelsen affødt en stor Række Snitte- og Haandgjerningsskoler, der besøges af saavel Voxne som Børn og ere spredte over næsten hele Landet. I Sverige synes Bevægelsen ikke saa kraftig som i de andre Lande.

KLASSE IV. ARKÆOLOGISKE GJENSTANDE, DER GIVE BIDRAG
TIL OPLYSNING OM ARBEJDETS HISTORIE. NATIONALDRAGTER
OG LIGNENDE GJENSTANDE, DER VISE BEFOLKNINGENS LEVEVIS
OG ARBEJDSMAADE.

Som Udsigten over Udstillernes Antal i de forskjellige Klasser (ovfr. S. 11) viser, talte nærværende Klasse kun faa Udstillere, og kun i to enkelte Retninger gav de udstillede Gjenstande Udsigt over Udviklingen i Industriens forskjellige Brancher, det var med Hensyn til Vaaben og Pianofortemekaniker. — Fremstillingen af saavel Arbejdets Historie som Nordens Folkedragter, der mere og mere forsvinde, er Museumsopgaver, og ingen af dem kan endnu siges at være løst i noget af de nordiske Lande. Der findes endnu intet nordisk Industrimuseum. Mærkes bør det dog, at *Slöjdföreningen* i Stockholm (1872) har besluttet et saadant Museums Oprettelse og virksomt arbejder paa Planens Virkeliggjærelse.

Inden vi med denne Gruppe forlade, om vi saa maa sige, de Industriadelingen indledende Grupper, skulle vi her minde om, at der i alle tre nordiske Lande hersker *Næringsfrihed*. Allerede ved Loven af 15de Juli 1839 bestemtes det for Norges Vedkommende, at de gamle Lav efterhaanden skulde ophøre, og ved Lov af 14de April 1866 faldt de; i Danmark indførtes Næringsfrihed ved Lov af 29de December 1857 og i Sverige ved Lov af 18de Juni 1864. Sverige har paa 8078 □ Mile 4,200,000 Indbyggere, Danmark paa 693 □ Mile (Bilandene ere her ikke tagne med) 1,800,000 Indbyggere og Norge paa henved 5750 □ Mil 1,700,000 Indbyggere. Danmark er saaledes det bedst befolkede Land, næsten 9 Gange saa godt befolket som Norge og 5 Gange saa godt som Sverige, det har 2572 Mennesker paa 1 □ Mil, Sverige 520 og Norge 300. I alle tre Lande er Agerbrug og Kvægavl Hovederhvervet, i Sverige sysselsætter det tre Fjerdedele af Befolkningen, i Norge henved to Tredjedele og i Danmark Halvdelen. Af Industri og Bjergværksdrift lever en forholdsvis meget ringere Del; i Sverige omtrent $\frac{1}{8}$ (504,000), i Norge omtrent $\frac{1}{5}$ (200,600) og i Danmark $\frac{1}{5}$ (373,096).

Intet af de nordiske Lande kan betragtes som særligt industri-
drivende, til at blive det synes imidlertid Sverige og Norge at
have flere naturlige Betingelser end Danmark; ved Siden af
deres mange Raamaterialer have de en betydelig og billig Driv-
kraft i deres Elve. — Alle nedenstaaende Mønt-, Maal- og
Vægtangivelser ere i dansk Mønt, Maal og Vægt.

Som Udsigten over Udsigtenes Antal i de forskellige
Klasser (ovf. 2. II) viser, talte man i den gamle Klasse kun for Ud-
talt, og kun i de enkelte Klasser var de indtægtede Gjen-
stande Udtaget over Udsigten i Industriens forskellige Brancher.
det var med Hensyn til Væden og Plantesystemet. — Frem-
stillingen af saavel Arbejdets Historie som Nordens Foredrag.
for mere og mere forsvinde, og ingen af
KLASSE V. PAPIR. TEGNE- OG SKRIVEREKVISITER. MALER-
ARBEJDE. VOXDUG, RULLEGARDINER OG TAPETER. BOGBINDER-
OG PORTEFØLJEARBEJDER. BOGTRYKKERARBEJDER. STENTRYK,
KOBBERSTIK OG TRÆSNIT. FOTOGRAFIER.

Papiret tilvirkedes tidligere væsenligt af Klude. Efter-
haanden som Papirforbruget er steget, har dette Raastof imid-
lertid vist sig utilstrækkeligt, og efter Forsøg, navnlig af Civil-
ingeniør *H. Voelter* i Heidenheim (1846), har man begyndt paa
at lade slebet Træstof træde istedenfor Klude. 1857 anlagdes
der et Træsliberi for Papirstof ved Trollhättan, men først da
dette i 10 Aar havde bestaaet som det eneste i Sverige, tog
denne Industri et Opsving. 1870 havde Sverige 6 og 1872 27
færdige eller saa godt som færdige Træstoffabriker. De 10 nyeste
af disse have dog forladt Slibemetoden og ere indrettede paa at
udvinde Papirstoffet ved kemisk Behandling af Træet, en Frem-
gangsmaade, der ogsaa har fundet Indgang her i Landet. Af
Danmarks to Træsliberier er det ældste anlagt 1865. 1870 talte
Norge 5 Træsliberier, nu er der omtrent 20. I Sverige og Norge
anvendes navnlig Gran- og Asketræ, i Danmark ogsaa Bøgetræ.
De ovenfor nævnte 27 svenske Træstoffabriker skulle tilsammen
kunne tilvirke henved 425,000 Centner om Aaret, hvilket repræ-
senterer en Værdi af over 2½ Mill. Rd. De to danske Træ-
sliberier producere aarligt tilsammen for omtrent 50,000 Rd.
Træstof.

En stor Del af den tilvirkede Træmasse udføres, den for-
sendes i pressede, lufttørrede Kager — Sverige udførte 1872
omtrent 100,000 Ctnr., Norge samme Aar 58,000 Ctnr. og Dan-
mark 1871—72 3,500 Ctnr. — men Meget behøves i Landene selv,

hvor Forbruget stadig er voxende, hvilket bl. A. kan oplyses ved følgende Tal: Medens der 1799 var 21 Bogtrykkerier i Kjøbenhavn med i Alt 75 Haandpresser, var der 1871 43 med 78 Hurtigpresser foruden 70 Haandpresser, og medens der 1836 kun var 16 Bogtrykkerier i Provinserne, var der 1871 84, og paa lignende Maade forholder det sig med Sverige. 1840 var der i hele Sverige 74 Bogtrykkerier, hvoraf 19 i Stokholm, 1870 var Antallet steget til 146, hvoraf 28 i Stokholm. Papirtilvirkningen er imidlertid ikke alene stegen men, som det synes, ogsaa i Færd med at samles paa færre Hænder end tidligere. For 20 Aar siden tilvirkedes der for omtrent 1 Mill. Rd. Papir i Sverige paa 90 Papirfabriker eller maaske rettere Papirmøller, 1871 tilvirkedes der for henved $2\frac{1}{2}$ Mill. Rd. paa kun 50 Fabriker, der sysselsatte omtrent 2000 Arbejdere, og af disse Fabriker leverede endda 13 nyere den væsenlige Del af Produktionen; den største er *Korndal* ved Göteborg. 1872 udførte Sverige henved $4\frac{1}{2}$ Mill. Pd. Papir, Danmark og Norge indføre derimod Papir. Norge talte 1870 6 Papirfabriker med 294 Arbejdere, Danmark 1872 4 (3 nye ere under Bygning) med omtrent 600 Arbejdere. — Danmark var det nordiske Land, der først indførte ikke alene Hurtigpressen (1825), men ogsaa Papirmaskinen (1828).

Af Tegne- og Skriverekvisiter tilvirkes der kun et mindre Kvantum i Norden. Hovedudstilleren var et fransk Firma, der fremlagde Staalpenne og Penneskafter. — Malere og Lakerere synes talrigst tilstede i Danmark. 1870 var her 1287 Hovedpersoner med 1380 Medhjælpere i denne Branche, 1872 var der i Sverige 754 med 900 og i Norge (1865) 396 med 491. I Stokholm findes en «Målare-Association» med 4 Deltagere og i Göteborg et «Måleri-Bolag» med 14 Deltagere, der alle deltage i Forretningen, og desuden beskæftige de en Del Arbejdere. Under Malere og Lakerere vare Skiltetilvirkerne indrangerede; de synes at have en Fremtid. — Af Tapet- og Rullegardinsfabriker tæller Sverige 22, Danmark 11 og Norge 3. — Sverige har 2 Papirposefabriker, Danmark 3 (1 i Odense, 2 i Kjøbenhavn) ligesom 1 Papæskefabrik (Odense).

Ovenfor ved Omtale af Papirforbruget er det nævnt, at Sverige 1870 havde 146 Bogtrykkerier og Danmark 1871 127, vi skulle her føje til: Norge (1865) 73. I disse Bogtrykkerier beskæftiges henholdsvis 1235, 946 og 292 Personer (Sætttere, Trykkere og Lærlinge), og det viser sig da, at de svenske Bogtrykkerier ikke alene ere de fleste i Antal, men ogsaa gennemsnitsvis de største; ethvert svensk Bogtrykkeri beskæftiger gjæn-

nemsnitlig næsten 9 Personer, et dansk $7\frac{1}{2}$ og et norsk 4. Desuagtet synes der mærkeligt nok ikke at være flere Presser i Sverige end i Danmark, i begge Lande er der omtrent 100 Hurtigpresser og 200 Haandpresser, hvilket dog maaske forklares derved, at der er et langt større Antal Bogtrykkerier i Kjøbenhavn (43) end i Stokholm (28). I nær Forbindelse med Bogtrykkerierne staa Stentrykkerierne. 1811 kom Stentrykkerkunsten til Danmark, 1818 til Sverige, og begge Steder har den fundet stor Udbredelse. Alene i Kjøbenhavn var der 1871 25 litografiske Etablissementer, og det svenske Tabelværk nævner 1872 9 litografiske «Fabriker», foruden hvilke der findes en stor Del andre Stentrykkerier rundt om i Landets større Byer. For Norges Vedkommende nævnes 15 Litografer med 10 Medhjælpere (1865). Xylografer, Kobberstikkere, Zinkografer o. lign. vare paa Udstillingen stillede sammen med Litografer, til hvilke ogsaa Kortfabrikationen henførtes. Af Spillekortfabrikanter fandtes der 1871 2 i Danmark, 3 i Norge og 6 i Sverige; i Danmark stempledtes (tilvirkedes) det nævnte Aar 281,832 Spil, i Sverige 206,760 og i Norge 77,100. I Forbindelse med de grafiske Kunster staaer Fotografien, der gennem Fotoxylografi, Fotolitografi, Heliotypi m. m., Grene, der alle vare repræsenterede paa Udstillingen, søger at præstere bedre og billigere Afbildninger, end man hidtil har haft. Fotografien er en meget ny Industriegren, men desuagtet overordenligt udbredt. Alene i Kjøbenhavn var der 1871 over 60 Fotografer og i Stokholm over 50; 1865 var der 86 Fotografer i Norge med 12 Medhjælpere.

KLASSE VI. MATEMATISKE, FYSISKE, OPTISKE OG KIRURGISKE INSTRUMENTER. URE. MUSIKALSKE INSTRUMENTER. UNDERVISNINGSMATERIEL. MØNT, MAAL OG VÆGT.

I nærværende Klasse staa Industri og Videnskab hinanden nær, og de herhen hørende Industriegrene ere i Reglen fjernt fra Storindustri. Næppe mere end 3 af alle Udstillerne i denne Klasse have Brug for Dampkraft (Musikinstrumentmagerne Malmsjö i Göteborg og Firmaet Hornung & Møller i Kjøbenhavn, henholdsvis 8 og 6 Hestes Kraft, samt kirurgisk Instrumentmager, Prof. Nyrop i Kjøbenhavn, 2 Hestes Kraft).

I intet af de tre nordiske Lande spiller Tilvirkningen af matematiske, fysiske, optiske o. lign. Instrumenter nogen Rolle.

Det svenske Tabelværk nævner saaledes 1872 kun 3 matematiske og 3 optiske Instrumentmagerier med i Alt 25 Arbejdere. Desuagtet havde Udstillingen imidlertid saavel Regne- og Skrivemaskiner som astronomiske Instrumenter at vise. Af forholdsvis større Betydning er det kirurgiske Instrumentmageri og da navnlig i Danmark. Det svenske Tabelværk tæller 1872 4 kirurgiske Instrumentmagere med 38 Arbejdere. Til det sidstnævnte Fag slutte en Del Tilvirkere af kunstige Tænder sig, Tandlæger og Dentister, hvoraf Ingen mødte fra Sverige, samt Tilvirkere af kunstige Øjne (1 i Sverige).

Talrigere end de nævnte Instrumentmagere ere Urmagerne (i Danmark 1870 767 Hovedpersoner med 348 Medhjælpere, i Sverige 1872 372 med 355 og i Norge 1865 156 med 118), men dog ere Nordens Urmagere mere henviste til at sammensætte og reparere Ure end til at tilvirke Ure. Mærkes kan det saaledes, at de bornholmske Ure for Danmarks Vedkommende og Urene fra Dalarne (Mora) for Sveriges Vedkommende mere og mere fortrænges af saa kaldte Schwarzwaldere. Der er bl. A. en dansk Forretning, som indforskriver disse Ures Værker og her forsyner dem med Trækasser. 1872 indførtes der henimod 15,000 færdige Lommeure og Skibskronometre i Sverige og et endnu betydeligere Antal i Danmark, desuden et betydeligt Kvantum usammensatte Ure.

Af Musikinstrumentmagerne ere kun Pianofortetilvirkerne fremtrædende. I Sverige var der af disse (1872) 14 med 175 Arbejdere og i Norge (1870) 6 med 62, i Danmark (1871) 15 med 200 Arbejdere. Alle de danske Tilvirkere have med Undtagelse af 1, Sæde i Kjøbenhavn, i Sverige derimod staa Göteborg nok saa højt som Stokholm. Et af Sveriges ældste Pianofortetablissementer (J. G. Malmsjö i Göteborg) er grundlagt i 1844, og to Aar før flyttede Stifteren af det største danske Etablissement, det Hornung-Møllerske, sin Bedrift fra Slagelse til Kjøbenhavn. Trangen til stærkere lydende Pianoforter end de hidtil brugte gjorde sig gjældende den Gang, en saa kaldet Jernkonstruktion blev en Nødvendighed, og en ny Række Pianofortetilvirkere opstod. Paa Udstillingen havde Danmark 31 Pianoforter (hvoraf 22 opretstaaende) fra 16 Instrumentmagere, Sverige 17 (hvoraf 3 opretstaaende) fra 8 og Norge 6 (hvoraf 3 opretstaaende) fra 3; desuden var der af 2 danske Klaviaturfabrikanter udstillet Mekanikker og Klaviaturer, hvilket tyder paa en betydelig Udvikling af den danske Pianofortetilvirkning. — Af Blæseinstrumenter var der udstillet faa, og væ-

senlig kun fra to Fabrikanter, en i Landskrona og en i Kjøbenhavn, der saa godt som ere de eneste Tilvirkere heraf i de tre nordiske Lande. Stor Betydning har heller ikke Tilvirkningen af Strygeinstrumenter, her repareres flere ældre Instrumenter, end der tilvirkes nye. — Af Orgelbyggere skal der i Danmark være 7 (1870) og i Sverige 4 (1872). — Til Danmark var der 1871—72 en Overskudsindførsel af Klaviaturinstrumenter til en Værdi af omtrent 1500 Rd., til Sverige indføres der aarligt 100 à 150 Pianoforter, og til Norge indførtes der i 1872 af alle Arter Musikinstrumenter for en Værdi af 92,000 Rd.

Af Undervisningsapparater og Skolemateriel var der en ikke ringe Del udstillet. — Justerkamret i Kjøbenhavn og Justerkamret i Kristiania udstillede hver Samlinger af henholdvis danske og norske Maale- og Vejerredskaber; det sidste, der er oprettet 1822, beskjeftigede 31 Arbejdere, det første lader sine Artikler forfærdige hos Fabrikanter i Kjøbenhavn og justerer dem kun.

KLASSE VII. HØR, HAMP, BOMULD, ULD, SILKE, FJER, HAAR O. DESL. SAMT ARBEJDER DERAFF, SAASOM SPUNDNE, VÆVEDE, FILTEDE, STRIKKEDE, BRODEREDE, FARVEDE OG TRYKKEDE SAGER. REBSLAGERARBEJDE, BØRSTENBINDERARBEJDE. KUNSTIGE BLOMSTER. FÆRDIGE KLÆDNINGSTYKKER. HATTE.

Nærværende Klasse var den talrigste paa Udstillingen, den talte 651 Udstillere eller næsten $\frac{1}{5}$ af Industriafdelingens Udstillere. Dog maa herved erindres, at 238 udstillede Husfids-gjenstande og Damearbejder. Tilbage bliver altsaa kun 413 som henhørende til den egenlige Industri.

Hvad Klassens Raastoffer angaar, da tilføres Bomuld og Silke udenlandsfra, de øvrige, og blandt dem som de vigtigste Uld og Hør, avles i Norden selv. Vi skulle først dvæle ved de sidstnævnte, og det kan da med Hensyn til Ulden erindres, at de tre Landes Faarebesætninger ikke afvige meget fra hinanden. I Danmark er der 1,900,000 Faar (1866); i Norge 1,700,000 (1870) og i Sverige 1,600,000 (1870); nogen Overensstemmelse imellem Landenes Ud- og Indførsel af Uld er der imidlertid ikke. I Finansaaret 1871—72 udførte Danmark henved 4 Mill. Pd. Uld, medens der kun indførtes noget over 1 Mill. Pd. — Overskudsudførslen havde en Værdi af henved 2 Mill. Rd. — og

derved kan endnu erindres, at Halvdelen af Indførslen kom fra Island. Danmark er altsaa et uldudførende Land og skiller sig heri fra de to andre Lande, der væsenligt indføre Uld, Sverige endog aarligt næsten 3 Mill. Pd. til Fordel for dets Textilindustri. Sverige har den største Uldindustri, ligesom den største Linnedindustri. Med Hensyn til Hørdyrkningen stiller Forholdet sig saaledes: I Sverige anvendes (1870) noget over 30,000 Tdr. Land til Dyrkning af Hør og Hamp, i Danmark (1866) omtr. 17,500 Tdr. Land og i Norge et aldeles forsvindende Maal Land, derfra tør der imidlertid ikke sluttes, at Norges Spindeindustri er uden Betydning.

For omtrent 25 Aar siden tog Spinde- og Væveindustrien som Fabrikvirksomhed sin Begyndelse i Norge, og 1870 var der 8 Væverier med 524 Arbejdere, 5 Væverier og Spindier med 1432 Arbejdere, 3 Trikotagefabriker med 194 Arbejdere, samt en Del mindre Fabriker. Udførslen af spundne og vævede Gjenstande er da ogsaa Aar for Aar stegen; 1872 udførte Norge for circa 260,000 Rd. Uld-, Bomulds- og Hørgarn, for 400,000 Rd. Uldvarer og for 340,000 Rd. Varer af Hør og Hamp. I Danmark har Textilindustrien været kjendt i lang Tid som Fabrikvirksomhed, men desuagtet tilvirkes her saa godt som Intet til Udførsel. Efter en kalkulatorisk Beregning har Landets samlede Produktion af linnede, uldne og Bomulds-Varer en Værdi af ikke fuldt 5 Mill. Rd., og de 72 Fabriker for Tilvirkning af Manufakturvarer (heri indbefattet 6 Kradsuldsfabriker), der (1871) findes i Landets Kjøbstæder (Kjøbenhavn ikke medregnet) tæller kun 2540 Arbejdere. Anderledes i Sverige. Alene i Norrköping, Hovedsædet for Landets Textilindustri, fandtes der 1871 af Klædefabriker 58, der tilvirkede for en Værdi af næsten $3\frac{1}{2}$ Mill. Rd. (1,356,000 Alen). I hele Landet var der 73 Klædefabriker med 4750 Arbejdere og en aarlig Tilvirkningsværdi af næsten 6 Mill. Rd., samt desuden 6 Fabriker for til dels uldne Tøjer samt endelig 34 Maskinspindier for Kamuld. Høerindustrien er mindre fremtrædende i Sverige og repræsenteres nærmest ved 3 Væverier og 5 Sejldugsfabriker; af Væverierne er imidlertid alene et (*Almedal* ved Göteborg) saa betydeligt, at det 1871 tilvirkede for over 350,000 Rd. Garn og Lærred. Sverige indfører Høertilvirkninger, og paa lignende Maade forholdes det sig da ogsaa baade med Uld- og Bomuldstilvirkningerne. 1871 indførte Sverige 800,000 Pd. Uldgarn (for ca. 2 Mill. Rd.), over 2 Mill. Pd. uldne Tøjer (for ca. 6 Mill. Rd.) ligesom over 2 Mill. Pd. Bomuldsgarn og henved 1 Mill. Pd. Bomuldsvarer,

en Indførsel, der dog er mindre end den samtidige i Danmark. 1871—72 indførtes der nemlig ca. 200,000 Pd. Uldgarn, over $2\frac{1}{2}$ Mill. Pd. Uldgods, over 4 Mill. Pd. Bomulds- og Hørgarn samt over 2 Mill. Pd. Bomuldstøj. Til Norge endeligt indførtes der 1872 over $1\frac{1}{4}$ Mill. Pd. Uld-, Hør- og Bomuldsgarn (for noget over 1 Mill. Rd.), over $1\frac{1}{2}$ Mill. Pd. Uldvarer (for 4,800,000 Rd.), henved $2\frac{1}{4}$ Mill. Pd. Bomuldsvarer (for over $2\frac{1}{4}$ Mill. Rd.) og $1\frac{3}{4}$ Mill. Pd. Varer af Hør og Hamp (for $1\frac{1}{4}$ Mill. Rd.).

Vi skulle her endnu give en Udsigt over Sveriges Bomuldsindustri, der er endnu betydeligere end dens Uldindustri. Sverige har saaledes 22 Maskin-Bomuldsspinderier, der med 4,300 Arbejdere og 103,500 Tene i 1871 tilvirkede henved $12\frac{1}{2}$ Mill. Pd. Garn til en Værdi af over 7 Mill. Rd. Denne Industri er næsten Landets vigtigste og tegner til at blive endnu betydeligere, end den allerede er. Tilvirkningen i 1871 var 42 pCt. over de sidste 5 Aars Gjennemsnitstilvirkning. Med at væve Bomuldsgarn var i samme Aar 18 Fabriker med 2000 Arbejdere beskjeftigede, og de tilvirkede henved 30 Mill. Alen til en Værdi af omtrent 4 Mill. Rd., 32 pCt. over Gjennemsnitstilvirkningen i Aarene 1866—70. Alt Raastoffet til den her nævnte Industri maa selvfølgelig indføres, og paa samme Maade forholder det sig med Raastoffet til Sveriges Silkeindustri, der har bestaaet i omtrent 200 Aar. To i Stokholm liggende Fabriker, der beskjeftige omtrent 600 Arbejdere, tilvirke aarligt for tilsammen omtrent 700,000 Rd. Silkevarer. Trods alle Anstrængelser, navnlig af *Sällskapet för inhemsk silkesodling* i Stokholm, der har bestaaet siden 1830, er det ikke muligt at skaffe disse Fabrikker indenlandsk Raastof. Til Silketilvirkningen i Sverige findes intet Tilsvarende i Danmark eller Norge.

Til Belysning af den Driftighed Sverige udfolder i Aktieselskaber (Bolag), skulle vi henlede Opmærksomheden paa Uldvæveriet *Arbetare Aktie-Bolaget* i Norrköping. Efter dets Love, kgl. stadfæstede under 18de Maj 1866, er Selskabets Kapital 50,000 Rd. udstykket i 10,000 Aktier; denne Sum er nu fordelt paa 469 Aktieejere, og ser man Navnelisten over disse igjennem, er en stor Del af dem Arbejdere og disses Familie. 1871 var Selskabets Tilvirkningsværdi næsten 58,000 Rd., og foruden Kontorpersonalet (3) beskjeftigede det 29 Mænd, 3 Kvinder, 8 Drengene og 1 Pige.

Hvad der i de senere Aar i alle tre Lande er fremstaaet en stor Mængde af, er Herre- og Dameekviperingsforretninger, ved hvilke Arbejderne navnlig er Kvinder (Syersker). Til Op-

lysning om disses Fortjeneste skulle vi her efter 28 danske Op-
givelser meddele, at deres ugentlige Fortjeneste varierer mellem
gjennemsnitsvis 2 Rd. 5 Mk. og 4 Rd. 4 Mk. En københavnsk
Herreekviperingshandler, der sysselsætter henved en Snes Syersker,
ansætter disses Fortjeneste til mellem 3 og 5 Rd. om Ugen, men
føjer til: «dog gjælder dette kun om en flink og stadig Ar-
bejderske». Hos den Samme tjentes ved Haandsyning fra 3 til
4 Rd. ugentlig, ved Maskinsyning fra 4 til 5 Rd. Her skal
det endnu erindres, at ikke alene træder Haandarbejde mere
og mere tilbage for Arbejdet paa Maskiner, men man begynder
ogsaa at lade Symaskinerne drives ved Damp. Firmaet *S. Be-
rendt jun. & Ko.* i Stokholm er den første og vistnok eneste
Forretning i de tre nordiske Lande, som har bragt Dampen i
Anvendelse paa denne Maade.

Under nærværende Gruppe høre endnu Arbejder fra en Del
forskjellige Haandværkere nemlig Possementmagere, Parykmagere,
Rebslagere, Børstenbindere, Skrædere og Hattemagere, som vi
i al Korthed skulle hidsætte nogle Bemærkninger om. Talrigst
ere Skræderne tilstede (i Danmark 6000 med 3000 Arbejdere, i
Sverige 2600 med 3000 Arbejdere, i Norge 600 med 900
Arbejdere) og i ringest Antal Possementmagerne, der saa godt
som slet ikke findes i Norge; i Danmark er der (1870) 34
med 21 Arbejdere, i Sverige (1872) 26 med 53 Arbejdere.
Af nogen større Betydning ere Parykmagerne og Børstenbinderne,
og af virkelig Betydning ere Hattemagerne og Rebslagerne. Af
de Første i Forbindelse med Kaskjetmagerne var der i Norge
(1865) 81 med 189 Arbejdere, i Danmark (1870) 191 med 197
og i Sverige (1872) 140 med 278. I Danmark bør navnlig den
Udvikling, som Straahattetilvirkningen i de sidste Aar har faaet,
mærkes. Af Rebslagere endeligt er der i Norge (1865) 86 med
903 Arbejdere, i Sverige (1872) 162 med 511 og i Danmark
(1870) 479 med 457.

Vi have endnu Husflidsafdelingen tilbage og skulle bemærke,
at der i den fandtes saavel virkelige Brugsgjenstande som en stor
Del mere for Sysselsættelsens end for Nyttens Skyld forfærdigede
Gjenstande, de sidste væsenlig som Produkter af den i de senere
Aar opstaaede Bevægelse for Haandgjernings- og Snitteskoler
(se ovfr. S. 21). Den fra gammel Tid nedarvede virkelige Hus-
flid er, som der i alle tre Lande klages over, i betydelig Ned-
gang. 1832 tilvirkedes der i et Sogn i Jyllands Bindeegn
(Viborg og Ringkjøbing Amter) for over 8000 Rd. Uldvarer,
1843 var Værdien sunken til 3000 Rd.; 1865 blev der i Ånger-

mannland tilvirket over 600,000 Alen Lærred, 1871 var det sunket til omtr. 40,000 Alen, og af lignende Exempler kunde nævnes flere. Fabrikvarernes Billighed og Samfærselens voxende Hurtighed fører med Nødvendighed denne Forandring med sig. I Stedetfor den gamle Husflid synes derimod en Art Husindustri at kunne danne sig derved at «Fabrikanter» i visse Egne udele Raastof, foreskrive Tilvirkningsmaaden og afhente de færdige Varer. I Elfsborg Len er der paa denne Maade opstaaet en betydelig Bomuldsindustri, hver Egn har sine Arter og Mønstre, og ved de 2—3000 Væve, der her ere i Gang, frembringes aarligt Varer til en Værdi af mellem 3 og 4 Mill. Rd. Paa Hadeland har en Fabrikant i Kristiania (Gunnerius Pettersen) faaet en lignende Industri i Gang. — Saavel i Egnen om Vadstena og i Dalarne som i Sydjylland tilvirkes Kniplinger, men Industrien er ikke livlig, saa lidt som Hedebosyningen i Egnen mellem Kjøge og Roskilde.

KLASSE VIII. PELSVÆRK, LÆDER, SKIND, GUTTAPERKA OG KAUTSHUK SAMT ARBEJDER DERAFF, SAASOM: BUNDTMAGER-ARBEJDE, SADELMAGER-, SKOMAGER- OG HANDSKEMAGER-ARBEJDE.

Denne Klasses Industri synes i alle tre Lande i Opkomst. Fra Danmark udførtes i Finansaaret 1871—72 noget over 4½ Mill. Pd. uberedte Skind og Huder, hvilket er ikke lidet mindre end i de tre foregaaende Aar, og samtidigt er Indførslen af uberedte Skind og Huder i betydelig Tiltagen, 1871—72 havde Indførslen just samme Størrelse som Udførslen. I Sverige indførtes 1872 noget over 10 Mill. Pd. uberedte Skind og Huder, og endeligt i Norge var Udførslen af garvede Huder og Læder i afgjort Stigen, i 1872 udførtes der af denne Artikel for omtrent 300,000 Rd., navnlig er det her Garverierne i Flekkefjord, som foranledige Fremgangen. Af Interesse er det ogsaa at se den stadigt voxende Udførsel af Handsker fra Danmark og Sverige og da navnlig fra Danmark. 1865—66 udførte Danmark 397 Pd., 1870—71 19,552 Pd. og 1871—72 27,325 Pd. Handsker, Værdien af denne Udførselsartikel, der navnlig gaar til England, var i det sidstnævnte Aar omtrent 400,000 Rd. 1870 exporterede Sverige 990 Pd. Handsker imod 313 i 1866, men samtidigt var der en Indførsel af 2173 Pd. Handsker.

1871 var Udførslen steget til 3700 Pd. men Indførslen kun til næsten 3000 Pd. Danmark har saa godt som ingen Indførsel af denne Artikel. Det er navnlig i Malmö, at den svenske Handske-industri blomstrer, ligesom den danske i Kjøbenhavn. — Af Gummi- og Guttaperkafabriker findes ingen i de tre nordiske Lande.

Af Garvere tæller Danmark (1870) 341 med 503 Medhjælpere, Sverige (1871) 964 med 2242, i Norge (1865) 267 med 703 Arbejdere. Efter disse Tal synes Garverierne at være mindst i Danmark og størst i Norge. Anderledes er det med Handskemagerne, hvoraf der i Danmark er 177 (1870), i Sverige 94 (1871) og i Norge 13 (1865). Talrigst tilstede ere Skomagerne (i Danmark 5918 med 5022 Arbejdere, i Sverige 2918 med 3030 og i Norge 1412 med 1510), og dernæst Sadelmagerne (i Danmark 1324 med 1044, i Sverige 406 med 373, i Norge 126 med 157). Af Bundtmagere var der endeligt i Danmark 210 med 150, i Sverige 63 med 120 og i Norge 100 med 90.

I Stokholm, kan det mærkes, har der 1871 dannet sig en *Stokholms Skomakare-Förening*, der holder fælles Udsalgssted for Medlemmernes færdige Arbejde mod 10 pCt. af Salgssummen for hvert enkelt Stykke.

KLASSE IX. TRÆ, BEN, KORK O. DESL. SAMT ARBEJDER DERAFF, SAASOM BØDKERARBEJDE, DREJERARBEJDE OG ANDRE TRÆARBEJDER. KURVEMAGERARBEJDE. KAMMAGERARBEJDE. MØBLER OG BILLEDSEKERERARBEJDE SAMT TAPETSERER- OG DEKORATØR-ARBEJDE.

Det af de tre nordiske Lande, som er rigest paa Skov, er Sverige, af hvis Landareal over 40 pCt. er bevoxet med Skov, i Norge udgjør Skovarealet over 25 pCt., men i Danmark kun mellem 4 og 5 pCt. Udførslen af Trælaster er herefter betydelig i de to første Lande, men uden Betydning i Danmark. Af Bræder og Planker blev der 1865 udført omtrent 55 Millioner Kubikfod fra Sverige, og i 1871 var Udførslen endnu stegen til henved 80 Mill. Kbfd., hele Udførslen af Træ og Trævarer var 1871 noget over 140 Mill. Kbfd. Norges Udførsel af Trælaster udgjorde 1872 en forholdsvis saa enorm Mængde som ca. 74 Mill. Kbfd. til en Værdi af ca. 21 $\frac{1}{4}$ Mill. Rd. Trælasttilvirkningen

er Norges vigtigste Industri, i hvilken der siden Savbrugsprivilegiernes Ophævelse fra 1ste Januar 1870 viser sig en stærk Tendens til Koncentrering. 1870 beskjeftigede 645 norske Savbrug omtrent 10,000 Mennesker, og det er interessant at lægge Mærke til, at medens der 1850 var 75 Savbrugsanlæg i Norges Kjøbstæder med i Alt 288 Arbejdere, var der 1865 kun 69 med over tre Gange saa mange Arbejdere, nemlig 869; samtidigt gaa tillige Bestræbelserne i saavel Norge som Sverige ud paa at bearbejde Trævarene saa meget som muligt i Landene selv. Ved Siden af Landenes Savbrug opstaar der Høvlerier og saa kaldte Snedkeri-Fabriker. I Sverige regnede man 1871 5 Maskin-Snickeri-Fabriker med 408 Arbejdere, og det sidste Tal er maaske senere voxet; alene det 1870 af *James Dickson & Ko.* anlagte Snickeri-Fabrik i Sandarne ved Söderhamn beskjeftigede 1872 300 Mennesker foruden 3 Dampmaskiner paa tilsammen 75 Hestes Kraft. — Skjønt forholdsvis ubetydelig er ogsaa Danmarks Trævaretilvirkning i Fremgang. 1871 fandtes der i Landets Kjøbstæder (Kjøbenhavn ikke medregnet) 16 fabrikmæssigt drevne Etablissementer med 118 Arbejdere, og af dem vare 10 anlagte efter 1863. Danmarks samlede Indførsel af Træ og Trævare udgjorde 1871—72 næsten $\frac{1}{2}$ Milliard Pund med en Toldindtægt af over 400,000 Rd.; af helt eller tildels forarbejdede Varer var Indførslen over 11 Mill. Pd.

Danmark kan i Henseende til nærværende Klasses Raastof-tilvirkning langt fra maale sig med Sverige eller Norge, derimod findes der her en langt talrigere Skare af finere Træbearbejdere, end de to andre Lande kjende. Medens Danmark saaledes har 5104 Snedkere og Stolemagere med 4471 Arbejdere (1870), tæller Sverige (1871) 1295 med 1500 og Norge (1865) 916 med 1042. Af Bødkere talte Danmark (1870) 1626 med 880 Arbejdere, Norge (1865) 621 med 445 Medhjælpere og Sverige (1871) 164 med 269. For Norges Vedkommende maa her imidlertid erindres, at dette Land, der i sit Fiskeri bruger en betydelig Mængde Tønder, ved Husflid forskaffer sig en Del heraf, navnlig tilvirkes der i Bergens og Trondhjems Amter en ikke ringe Mængde Tøndebaand og Tøndestaver; desuagtet indføres der dog hvert Aar et betydeligt Kvantum Bødkerverer til Norge.

Hvad Norges Træhusflid i det Hele angaar, synes den ikke ringe, men bestemte Oplysninger i denne Retning ere neppe tilstede, og i ethvert Tilfælde er den ikke saa ensartet som den tilsvarende Husflid i Danmark, der saa godt som udelukkende er samlet om Træskotilvirkning. Man kan regne, at der aarligt

i Danmark, navnlig i Jylland, tilvirkes over 1 Mill. Par Træsko. Som Syssel i Fritimer synes Træsniiteri for Tiden at finde Indgang i forskellige Kredse. I Sverige synes en stor Del Møbler at tilvirkes ved Husflid. — Af mindre Industrier, der høre til nærværende Klasse, kan Tilvirkningen af Træspaan til Tækning af Huse, til Æsker og Persiener mærkes, ligesom af Pløkker og Pinde (Traad) til Tændstikker. Den sidste Tilvirkning drives navnlig i Sverige, hvor siden 1870 4 Fabriker »for tillverkning af tändsticksämnen« med 123 Arbejdere ere komne i Gang. Endnu kan her Korkfabrikerne nævnes, hvoraf der findes nogle i hvert af de tre Lande, i Norge 6, i Danmark 7 og i Sverige 14.

Af Drejere findes der i Danmark (1870) 795 med 511 Medhjælpere, i Sverige (1871) 145 med 140 og i Norge (1865) 88 med 87; her, som i det Hele paa de egenlige Haandværks Omraade, gjør Danmark sin Overvægt gjældende. Af Billed- og Ornamentskærere findes der i hvert af Landene en Del, men, som det tør antages, flest i Danmark, og paa samme Maade forholder det sig med Kurvemagerne, hvoraf Danmark (1870) tæller 325 med 105 Medhjælpere, men Sverige og Norge hvert kun et forsvindende Antal, hvortil Grunden vel maa søges deri, at Husflid her træder i Stedet for Haandværk. Tapetservirksomheden øves i alle tre Lande væsenligt i Forbindelse med Sadelmagervirksomheden, dog ere ogsaa enkelte Snedkere tillige Tapetsere.

KLASSE X. LERVARER, STENTØJ, FAJANCE, PORCELLÆN, GLAS,

O. DESL. STENHUGGERARBEJDER, GJENSTANDE AF CEMENT

O. DESL.

Den keramiske Kunsts lavere Tilvirkninger (Lervarer, Teglværksprodukter o. lign.) have været kjendte i de fjerneste Tider, men først i Begyndelsen af forrige Hundredeaar blev Porcellæns-tilvirkningen kjendt i Evropa og fandt snart en betydelig Udbredelse. Saavel i Sverige som i Danmark er der Porcellænsfabriker, men ikke i Norge. Porcellæn- og Fajancefabriken *Rörstrand* ved Stokholm er den ældste nordiske Fabrik i sin Art; den er anlagt 1726, *den kgl. Porcellænsfabrik* i Kjøbenhavn er oprettet 1775, Porcellæn- og Fajancefabriken *Gustafsberg* i Stokholms Omegn er anlagt 1825 og *Bing & Grøndahls*

Porcellænsfabrik i Kjøbenhavn endeligt 1854. De to danske Fabriker, der alene ere Porcellænsfabriker, beskjeftige tilsammen over 200 Arbejdere og have en aarlig Tilvirkningsværdi af i det Hele 180,000 Rd., de to svenske beskjeftige tilsammen c. 800 Personer, og deres aarlige Tilvirkningsværdi er i det Hele omtrent 700,000 Rd.; de tilvirke imidlertid, som ovenfor antydet, Andet end Porcellæn, bl. A. ogsaa Majolika (Rörstrand) og Parian (Gustafsberg), og at blandt disse andre Tilvirkninger navnlig Fajance spiller en endog meget væsenlig Rolle synes at fremgaa af Forholdet mellem Ud- og Indførslen af Porcellæn i Sverige. Medens Danmark i Finansaaret 18^{71/72} indførte 130,000 Pd. Porcellæn og Biskuit, men igjen udførte næsten 120,000 Pd. indenlandske Varer, var Sveriges Indførsel af Porcellæn 1871 142,174 Pd., hvorimod der kun stod en Udførsel af 493 Pd.

Danmarks Ud- og Indførselslister vise for det her omhandlede Omraade en i de senere Aar stadigt aftagende Indførsel og voxende Udførsel; med Hensyn til Stentøj og Fajance finder den samme Bevægelse Sted. 18^{71/72} indførtes der heraf kun noget over 1 Mill. Pd. mod 1^{1/2} Mill. i 18^{66/67}, og dette staaer utvivlsomt i Forbindelse med, at Danmarks eneste betydelige Fajancefabrik (*Alumina* i Frederiksberg) fra omtrent 1868 har udviklet sig med betydelig Kraft. 1871 sysselsatte den 170 Arbejdere og havde en Tilvirkningsværdi af c. 125,000 Rd., Tal, der allerede nu ere betydeligt højere. Efter 1865 er der fremstaaet 2 Fajancefabriker i Norge, og af disse er navnlig Fabriken i Egersund, der dog tillige er Pottemageri, af Betydning; den beskjeftiger over 100 Arbejdere. Foruden denne Fabrik havde Norge 1870 7 Pottemagerier med 45 Arbejdere, 2 Kridtpibefabriker og omtrent 225 Teglværker. Disse sidste beskjeftige c. 2500 Arbejdere og tilvirke aarligt mellem 40 og 50 Millioner Mur- og Tagsten samt Drænrør, en Tilvirkning, der imidlertid ikke er tilstrækkelig for Landets Forbrug. Norge indfører aarligt omtrent 6 Mill. Mur- og Tagsten. I Danmark var der 1870 489 Teglbrændere, men med kun 186 (!) Medhjælpere; i disse Tal er der imidlertid senere sket betydelig Forandring, idet Teglværksindustrien nu flere Steder drives fabrikmæssigt. 1872 nævnes alene 67 større Teglværker med 750 faste og 1150 temporære Arbejdere. 18^{71/72} indførtes her 24 Mill. Mur- og Tagsten, Fliser og Rør. Af Pottemagere talte Danmark 1870 246 med 124 Medhjælpere, hvorhos endnu maa mærkes den i Jylland som Husindustri drevne Tilvirkning af de bekjendte sorte Jydepotter. Som en dansk Specialitet skal her endnu nævnes de danske Terrakotta-

fabriker (i Kjøbenhavn og paa Bornholm), der væsenligt frembringe Kunst- og Nipsgjenstande. Hvad Sverige angaar, har det (1871) ved Siden af 230 Pottemagere med 385 Medhjælpere 16 smaa Kridtpibefabriker samt endnu 68 Kakelovns- og Sten-tøjfabriker med 462 Arbejdere. Vi staa her ved en svensk Specialitet, Fajancekakelovne, i hvis Tilvirkning der navnlig siden 1840 er indtraadt et Opsving. Af »Kakel« (Ovnsten) udførte Sverige 1871 over 10,000 Pd., medens det kun indførte c. 600 Pd. Af alle øvrige keramiske Produkter (Fajance, Pottemagerarbejde, Teglsten o. s. v.) indførte Sverige et betydeligt større Kvantum, end det udførte.

Med Hensyn til Glasindustrien er Sverige det af de tre Lande, der tidligst har lagt sig efter den. 1741 anlagdes Glasværket *Kosta* og 1748 Glasværket *Limmared*, først 1758 blev *Hurdal* Glasværk i Norge anlagt; nu blev der imidlertid oprettet flere norske Glasværker, bl. A. *Biri* (1761) og *Hadelands* (1765). Først 1825 fik Danmark selv et Glasværk, *Holmegaard* ved Næstved. 1871 havde Sverige i Alt 27 Glasværker med 1310 Arbejdere og en aarlig Tilvirkningsværdi af omtrent 900,000 Rd., Norge 6 med 380 Arbejdere og en aarlig Tilvirkningsværdi af 300,000 Rd., Danmark endeligt 5 med over 300 Arbejdere og en Tilvirkningsværdi af omtrent 350,000 Rd. Foruden hvad der tilvirkes ved de nævnte Værker, tilføres der alle tre Lande aarligt betydelige Kvantiteter Glas, hvoriblandt navnlig Rude- og Spejlglas, der aldeles ikke tilvirkes i Danmark og kun tildels i de andre Lande; i Danmark tilvirkes endvidere kun »Halvkrystal«, ikke »Helkrystal«. — Af Glaremestre tæller Danmark (1870) 356 med 138 Medhjælpere, Sverige (1871) 168 med 126 og Norge (1865) 98 med 35.

Sveriges Teglværker synes ikke at være af saa stor Betydning som Norges og Danmarks, og Grunden hertil maa vistnok søges ikke alene i Sveriges Rigdom paa Skov, der afgiver et rigt Emne til Husbygning, men ogsaa i dets ikke ubetydelige Anvendelse i saa Henseende af Landets Stenmateriale. Sverige tæller (1871) 8 større Stenhuggerier med 447 Arbejdere, medens Danmark væsenligt kun har de i 1870 oprettede Stenværksteder ved Faxe. Af som Haandværkere arbejdende Stenhuggere har Sverige endnu 29 med 42 Arbejdere og Danmark (1870) i det Hele 1344 (!) med 150 Medhjælpere. Stenhuggervirksomheden i Norge synes nu først at begynde. Saavel i Norge som Sverige er der Møllestensbrud, men ikke i Danmark. En i Sverige oprettet Fabrik for kunstig Sandsten blev efter kort Tids Forløb

nedlagt, en saadan, *Sandstens- og Vandglasfabriken paa Kristiansholm*, har virket siden 1869 i Kjøbenhavn. Af Cementfabriker opstaar der flere og flere i de tre nordiske Lande, mindst betydende synes Bevægelsen herfor at være i Norge.

Af Gibsere er her kun faa; 1865 nævnes der 1 i Norge, 1870 8 med 1 Medhjælper i Danmark.

KLASSE XI. ARBEJDER I ÆDLE OG UÆDLE METALLER, SAA-SOM: STØBEGODS, MØBLER OG LIGNENDE HUSGERAADSGJEN-
STANDE AF JERN, GROV- OG KLEJNSMEDEARBEJDE; VAABEN,
ARBEJDER I BLIK, KOBBER, ZINK, TIN M. M.; ARBEJDER AF
METALTRAAD; ELEKTROPLET OG GALVANOPLASTISKE ARBEJDER;
ARBEJDER I ÆDLE METALLER.

Paa Forhaand kunde man være tilbøjelig til at antage, at Danmark i nærværende Klasse og da navnlig med Hensyn til Tilvirkningen af Jernbrugsgjenstande var det Land, der sysselsatte det mindste Antal Mennesker. Saaledes er det imidlertid næppe. For Sverige opføres (1871) af Maskinværksteder, Jernstøberier og lignende Etablissementer 106 med 6388 Arbejdere samt desuden af forskelligartede Smede 2097 med 3049 Medhjælpere. Norge stiller herimod 41 lignende Anlæg med 2906 Arbejdere (1870) samt 396 Smede med 711 Arbejdere (1865), og Danmark endeligt (1870) 350 Jernstøbere og Maskinfabrikanter med 1500 Medhjælpere samt 6723 Smede med 6079 Medhjælpere. Herefter har Danmark flere Personer sysselsatte med Jernets Omforming til Brugsgjenstande end de andre Lande, og Tallet paa Arbejderne i de danske Jernstøberier og Maskinværksteder er endda vistnok ansat for lavt. Alene de i Danmarks Kjøbstæder (Kjøbenhavn ikke medregnet) 1871 eksisterende 93 Etablissementer af denne Art beskjeftigede over 2000 Arbejdere, og det er da lavt anslaaet, naar man sætter Arbejderne i samtlige danske Jernstøberier og Maskinværksteder til mindst 4000. Fra denne Personovervægt for Danmarks Vedkommende tør man imidlertid ikke slutte til en lignende Overvægt i selve den her omhandlede Industri. Ogsaa paa dette Omraade gaar den danske Virksomhed mere i Retning af Haandværks- end Fabrikvirksomhed, det store Antal Smede med det forholdsvis lille Antal Medhjælpere viser det allerede.

Da Danmark og Norge skiltes (1814), var en dansk Jernforarbejdningsindustri saa godt som ikke til; saa sent som 1831

blev Jyllands første Jernstøberi anlagt (Horsens). Det er derfor en betydelig Udvikling, der har fundet Sted, naar der nu findes saadanne i snart hver eneste Kjøbstad, og naar Danmark aarlig forbruger en stor Mængde Erts og Malm, i Aaret 1871/72 henved 2 Mill. Pd. Erts og 21 Mill. Pd. Malm (raat Metal), ligesom 25½ Mill. Pd. Stang- og Baandjern, ja endog udfører Jernvarer, i det nævnte Aar næsten ½ Mill. Pd., et Kvantum, der imidlertid, som naturligt er, er aldeles forsvindende mod de 56 Mill. Pd. Jern og Jernvarer (deriblandt 6 Mill. Pd. Jernbaneskiner), som Danmark samtidig indfortoldede. I Forbindelse med den skete Udvikling staar det endvidere, at Danmarks Forbrug af Stenkul i det anførte Aar var over 3 Mill. Tdr.; i de sidste 5 Aar er det aarlige Forbrug deraf steget med over ½ Mill. Tdr. For Norges Vedkommende kan der vel ogsaa paavises en betydelig Fremgang. 1850 havde Norge t. Ex. kun 12 mekaniske Værksteder og Støberier mod 34 i 1871 (3 Statsværksteder i Kristiania, Kongsberg og Horten; 23 private Værksteder og 8 Jernstøberier), men samtidigt er der en betydelig Nedgang, idet der f. Ex. 1850 fandtes 16 Valse-, Spiger- og Staaltraadsværker, et Antal, der snart efter steg til 30, men 1871 sank til 8, hvilket staar i Forbindelse med en ganske overordenlig Nedgang i den norske Hyttedrift. Medens der 1865 var 33 norske Jerngruber med 307 Arbejdere i Gang, var der 1870 kun 16 med 175 Arbejdere; med Gruberne ere Hytterne blevne nedlagte og med dem igjen de i Forbindelse med dem drevne Valse-, Spiger- og Staaltraadsværker. Norge indførte 1872 11¼ Mill. Pd. færdige Jernvarer og over 4 Mill. Pd. Jernplader, der tilsammen havde en Værdi af 2½ Mill. Rd., og det saaledes, at der herimellem var for 135,000 Rd. Fiskekroge, for 198,000 Rd. Knive, Gaffler, Saxe, Laase osv., og for 120,000 Rd. Spiger. 1866 indførtes der af Spiger ikke en Gang for en Tredjedel af den nævnte Sum.

Hverken Danmark eller Norge kan efter Ovenstaaende undvære Tilførsel af færdige Jernvarer, men heller ikke Sverige staar i saa Henseende anderledes. 1871 indførtes der til Sverige ved Siden af næsten 20 Mill. Pd. Jernbaneskiner for næsten 2 Mill. Rd. andre Jernvarer, deriblandt Maskiner, men Landets egen Tilvirkning er desuagtet saa betydelig som intet af de andre Landes. 1871 tilvirkedes der alene af Jernbaneskiner i det Hele omtrent 6½ Mill. Pd. (*Motala* og *Smedjebacken*), og af forskjellige andre Jernvarer, hvorimellem endda ikke Søm, næsten 30 Mill. Pd. Samme Aar udførte Sverige

næsten 200,000 Pd. Jern- og Staaltraad samt over 2 Mill. Pd. Søm og Isenkramvarer, hvilke sidste navnlig tilvirkes i *Eskestuna*. I Nærheden af denne By ligger desuden Sveriges ene Vaabenfabrik *Carl-Gustafs-Stad*; den anden er *Husqvarna* ved Jönköping. Kanonstøberier endeligt findes i *Finspong* (Östergöthland) og *Åker* (Södermanland). Etablissementer af sidstnævnte Art findes hverken i Danmark eller Norge. For Danmarks Vedkommende maa her den militære Geværfabrik paa Tøjhuset i Kjøbenhavn nævnes. I Norge opføres (1865) 14 Bessemagere med 28 Medhjælpere, i Danmark (1870) 66 med 95 Medhjælpere. Det fortjener endnu her at nævnes, at Indførslen af Kul til Sverige er stegen betydeligt i de senere Aar. 1860 var den næsten 12 Mill. svenske Kubikfod, 1865 noget over 17 Mill. og 1872 27 Mill., hvilket tyder paa store og væsenlige Fremskridt.

Foruden den ovenfor omtalte Tilvirkning af Jernbrugs-gjenstande har Sverige en betydelig Tilvirkning af Jern og Staal, og medens den tilsvarende Tilvirkning i Norge som ovenfor oplyst gaar tilbage, er den svenske fremadskridende; 1871 tilvirkedes der i Sverige foruden næsten 600 Mill. Pd. Rujern, henved 400 Mill. Pd. Stang-, Baand-, Nagel- og Traadjern, 16 Mill. Pd. Bessemerstaal, 8 Mill. Pd. af andre Arter Staal samt 12½ Mill. Pd. Pladejern, og med at tilvirke disse betydelige Mængder Jern og Staal vare næsten 10,000 Mennesker sysselsatte. Navnlig af Stangjern har Sverige en stor Udførsel, i 1871 næsten 300 Mill. Pd.

Af Kobbersmede er der flest i Sverige, 324 med 381 Medhjælpere, i Danmark kun 176 med 178 og i Norge 63 med 58. Gjørtlerne derimod ere talrigst i Danmark, 114 med 111 Medhjælpere, mod 63 med 103 i Sverige og 28 med 23 i Norge, og paa samme Maade forholder det sig med Blikkenslagere og Guldsmede. Af de første har Danmark 429 med 431 Medhjælpere, af de sidste 340 med 279; Sverige henholdsvis 226 med 566 og 208 med 409 samt Norge henholdsvis 137 med 198 og 122 med 187. Danmark er stadigt det mindst fabrikmæssigt udviklede Land med et i Forhold til Mesternes Antal meget lille Antal Medhjælpere, hvilket i særlig Grad er Tilfældet med Hensyn til Guldsmedene, hvorved kan erindres, at de kjøbenhavnske Guldsmede i Reglen arbejde hver for sig, de færreste hverken holde Arbejdere eller have Udsalg. Af de øvrige under denne Klasse hørende Haandværkere skal endnu nævnes Naalemagerne, der synes talrigst tilstede i Sverige (20 med 282 Med-

hjælpere), og Kandestøberne, der mere og mere forsvinde; i Norge nævnes kun 1 med 3 Medhjælpere, og stort anderledes er det ikke i de andre Lande. Det er den stadigt tiltagende Brug af Stentøj, Fajance og Porcellæn, der efterhaanden har overflødiggjort Kandestøberne.

KLASSE XII. MASKINER OG REDSKABER I ALMINDELIGHED.
 LANDBRUGSMASKINER. LANDBRUGS- OG HAVEREDSKABER.
 FISKEREDSKABER. VOGNE. MODELLER TIL BYGNINGSARBEJDER.
 SKIBSBYGGERARBEJDER. O. LIGN.

For en Del af nærværende Klasses Vedkommende kan der henvises til Meddelelserne vedrørende forrige Klasse; det er saa godt som umuligt at adskille skarpt imellem Maskinværksteder og Jernstøberier. Til Belysning af den i Norden foregaaende Udvikling paa Maskinvæsenets Omraade skal her kun gjøres nogle faa Bemærkninger. For 10 Aar siden blev de svenske Maskinværksteders Tilvirkning anslaaet til noget over 2¹/₂ Mill. Rd., nu anslaaes den til mindst det tredobbelte; 1860 blev der af Maskiner og Redskaber indført for noget over 1 Mill. Rd., 1871 for næsten 2 Mill. Rd., og samtidigt er Udførelsens Værdi stegen fra omtrent 20,000 Rd. til næsten 200,000 Rd. Det 1822 anlagte Maskinetablisement *Motala*, det største i Norden, beskjæftiger i *Motala* og i sine to Filialer, det ene ved Nordseen (Lindholmen ved Göteborg) og det andet ved Østersøen (i Norrköping) omtrent 2300 Mennesker. Brugen af Dampmaskiner og Landbrugsmaskiner er stadigt voxende: 1790 kom den første Dampmaskine i Gang i Danmark, den stammede fra England, og drev Hammeren i Ankersmedeværkstederne paa Holmen; 1811 var her endnu kun 3 Dampmaskiner i Landet. 1819 kom det første Dampskib i Gang i Danmark, allerede Aaret før var et Dampskib i Gang paa Mälaren. 1828 tilvirkedes den første Dampmaskine her i Landet, og endeligt 1847 blev den første danske Jernvej aabnet (Kjøbenhavn—Roskilde), i 1854 aabnedes den første norske Jernvej (Kristiania—Eidsvold), i 1856 den første svenske (Örebro—Köping). Hvormange Mile Jernvej de tre nordiske Lande havde 1871 er oplyst ovenfor S. 21; i det nævnte Aar ejede Danmark 97 Lokomotiver. — Efter 1855 er Symaskinefabrikationen opstaaet, og det kan mærkes, at i 1871 havde Danmark 11 Symaskinefabriker med c. 80 Arbejdere.

Med Hensyn til Maskinudvikling bærer utvivlsomt Sverige Forrangen fremfor de to andre Lande, men med Hensyn til — hvad der ogsaa horer ind under nærværende Klasse — Handelsflaadernes Størrelse er derimod Norge det første. 1871 var Handelsflaaden i Norge 7063 Fartøjer stor med omtrent 1 Mill. Tons Drægtighed og en Besætning af 50,616 Mand. Alene i 1871 løb der paa 180 norske Skibsværfter med c. 4,500 Arbejdere 184 Skibe af Stabelen paa tilsammen 34,000 Tons, og af disse Skibe vare 16 Dampskibe. Samtidigt blev der fra Udlandet kjøbt for 1 Mill. Rd. Sejlskibe og for 600,000 Rd. Dampskibe. 1873 var den norske Handelsflaade 7447 Fartøjer stor med 1,200,000 Tons Drægtighed; 199 af Fartøjerne med omtrent 37,000 Tons Drægtighed var Dampfartøjer, 8835 Hestes Kraft. Sveriges Handelsflaade talte 1871 af Fartøjer paa over 10 Tons hvert 3495 med i Alt 369,900 Tons Drægtighed og en Bemanding paa 23,000 Mand. 1870 var der i Handelsflaaden 388 Dampskibe paa tilsammen 11,626 Hestes Kraft. Den mindste Handelsflaade er Danmarks. 1872 talte den af Skibe paa over 4 Tons hvert 2746 med i det Hele 190,000 Tons Drægtighed, hvoraf 91 Dampskibe med henved 16,000 Tons og 5748 Hestes Kraft. De danske Dampskibes Drægtighed er siden 1868 stegen fra 5,5 til 8,3 pCt. af den samlede Handelsflaadens Drægtighed; de ere gennemgaaende større end Sejlskibene. De 8 pCt. af Drægtigheden svare til 3 pCt. af Antallet. I Sverige ere disse Tal 12 pCt. og 9 pCt., hvilket viser, at Dampskibene der gennemsnitligt ere mindre end i Danmark, til hvilket Resultat bl. A. de mange smaa Omnibusdampskibe i Stokholm bidrage deres. Stokholms Handelsflaade er i Tilbagegang, 1870 bestod den kun af 150 Skibe paa 16,000 Tons imod 230 paa 40,000 Tons i Hundredaarets Begyndelse. Nu er Göteborg den By i Landet, der har flest Skibe. 1870 havde den 174 paa 50,000 Tons. I Danmark har Kjøbenhavn den største Flaade, 375 Skibe paa 52,000 Tons, og deraf er 56 Dampskibe paa 12,000 Tons (3,700 Hestes Kraft). I Norge er Kristiania først den 4de i Rækken, Nr. 1 er Arendal, der 1870 ejede en Flaade paa henved 100,000 Tons; dernæst kommer Drammen og Stavanger og derpaa Kristiania, der 1870 havde en Flaade paa næsten 60,000 Tons. — I Danmark var der 1870 429 Skibs- og Baadbyggere med 862 Medhjælpere.

Af Vognfabrikanter var der (1870) 279 i Danmark med 356 Medhjælpere, i Sverige (1871) 172 med 299 og i Norge (1865) 58 med 155.

KLASSE XIII. MALME OG MINERALIER. KEMISKE OG FARMA-
CEVTISKE FABRIKATER. CEMENT. GJØDNINGSSTOFFER. FARVE-
STOFFER. BELYSNINGSMIDLER, TÆLLE, VOX, OLIER, SÆBE OG
PARFUMER.

Norge og Sverige have i denne Klasse et naturligt For-
spring for Danmark. For intet af de to Lande synes Bjerg-
værksdriften imidlertid for Tiden at spille den Rolle, som man
skulde tro; i Norge er der endog Tilbagegang at spore. Medens
der 1865 var i Alt 104 norske Gruber i Gang, var der 1870
kun c. 50, og denne Nedgang skyldes navnlig den under Klasse XI
med Tal belyste Tilbagegang i Landets Jerngrubedrift. Fra om-
trent 100 Mill. Pd. Jernerts i 1865 er Tilvirkningen i 1870
gaaet ned til 42 Mill. Pd., og af den brudte Malm udføres en
stadigt forholdsvis større Mængde til Udlandet uden foregaaende
Bearbejdning.

Af andre Gruber findes der i Norge navnlig Sølv- (6),
Kobber- (24), Nikkel- (8) og Svovlkisgruber (8), af hvilke der
kun finder Fremgang Sted ved Svovlkisgruberne, der 1865
vare 24 i Tallet med 60 Mill. Pds. Udbytte, men 1870
vare 8 med 133 Mill. Pds. Siden 1870 er Nikkelproduk-
tionen formentlig forøget betydeligt. Sølvertilvirkningen var
i 1865 og 1870 omtrent den samme, c. 4 Mill. Pd., og heraf
udvandt der omtrent 7000 Pd. Sølv. For Sveriges Vedkom-
mende ere Jerngruberne de vigtigste, og 1870 producerede 463
saadanne Gruber 1232 Mill. Pd. mod en Produktion af 980
Mill. Pd. i 1860; ved denne Virksomhed sysselsattes henved
5000 Mennesker. Ved Kobberudvindingen er der beskjeftiget
henved 3000 Mennesker, og 1871 udvandt der henved 3 Mill.
Pd. Kobber og 200,000 Pd. Kobbervitriol foruden noget Guld
af Kobberkis ved Falun. Af Sølv udvandt i det nævnte Aar
c. 2000 Pd. og af Bly 170,000 Pd. Af Zinkerts brødes 64
Mill. Pd. Endnu kan mærkes, at der i Sverige produceres
Brunsten, Grafit og Feldspath, ikke at tale om Svovl, hvoraf
der 1871 udvandt 650,000 Pd.; de uudtømmelige Mængder
Svovlkis i Falun opfordre til Anlæg af Svovlsyrefabriker, flere
og flere saadanne komme ogsaa i Virksomhed, ikke alene i
Sverige, men ogsaa i de andre Lande, og Svovlsyretilvirkningen
i Norge var 1871 henved 2 Mill. Pd. Den første nordiske
Svovlsyrefabrik anlagdes 1831 ved Kjøbenhavn (*Fredens Møllers
Fabriker*), 1872 var her endnu 2 andre. Af Svovlkis tilvirker

Sverige endnu rød Okker, 1871 endog $2\frac{1}{2}$ Mill. Pd. — Foruden en Del Krudtfabriker har Sverige 2 Nitroglycerinfabriker, Norge har 1 Nitroglycerinfabrik og 8 Krudtfabriker, Danmark 2 Krudtfabriker.

Af Kalk skal der brændes den største Mængde i Sverige, ved c. 100 Kalkbrænderier brændtes der 1865 i Norge omtrent 100,000 Tdr.; i Danmark regnedes 1870 78 Kalkbrændere med 13 Medhjælpere. Her er c. 60 Kalkværker. Kalksten findes i alle tre Lande, for Danmarks Vedkommende navnlig paa Bornholm, ved Faxe (Stevns) paa Sjælland og ved Daugbjerg-Mønsted i Jylland. Cementtilvirkningen er størst i Danmark, forsvindende i Norge. Enestaaende for Danmark er Sodatilvirkningen af grønlandsk Kryolit, den første Fabrik herfor i Verden anlagdes 1858 i Danmark. Paa Bornholm findes ægte Porcellænsjord (Kaolin); et Kaolinslammeri er anlagt der 1871.

Naar Sveriges og Norges Bjergværksdrift ikke er saa betydelig, som man kunde vente, er Grunden dertil navnlig at søge i Landenes Fattigdom paa mineralsk Brændsel, en Omstændighed, der træder stadigt skarpere frem, idet Skovenes tiltagende Hugst vanskeliggjør Forsyningen med Brændsel af Træ. Bornholm ikke at regne brydes der i Norden væsenlig kun Stenkul i Skaane; Höganäs Værk blev paabegyndt allerede 1797; 1871 blev der i Skaane i det Hele brudt c. 2 Mill. sv. Kubikfod Stenkul. I Sverige ligesom i Norge bores for Tiden ivrigt efter dette for en stor Fabrikvirksomhed saa vigtige Produkt. I alle tre nordiske Lande tilvirkes Kokes og Cinders. Hvad Tørv angaar bliver der navnlig i Danmark og Sverige tilberedt en ikke ringe Mængde. I Sverige, hvor Tørvtilvirkningen navnlig siden 1868 har taget et Opsving og sine Steder drives fabrikmæssigt, fremstilles Tørv foruden i den her almindelige Klodsform baade som Rør og Kugler.

Hvad Belysningsmidler angaar er det selvfølgeligt, at Stenolien spiller en betydelig Rolle. I Aarene 1861—65 var den aarlige Gjennemsnitsindførsel i Norge af Stenolie c. 300,000 Pd., i 1872 indførtes der over 6 Mill. Pd.; i 18^{66/67} indførtes der i Danmark noget over 4 Mill. Pd., 18^{71/72} det Dobbelte, over 8 Mill. Pd.; i Sverige endeligt var Indførslen 1866 ikke fuldt $3\frac{1}{2}$ Mill. Pd., men 1871 over 10 Mill. Pd. En saa raskt voxende Indførsel har naturligvis havt Indflydelse paa Tilvirkningen i de nordiske Lande i forskjellig Retning. Hermed i Forbindelse staar det saaledes vistnok, at Dyrkningen af Raps og anden Sæd

til Oliepresning i høj Grad aftager i Danmark. 1866 brugtes 28,264 Tdr. Land til Dyrkning af Raps, 1871 kun 3150, altsaa neppe $\frac{1}{9}$. Medens der 18^{66/67} var en Overskudsudførsel herfra af over 78,000 Tdr. Raps til en Værdi af noget over 1 Mill. Rd., er der senere fremstaaet en Overskudsindførsel, og denne havde 18^{71/72} naaet en Størrelse af over 77,000 Tdr. til en Værdi af over 1 Mill. Rd., Indførsel og Udførsel har i 5 Aar byttet Roller; 18^{66/67} var der en Overskudsudførsel af over 4 Mill. Pd. Oliekager, 18^{71/72} en Overskudsindførsel af næsten 7 Mill. Pd.; i 18^{66/67} overudførtes der over 10,000 Tdr. Hørfrø, 18^{71/72} overindførtes der næsten 94,000 Tdr. Af Olieslagerier var der 1867 43 i Sverige, 1871 kun 35. I Tilvirkningen af Tællelys er der ogsaa Nedgang, 1870 opføres i Danmark 58 Lysestøbere med kun 4 Medhjælpere. Mærkes maa det imidlertid, at samtidigt er Tilvirkningen af Stearinlys og lignende kostbarere Lys i Stigen, 2 Stearinlysfabriker i Stokholm producerede i 1871 noget over 1 Mill. Pd. Lys. Tilvirkningen heraf er mindst i Norge, skjønt ogsaa der paabegyndt, og det kan mærkes, at medens der 1840 ikke indførtes fuldt 4000 Pd. Stearinlys i Norge, er Indførslen nu omtrent 450,000 Pd. 18^{71/72} indførtes der omtrent 1800 Pd. Tællelys til Danmark (saa godt som udelukkende fra Hertugdømmerne Slesvig og Holsten) samt 55,000 Pd. andre Lys. Endnu skal her gjøres opmærksom paa, at der i Sverige og Norge ved Træets tørre Destillation tilvirkes Træolie, og denne Industri er navnlig af Betydning i Sverige, idet der samtidigt endnu fremstilles Træeddike, eddikesur Kalk, Harpix, Terpentin, Tjære osv. — Potasketilvirkningen i Sverige og Norge er i Tilbagegang. — I alle tre nordiske Lande findes der Sæbefabriker, og navnlig er Tilvirkningen af finere Sæber ligesom af Parfumerisager i Fremvæxt.

Af Tændstikkefabriker fandtes der 1871 25 i Sverige, af hvilke den ældste, Fabriken i Jönköping, der skriver sig fra 1845, beskjeftiger c. 1500 Arbejdere eller Halvdelen af de ved alle 25 Fabriker sysselsatte Arbejdere, og denne betydelige Fabriks aarlige Tilvirkningsværdi, c. 750,000 Rd., er da ogsaa fuldt saa stor som de øvrige Fabrikers tilsammen. Fabrikerne forsyne ikke alene Sverige med deres Produkt, men dette forsendes over hele Verden, og Udførslen er i stærk Stigen. 1865 udførtes henved 2 Mill. Tændstikker, 1871 over 7 Mill. Pd. I Norge var der 1870 8 Tændstikkefabriker med 486 Arbejdere og 1872 udførtes der omtrent 490,000 Pd., ogsaa i Danmark er der i alt Fald en Tændstikkefabrik (*Godthaab* paa Amager), der

udfører til Kina, Sydamerika o. lign. St. Af Svovlstikkefabriker var der 7, men ved Lov af 14de Februar 1874 er det fra 1ste Januar 1875 forbudt her at forfærdige ligesom at indføre Tændstikker, i hvis Tændsats der findes hvidt Fosfor.

Ved Siden af Tændstikkeindustrien bør en anden ny Industri nævnes, der ligesom denne har Fremtiden for sig, nemlig Gødningstilvirkningen. Forbruget af Gødningmidler er i stadig Tiltagen, og det fortjener at mærkes, at skjønt der i den senere Tid er opstaaet ikke faa Gødningfabriker i de tre nordiske Lande, er Indførslen betydelig (Guano, Koproliter o. lign.). 1871/72 indførtes der 27 Mill. Pd. til Danmark og 1871 over 20 Mill. Pd. til Sverige; i hvert af de to Lande er der en halv Snes Gødningfabriker. Af Benmøller er der (1871) alene 9 i Sverige. Hvad Norge angaar, var der her for 30 Aar siden ingen Benmøller, 1871 var der 9, og siden 1855 er der her opstaaet Fiskeguanofabriker, der Aar for Aar ere voxede i Betydning, 1871 udførtes der noget over 800,000 Pd. Fiskeguano, og Udførslen i dette Aar var mindre end baade de foregaaende og det efterfølgende Aars Udførsel, 1872 udførtes der $2\frac{1}{4}$ Mill. Pd. Fiskeguano. En anden norsk Industri, der staar i Forbindelse med Landets Fiskeri, er Tilvirkning af Torskelevertran, der siden 1853 ogsaa bliver dreven fabrikmæssigt, tidligere var Tranfremstillingen udelukkende en Husflidssyssel. 1870 var der 78 Trankogierier med c. 400 Arbejdere foruden 8 Trandampfabriker for Tilvirkning særligt af Medicintran; ved Siden af de nævnte Brænderier tilvirke imidlertid Fiskerne endnu selv et stort Kvantum Tran, der vistnok er større end Fabrikernes Tilvirkning. 1871 udførtes der henved 20 Mill. Pd. Tran fra Norge til en Værdi af noget over $2\frac{1}{2}$ Mill. Rd. Til Danmark indførtes 1871/72 omtrent 5 Mill. Pd. Tran, hvoraf næsten $4\frac{1}{2}$ Mill. Pd. var fra Island, Færøerne og Grønland (noget over 2 Mill. fra Island, næsten 2 Mill. Pd. fra Grønland og c. 160,000 Pd. fra Færøerne); den grønlandske Tran er saa godt som udelukkende Sæltran.

Af kemisk-tekniske Fabriker, omfattende Tilvirkningen af kemisk-tekniske Præparater, Farver, Parfumerier, Mineralvande m. m. talte man i Sverige 1867, 34, men i 1871 42 med i Alt 230 Arbejdere og en Tilvirkningsværdi for det nævnte Aar af henved $\frac{1}{2}$ Mill. Rd. I Norge er der 5 Farvefabrikanter. I Danmark var der 1870 17 Tilvirkere af kemiske Svovlstikker og Præparater, 9 Farve- og Malevarefabrikanter samt 8 Parfume- og Præparatfabrikanter. Imellem de hermed angivne Fabriker findes den 1863 som Filial til

Kjøbenhavns Svane-Apotek ved Kallebodstrand anlagte kemiske Fabrik, vistnok det største farmaceutiske Etablissement i Norden, det fremstiller bl. A. aarligt c. 10,000 Pd. ren Æther.

KLASSE XIV. KORN- OG FRØSORTER, MEL OG GRYN M. M. BRØD OG KONDITORISAGER. FØDEVARER, TILBEREDETTE TIL OPBEVARING. SMØR, OST, FLESK O. DESL. VIN, SPIRITUOSA, ØL, EDDIKE, MINERALVANDE. TOBAK.

Som ovenfor under Klasse IV (S. 23) nævnt, er Agerdyrking og Kvægavl de tre nordiske Landes vigtigste Erhvervs-grene. Trods denne Overensstemmelse er der imidlertid stor Forskjel i de tre Landes indbyrdes Stilling i saa Henseende. Medens Norge har en stadigt stigende Indførsel af Korn og Kornvarer, kunne Sverige og Danmark og da navnlig det sidste Land langt mere end brødføde sig. Norge udgjør omtrent $58\frac{1}{2}$ Mill. Tdr. Land og heraf er ikke mere end $3\frac{1}{3}$ pCt. Agerland og Eng (1,900,000 Tdr. Land), over $\frac{2}{3}$ af Landets Areal er ufrugtbar Grund. Af Agerland og Eng (saavel kunstig som naturligt) er der i Sverige omtr. 8 Mill. Tdr. Land, hvilket er over 11 pCt. af Landets samlede Fladeindhold, og endeligt i Danmark over $4\frac{1}{2}$ Mill. Tdr. eller omtrent 73,3 pCt. af Landets samlede Areal. I alle tre Lande spiller blandt Kornarterne Havre den vigtigste Rolle, mellem $\frac{1}{3}$ og $\frac{1}{2}$ af Landenes Agerland besaas med Havre, derefter kommer Byg, saa Rug og endeligt Hvede, der endog i Danmark (1871) kun dyrkedes paa $\frac{1}{20}$ af det besaaede Areal. Norges samlede Høst af Korn, Rodfrugter m. m. anslaaes til en aarlig Værdi af omtrent 28 Mill. Rd., 1872 behøvede Landet endnu en Indførsel til en Værdi af omtrent 14 Mill. Rd. Anderledes er Forholdet i Sverige, hvorfra der 1872 overudførtes noget over 3 Mill. Tdr. Korn eller rettere Havre, thi Udførslen bestaar saa godt som udelukkende i denne Kornsort. Fra Danmark udførtes der $1871\frac{1}{72}$ omtrent 3 Mill. Tdr., men heraf var over 1 Mill. Tdr. Byg til en Værdi af næsten 8 Mill. Rd. og $\frac{1}{2}$ Mill. Tdr. Hvede til en Værdi af over 6 Mill. Rd. I det nævnte Aar var den samlede Værdi af fra Danmark udførte Korn og Kornvarer noget over 23 Mill. Rd., hvorunder da ogsaa henregnes Værdien af omtrent 42 Mill. Pd. Mel og Gryn, hvortil Landets Udførsel af formalede Kornvarer i det nævnte Aar beløb sig; 23 Mill. Pd. var Mel og Gryn af Hvede. Paa dette Omraade staar Danmark øverst,

1872 havde Sverige en Overindførsel af 56 Mill. Pd. Hvede- og Rugmel. 1870 var der da ogsaa 1962 Møllere med 2881 Medhjælpere i Danmark, hvor en stor Del Møller (27), og da navnlig i Kjøbenhavn (13), drives med Damp. I Norge var der 1870 400 Kornmøller, mest Vandmøller, med 1515 Arbejdere. I Sverige findes der en betydelig Del Møller, mest Vand- og Vindmøller. — Af Bagere er der (1870) i Danmark 1276 med 2010 Arbejdere, i Sverige (1871) 873 med 1772 og i Norge (1865) 550 med 836. Af Konditorer var der dernæst i hvert Land en Del, i Danmark saaledes (1870) 186 med 221 Arbejdere. — Lovene af 12te Februar 1852 om Frigivelsen af Bagernæringen i Kjøbenhavn og af 14de April s. A. om Frigivelsen af Møllernæringen i Danmark have haft Indflydelse paa de paagjældende Næringsvejes Udvikling.

Som benyttende Agerdyrkningsprodukter som Raastof komme vi nu til Brændevinsbrændere og Bryggere, og det viser sig da, at intet af de nordiske Lande forholdsvis producerer saa meget Brændevin som Danmark. 18^{71/72} tilvirkedes der i 301 Brænderier 34 Mill. Potter, hvoraf der kun udførtes noget over 1 Mill. Potter. 1871 tilvirkedes der i Sveriges c. 500 Brænderier omtrent 42 Mill. Potter, og samme Aar i Norge 6 Mill. Potter i 12 Brænderier. Det skal her endnu bemærkes, at Gjørproduktionen Aar for Aar stiger betydeligt i Danmark. 18^{65/66} var Danmarks Overskudsudførsel heraf 16,756 Pd. til en Værdi af 3491 Rd., 18^{71/72} var den stegen til 1,035,201 Pd., der havde en Værdi af 258,800 Rd. Hvad Ølbrygningen angaar, er der navnlig i Norge en betydelig Fremvæxt. 1870 var der 45 Bryggerier med mindst 800 Arbejdere, og 1872 udførtes der for 240,000 Rd. Øl. I Danmark blev der 18^{71/72} overudført for noget over 31,000 Rd. (75,373 Vrtlr.); 1870 regnedes der 258 Bryggere med 326 Arbejdere, 1871 i Sverige 259 Bryggere med 1134 Arbejdere. — Af Arak eller Rom, Vand og Sukker tilberedes i Sverige en ikke ubetydelig Del Punsch (svensk Banko).

Paa samme Maade som det forholdt sig med Brændevin, forholder det sig med Sukker; Danmark er det af de tre Lande, hvori der konsumeres mest, nemlig 20 Pd. aarligt pr. Individ, i Norge er Forbruget 9,9 Pd. og i Sverige 8,46 Pd. Forbruget svarer imidlertid ikke til de paagjældende Landes Produktion af Forbrugsartikelen. I Norge er der slet ingen Sukkerraffinaderier, i Danmark nogle og i Sverige flere. 18^{71/72} fortoldedes der i Danmark 45^{1/2} Mill. Pd. Sukker, hvoraf en væsenlig Del kom

fra de dansk-vestindiske Øer, og desuden er der i de sidste Aar opstaaet (2) Etablissementer for Tilvirkning af Roesukker. Foruden disse har Danmark 3 (Rør-) Sukkerraffinaderier med 315 Arbejdere, hvilket er mindre end Sverige, der i det Hele (1871) har 11 Sukkerfabriker med 1800 Arbejdere. 1850 oprettedes den første svenske Roesukkerfabrik i Landskrona, 1871 var der 4 saadanne i Sverige, der tilvirkede noget over 3 Mill. Pd. Sukker, og senere er der kommet 2 til. 1871 indførtes der noget over 32 Mill. Pd. uraffineret Rørsukker i Sverige. — En anden Tropeplante, hvorom der ogsaa har dannet sig en lille nordisk Industri, er Tobaken, og ogsaa for dens Vedkommende er Sverige det mest betydende Land. 1871 var der 99 Tobaksfabriker med 3000 Arbejdere, og der tilvirkedes i disse Fabriker (1871) noget over 8 Mill. Pd. til en Værdi af $3\frac{1}{2}$ Mill. Rd.; af det tilvirkede Kvantum var noget over 5 Mill. Pd. Snustobak og $1\frac{1}{8}$ Mill. Skraatobak; Cigarer tilvirkedes der mindst af, lidt mere af Røgtobak. Samme Aar indførtes der noget over 6 Mill. Pd. Tobak, for største Delen i uforarbejdet Tilstand. Navnlig i Omegnen af Stokholm og Kristianstad findes der Tobaksplantager, hvori der 1870 avledes næsten 700,000 Pd. Tobak. Danmark har ogsaa en lille Tobakstilvirkning; af uforbejdet Tobak indfortoldedes der i Finansaaret $18^{71/72}$ $5\frac{1}{2}$ Mill. Pd. (af forarbejdet kun 160,000 Pd.), og desuden dyrkes der en Del Tobak i Landet selv, navnlig i Vejle og Odense Amt. 1870 var her 184 Cigarfabrikanter med 898 Medhjælpere og 251 Tobakspindere med 286 Medhjælpere. Af 69 større Tobaksfabriker, der 1871 fandtes i Landets Kjøbstæder (Kjøbenhavn ikke medregnet) vare 19 anlagte efter 1863. Der udførtes $18^{71/72}$ 118,000 Pd. Skraatobak, just Halvdelen af Landets Udførsel af forarbejdet Tobak. I Norge var der 1870 55 Tobaksfabriker med omtrent 1000 Arbejdere. Der indførtes 1872 4 Mill. Pd. uforarbejdet Tobak og udførtes af Skraa- og Røgtobak 7,600 Pd. til en Værdi af 9,200 Rd.

Fra Agerdyrkingen, og hvad dermed staar i Forbindelse, vende vi os til Kvægavlen og dennes Produkter, og se da, at Norge paa dette Omraade indtager en lignende Stillning som med Hensyn til Agerdyrkingen. Overindførslen af Smør, Ost, Kjød og Flesk er i Stigen, og beløb sig 1871 til en Værdi af næsten 1 Mill. Rd. Nærmest ved Norge staar Sverige, der 1872 kun havde Overudførsel af Smør, men forøvrigt Overindførsel og derimellem f. Ex. af $10\frac{1}{2}$ Mill. Pd. Flesk; af Smør overudførtes der henved 2 Mill. Pd. Danmark har blandt de nævnte Varer kun Overindførsel af Ost, men forøvrigt Overudførsel, af Flesk

12¹/₂ Mill. Pd., af Kjød 1,200,000 Pd. og af Smør 46,000 Tdr.; den samlede Værdi af den nævnte Overudførsel beløb sig til noget over 7 Mill. Rd. Her fortjener endnu at mærkes den betydelige Udførsel, Danmark i de senere Aar har etableret af Æg. 18⁶⁵/₆₆ overudførtes her 32,847 Snese Æg til en Værdi af 11,861 Rd., 18⁷¹/₇₂ beløb Overskudsudførslen sig til 332,127 Snese til en Værdi af 134,926 Rd. — Vi skulle her endnu hid sætte en Fortegnelse over de tre Landes Heste- og Kreaturbesætning: Norge har 110,000 Heste, 930,000 Stkr. Hornkvæg, 1,700,000 Faar og 100,000 Svin; Sverige 400,000 Heste, 2 Mill. Stkr. Hornkvæg, 1,600,000 Faar og 350,000 Svin, og Danmark endeligt 350,000 Heste, 1,200,000 Stkr. Kvæg, 1,900,000 Faar og 380,000 Svin.

Gjør Naturforholdene, at Norge paa de her nævnte Omraader har Vanskelighed ved at staa i Linie med de andre Lande, er det ikke saaledes med Hensyn til Fiskeri. Norge har her en betydelig Overvægt, og det er interessant at se, at Udførslen af Fiskevarer i 50 Aar er stegen med mindst 500 pCt. Den gjennemsnitlige aarlige Udførsel af Fisk og Fiskevarer anslaaes for Tiden til en Værdi af over 18 Mill. Rd., og navnlig spiller her Sild og Torsk en betydelig Rolle. Af fersk Fisk udførtes der 1872 6¹/₄ Mill. Pd., af Tørfisk 34 Mill. Pd. og af Klipfisk 62 Mill. Pd. Ved det fra gammel Tid berømte Torskefiskeri i Lofoten beskjeftigedes 1871 4333 Baade med en Besætning af 17,420 Mand; til næsten lige saa stor Betydning har Fiskeriet ved Finmarken efterhaanden hævet sig, og 1871 beskjeftigede det 4528 Baade med en Besætning af 16,536 Mand. Hvad Danmarks Fiskerier angaar, overudførtes der 18⁷¹/₇₂ næsten 2¹/₂ Mill. Pd. ferske Fisk, men der overindførtes næsten 9 Mill. Pd. af tør, saltet og nedlagt Fisk. Overudførslen af Østers er i betydelig Stigen, og 18⁷¹/₇₂ udgjorde den 1,700,000 Pd. til en Værdi af noget over 280,000 Rd. imod ikke 3000 Pd. i Finans-aaret 18⁶⁵/₆₆. Om de svenske Fiskerier ere Optegnelserne kun faa og spredte.

Af hermetisk nedlagte Spisevarer indfortoldedes der 18⁷¹/₇₂ i Danmark noget over 80,000 Pd., medens Udførslen kun androg henved 24,000 Pd. Fra Norge udførtes der af samme Artikel (Ansjoser m. m.) over 400,000 Pd. — Af Cikorie- og Chokoladefabriker findes der i hvert Land nogle, i Danmark (1871) endog 12 Chokoladefabriker med 70 Arbejdere, 5 i saavel Norge som i Sverige; de norske Fabriker have 24 Arbejdere, de svenske 6. Af større Betydning er Cikoriefabrikerne; ved 4

svenske er der 72 Arbejdere, og til Danmark indførtes der 18^{71/72} over 4 Mill. Pd. Cikorieødder som Raastof til 4 Fabriker. I Norge er der 3 Cikoriefabriker. — Af Mineralvandsfabriker er der (1871) 8 i Kjøbenhavn, hvoraf et (*Rosenborg Brøndanstalt*) er anlagt 1833 og et andet 1856, de andre ere yngre end 1857 udenfor Kjøbenhavn fandtes 13, der alle vare yngre end 1857. I Norge er der (1870) 3 Mineralvandsfabriker.

Efter denne Udsigt over navnlig de vigtigste Industrigrenes Omfang og Stilling i de tre nordiske Lande skulle vi vende tilbage til Meddelelserne om Udstillingen og hvad dermed staar i Forbindelse, og skulle da først bemærke, at om det i Dagene fra den 8de til den 19de Juli afholdte *første nordiske Industrimøde* foreligger der en for sig udgivet udførlig Beretning (1873, 208 S., 8vo), hvoraf bl. A. fremgaar, at Mødet talte 239 Medlemmer, hvoraf 15 vare norske og 22 svenske. Af de 202 danske Medlemmer boede 191 paa Sjælland (178 i Kjøbenhavn), 3 paa Fyn og 8 i Jylland. Mødet fandt ikke den Tilslutning, som man havde haabet. Til henholdsvis Formand og Viceformand for et kommende Industrimøde valgtes Dhrr. Professor *W. Scharling* og Fabrikant *Severin Jensen*.

Det samme Firma (*C. Ferslew & Ko.*), som havde overtaget Udstillingskatalogens Forlag, foranstaltede Udgivelsen af en *Udstillings Tidende*; hvoraf der fra den 13de Juni til den 9de Avgust udkom 26 Numre.

Som ovenfor meddelt stod Udstillingen aaben i 138 Dage; med Hensyn til Besøg og Adgangspris i disse Dage skulle vi hidsætte følgende Oversigt:

Adgangsprisen var

5 Rd. i	1 Dag	med	816 Besøg;	4,080 Rd. . Mk.
1 Rd. i	1 Dag	—	4,392 — ;	4,392 — . —
4 Mk. i	26 Dage	—	34,485 — ;	22,990 — . —
2 Mk. i	90 Dage	—	409,499 — ;	136,499 — 4 —
1 Mk. i	20 Dage	—	61,945 — ;	10,324 — 1 —

138 Dage med 511,137 Besøg; 178,285 Rd. 5 Mk.

Det var Aabningsdagen (den 13de Juni), at Adgangsprisen var 5 Rd., og Medaljeuddelingsdagen (den 30te Avgust), at Adgangsprisen var 1 Rd.; fra den 14de til den 27de Juni (inkl.) var Adgangsprisen vedvarende 4 Mk., fra den 28de Juni til den 23de September (inkl.) som Regel 2 Mk., men en Gang om Ugen, først Løverdags, senere Fredags, 4 Mk., og endeligt fra den 24de September til den 28de Oktober (inkl.) 4 Dage om Ugen 1 Mk. og 3 Dage (Løverdags, Søndags og Mandags) 2 Mk. Med Undtagelse af Aabningsdagen og Medaljeuddelingsdagen udstedtes der ingen Billetter, hver enkelt Besøgende betalte ved Indgangen Dagens Adgangspris i lige Penge og passerede derpaa en af de opstillede Tællemaskiner, hvoraf der i det Hele var 4 (2 ved Indgangen paa Hjørnet af Vesterbros Passage og Filsofgangen, 2 ved Hovedindgangen). Foran hver Indgang var der etableret et Pengebytningskontor. For Abonnenterne, hvis Adgangskort var forsynet med Vedkommendes Fotografi, ligesom for Udstillerne var der særlige Indgange uden Tælleapparater. Hvorledes Besøget fordelte sig paa de forskjellige Uger, kan ses af Nedenstaaende:

Td. 13 Juni	—	Ld. 15 Juni:	3,025 Besøg;	5,552 Rd. 4 Mk.
Sd. 16 "	—	Ld. 22 "	10,637 "	7,091 " 2 "
Sd. 23 "	—	Ld. 29 "	12,680 "	7,383 " 2 "
Sd. 30 "	—	Ld. 6 Juli:	28,594 "	9,926 " 2 "
Sd. 7 Juli	—	Ld. 13 "	30,255 "	10,537 " 4 "
Sd. 14 "	—	Ld. 20 "	36,032 "	12,527 " 4 "
Sd. 21 "	—	Ld. 27 "	35,687 "	12,241 " 4 "
Sd. 28 "	—	Ld. 3 Avg.:	27,212 "	9,398 " 4 "
Sd. 4 Avg.	—	Ld. 10 "	30,287 "	10,545 " - "
Sd. 11 "	—	Ld. 17 "	29,793 "	10,295 " 4 "
Sd. 18 "	—	Ld. 24 "	28,552 "	9,820 " 4 "
Sd. 25 "	—	Ld. 31 "	36,145 "	14,976 " 2 "
Sd. 1 Sept.	—	Ld. 7 Sept.:	35,445 "	12,180 " - "
Sd. 8 "	—	Ld. 14 "	31,065 "	10,695 " 4 "
Sd. 15 "	—	Ld. 21 "	21,059 "	7,214 " 2 "
Sd. 22 "	—	Ld. 28 "	21,357 "	5,480 " 2 "
Sd. 29 "	—	Ld. 5 Oktbr.:	21,801 "	5,011 " 1 "
Sd. 6 Oktbr.	—	Ld. 12 "	27,501 "	6,230 " 2 "
Sd. 13 "	—	Ld. 19 "	16,300 "	3,978 " 4 "
Sd. 20 "	—	Ld. 26 "	17,417 "	3,767 " 2 "
Sd. 27 "	—	Md. 28 "	10,293 "	3,431 " - "

511,137 Besøg; 178,285 Rd. 5 Mk.

Den Dag, Besøget var størst, var Søndag den 21de Juli, da de Besøgendes Antal løb op til 11,329, Indtægten var 3776 Rd. 2 Mk. Det kan i det Hele bemærkes, at paa de 20 Søndage, Udstillingen stod aaben, var de Besøgendes Antal i det Hele 146,992 og Indtægten 50,500 Rd. Gjennemsnittet for Besøget en Søndag var herefter $7349^{3/5}$, der betydeligt overskrider Gjennemsnittet for hele Udstillingstiden, der kun udgjør $3704^{43/138}$. For Hverdagene med Fradrag af Aabningsdagen og Medaljeuddelingsdagen, der begge maa betragtes som exceptiønelle, var Gjennemsnittet kun $3094^{33/116}$. Den saaledes paaviste store Tilstrømning om Søndagen var Grunden til, at Prisen ikke, som oprindeligt paatænkt, om Søndagen blev sat lavere end 2 Mk., allerede til denne Pris var Udstillingen overfyldt; man nærede Betænkelse ved at fremkalde et endnu stærkere Besøg.

I de forskjellige Maaneder fordelte Besøget sig saaledes:

Juni (18 Dage):	34,595 Besøg;	22,778 Rd. 2 Mk.
Juli (31 "):	142,475 " ;	49,202 " 4 " .
August (31 "):	131,829 " ;	48,316 " - " .
September (30 "):	115,718 " ;	37,834 " 2 " .
Oktober (28 "):	86,520 " .	20,154 " 3 " .

138 Dage: 511,137 Besøg; 178,285 Rd. 5 Mk.

Foruden de saaledes opsummerede Besøg aflagde endnu 5462 Abonnenter en stor Del Besøg; et Tal herfor er det imidlertid ikke muligt at give, da der, som anført, ingen Tælle-maskine var opstillet for Abonnenter. Der var løst følgende Abonnementskort:

3595 Sæsonkort	à 5 Rd.;	i Alt: 17,975 Rd.
222 14 Dages Kort	à 3 — ;	666 —
8 — —	à 2 ¹ — ;	16 —
1605 7 — —	à 2 — ;	3,210 —
32 7 — —	à 1 ^{1/2} — ;	48 —

5462 Abonnementskort til i Alt 21,915 Rd.

Den samlede Indtægt ved Besøg i Udstillingen udgjør herefter 200,200 Rd. 5 Mk. Indtægten var imidlertid større, i Virkeligheden 200,986 Rd. 3 Mk. 3 Sk. Til c. 1500 Arbejdere

Fra den 24de September var Prisen for 14 og 7 Dages Abonnementskort nedsat hertil.

blev der løst særlige Adgangskort af Fabrikanter, og der gaves private Skoler Adgang paa 1 Mk.s Dagen for halv Pris. De under disse Klasser faldende Besøgende gik ikke gennem Tællemaskinerne. Endeligt skal her endnu gjøres opmærksom paa, at den Omstændighed, at der skulde betales med rede Penge gennemgaaende har tilført Udstillingen en noget større Indtægt end den, der svarede til Tællemaskinernes Tal. Børnene i de offentlige kommunale Skoler samt de private Skoler, der sættes i Klasse med Kommunens Betalingsskoler, tilstodes der fri Adgang under Lærernes Opsigt; de besøgte Udstillingen i et Antal af mellem 8 og 9000¹. — Ved Udstillingen i 1852 indkom der i det Hele ved Entrée 17,111 Rd. 5 Mk. 8 Sk., fordelt paa 97,697 Besøg og 147 Abonnenter. Udstillingen i 1852 stod aaben i 88 Dage (fra den 5te Avgust til den 31te Oktober). — Med Hensyn til den nordiske Udstillings øvrige Indtægter ligesom ogsaa med Hensyn til dens Udgifter, henviser vi til det som BILAG N aftrykte Regnskab; forøvrigt skal her endnu kun hensættes et Par Oplysninger om de udstillede Gjenstandes Assurance og Salg samt om den ovenfor omhandlede Bortlodning.

Som tidligere nævnt, paahvilede Udstillingsgjenstandenes Assurance Udstillerne selv. Udstillingskomiteen tilbød imidlertid sin Assistance ved paa Udstillernes Vegne at besørge Assurance tegnet og traadte i den Anledning i Forbindelse med et Konsortium, der her havde dannet sig, og som bestod af de indenlandske Assuranceselskaber samt Agenterne for største Delen af de her repræsenterede udenlandske Selskaber. Præmien blev for Udstillingstiden ansat til 1 Procent, uden Hensyn til om de forsikrede Gjenstande havde Plads paa den ene eller den anden Side af Stadsgraven, i Hovedbygningen eller i Annexbygningerne. Enkelte fremmede Selskaber, der ikke deltog i Konsortiet, tegnede Assurance for $\frac{3}{4}$ pCt. i Hovedbygningen og under Glastaget, for 1 pCt. i de midlertidige Bygninger paa samme Side af Stadsgraven som Hovedbygningen og for 2 pCt. i Bygningerne paa den anden Side af Stadsgraven (se herom en Meddelelse i »Fædrelandet« for 14de Maj 1872, Nr. 110). — Efter Udstillingsreglementets § 13 tilkom der Udstillingskomiteen en Salgsprovision af 5 pCt. De i Regnskabet som »Overskud fra Kontoen over købte og solgte Gjenstande« opførte 4,805

¹ I Nationaløkonomisk Tidsskrift (I, 1873, S. 233—237) findes en Artikel »Udstillingspriser og Udstillingsbesøg« af Professor W. Scharling.

Rd. svare altsaa til et Salg af næsten 100,000 Rd. Denne Sum angiver imidlertid ikke det hele foregaaede Salg. Nogle danske Udstillere solgte uden at lade Komiteen tilflyde den ovennævnte Provision, og Salget af de svenske og norske Udstillingsgjenstande besørgedes direkte af Assistenten i det svenske og norske Kommissariat, uden at der herom tilfled Hovedkomiteen nogen Underretning. Ved Salgs Istandbringelse var det Regel, at 25 pCt. af den paagjældende Kjøbesum erlagdes strax, Resten, naar det Kjøbte efter endt Udstilling afhændedes. — Til Udstillingens Bortlodning indkøbtes der Gjenstande af en særlig Komite, og der blev i Alt solgt 36,000 Lod-sedler à 48 Sk. Trækningen fandt Sted den 12te December 1872.

Udstillingen lukkedes Mandag den 28de Oktober uden nogen særlig Højtidelighed. Forinden var der tilstillet samtlige Medlemmer af de forskellige Komiteer, som havde virket for Udstillingen, et med Navn og særlig Inskription udfyldt Exemplar af Udstillingsdiplomet som Erindring om den nordiske Industri- og Kunstudstilling i Kjøbenhavn 1872. Exemplarer af Udstillingsmedaljen i Sølv vare tidligere tilsendt de kongelige Møntkabinetter i Kjøbenhavn og Stokholm samt Universitets-Møntsamlingerne i Kristiania, Lund og Upsala. I Udstillingskomiteens Slutningsmøde den 18de April 1873 blev der af Industriforeningens Formand paa den nævnte Forenings Vegne overrakt Udstillingens Præsident og Vicepræsident hver et Exemplar af den omhandlede Medalje i Guld. Under levende Paa-skjønnelse af de nævnte Mænds Virksomhed for Udstillingen tolkede Industriforeningen sin Tak til Udstillingskomiteen.

Efter at denne Komite derpaa havde opløst sig, overgik Regnskabets Afslutning til Industriforeningen. — Den samlede Indtægt har (s. BILAG N) været 249,061 Rd. 27 Sk. og den samlede Udgift 171,724 Rd. 61 Sk. Fra Staten tilfled der Udstillingen et Bidrag af 15,000 Rd., fra det Reiersenske Fond 5000 Rd. og fra det Classenske Fideikommis 2000 Rd. Kommunens Bidrag (30,000 Rd.), der særligt gaves til en permanent Udstillingsbygningens Opførelse, falder herved udenfor Udstillingens og ind under det i Begyndelsen af denne Beretning nævnte Aktieselskabs Regnskab. — En enkelt Post, der endnu henstaar uafgjort, vil muligvis kunne bevirke en dog kun mindre Forandring i de ovennævnte samlede Indtægts- og Udgiftssummer.

Som Begivenheder, der staa i Forbindelse med Udstillingen, skal her slutteligt endnu nævnes, at danske Udstillere den 2den

BILAG.

Bilag A.**Forslag****Ordning af Arbejdet i Komiteen for en nordisk Industri- og Kunstudstilling i Kjøbenhavn 1872.**

1. *Præsidenten* repræsenterer Komiteen, leder Forhandlingerne i dens Møder og fortolker, om fornødent, de for Udstillingen vedtagne Regler.
2. *Vicepræsidenten* træder i Præsidentens Sted i dennes Forfald og har den øverste Ledelse af Bureauet (Generalsekretariatet).
3. *Et Bureau* med en lønnet Chef, besørger under Vicepræsidentens Ledelse, Korrespondancen i Almindelighed og varetager Expeditionen af alle Sager, der ikke henhøre under nedennævnte Kommissærers Virksomhed.
4. *En Økonomibestyrelse*, bestaaende af Industriforeningens Formand, de nedennævnte 5 Kommissærer og 5 af Industriforeningens Repræsentantskab, valgte af dette selv, tilvejebringer for Industriforeningens Regning og Risiko de til Udstillingens Afholdelse fornødne Pengemidler og bevilger deres Anvendelse efter de af Kommissærerne udarbejdede Budgetter.
5. *Fem Kommissærer* styre de særlige Anliggender, nemlig:
 - a. En Kommissær, der ordner og leder Alt, hvad der vedkommer Dommervirksomheden med Hensyn til Industrigjenstande.
 - b. En Kommissær, der varetager Alt vedrørende Udstillingens Ordning, Industrigjenstandes Ud- og Indpakning og Opstilling, fører Regnskab over dem og Emballerne og ordner det daglige Tilsyn i Lokalerne.
 - c. En Kommissær, der for Kunstsagernes Vedkommende

affatter Katalog og varetager Alt ved Modtagelse, Opstilling og Bedømmelse.

- d. En Kommissær for Økonomien, der forestaar alle Ind- og Udbetalinger efter de vedtagne Budgetter, har Tilsynet med Salget af Billeter til Udstillingen og Industrimødet samt af Kataloger og fører Kasseregnskabet.
- e. En Kommissær for Industrimødet, der vælges af de Mænd, der have paataget sig Ledelsen af dette.

Disse Kommissærer kunne — under eget Ansvar — tilkalde andre af Komiteens Medlemmer eller Mænd udenfor Komiteen, der maatte være villige til at deltage i Arbejdet, ligesom de selvfølgelig kunne antage lønnet Assistance efter approberet Budget.

6. *Viceformanden og de fem Kommissærer* udarbejde Forslag til Planen for Udstillingen og til den Maade, paa hvilken Komiteen kan supplere sig med Repræsentanter for Provinserne, Bilandene og Kolonier samt Sverige og Norge — og forfatter Udkast til Indbydelse. Planen behandles i Økonomibestyrelsen, med Hensyn til det Økonomiske, og forelægges den samlede Komite.
7. *Industrimødets ledende Mænd* udarbejde Forslag til Plan for dette; det behandles i Økonomibestyrelsen med Hensyn til det Økonomiske og forelægges den samlede Komite.

Bilag B.

Indbydelse

til
en nordisk Industri- og Kunstudstilling i Kjøbenhavn
1872.

Efter at den herværende Industriforening i en længere Række af Aar har virket for at faa en større Udstilling afholdt her i Staden, ere dens Bestræbelser nu bragte deres Maal nær. Ved velvillig Imødekønnen af Regeringen, Kjøbenhavns Kommunalbestyrelse og et særligt i dette Øjemed dannet Aktieselskab er der ved Vesterbros Passage, Kjøbenhavns vigtigste Indkjørsel, paa den nævnte Forenings Foranstaltning opført en anselig per-

manent Industriudstillingsbygning med omtrent 120,000 Kvadratfods Gulvflade.

Under 10de Juni d. A. tilsendte Industriforeningen derfor 25 Mænd, der ved deres Stilling og formentlige Interesse for Sagen turde anses særligt skikkede til videre at fremme Udstillingen, Anmodning om i saa Henseende at ville yde Foreningen deres Bistand, og det var kun ganske Enkelte, hvem Helbreds- og lignende Hensyn hindrede i at efterkomme denne Anmodning. Løvedagen den 24de Juni d. A. konstituerede de Indbudte sig i Forening med Industriforeningens Repræsentantskab som »Komite for en nordisk Industri- og Kunstudstilling i Kjøbenhavn 1872« med Konsejlspræsidenten som Præsident og med Overpræsidenten i Kjøbenhavn som Vicepræsident.

Den saaledes dannede Komite bestaar af:

Hs. Excellence Konsejlspræsidenten, Kammerherre, Lensgreve L. H. C. H. Holstein: *Præsident*; Overpræsidenten i Kjøbenhavn, Kammerherre E. E. Rosenørn: *Vicepræsident*; Hans Excellence Kirke- og Undervisningsministeren, Gehejmekonferensraad C. C. Hall; Hans Excellence Indenrigsministeren, Kammerherre C. A. Fonnesbech; Hans Excellence Finansministeren, Gehejmeetatsraad, Dr. med. C. E. Fenger; Tømmermester, Cand. polyt. H. H. Kayser, Formand for Kjøbenhavns Borgerrepræsentanter; Etatsraad, Borgermester E. D. Ehlers; Etatsraad, Professor V. N. Marstrand, Direktør ved det kgl. Akademi for de skønne Kunster¹; Hans Excellence Gehejmekonferensraad, Kammerherre F. F. Tillisch, Direktør for det Classenske Fideikommiss; Universitetsbogbinder D. L. Clément, Formand for det tekniske Selskab; Snedkermester J. Cortsen, Formand for Haandværkerforeningen; Stolemager P. Rønne, Formand for Haandværkerne's Repræsentation; Redaktør C. V. Rimestad, Formand for Arbejderforeningen af 1860; Grosserer L. J. Grøn; Ingeniørkaptajn L. A. Petersen; Dampmøller M. H. Bing; Grosserer D. B. Adler; Professor ved Kjøbenhavns Universitet C. Holten; Professor, Universitetets kirurgiske Instrumentmager C. Nyrop; Direktør for Sparekassen »Bikuben« J. Hellmann².

¹ Da Etatsraad Marstrand af Helbredshensyn ønskede sig fritaget for dette Hverv, indtraadte i hans Sted Etatsraad Heinr. Hansen.

² Dhrr. Gehejmeetatsraad Fenger, Dampmøller Bing og Grosserer Adler vare Medlemmer af det i Anledning af Udstillingssagen i sin Tid nedsatte Finansudvalg; Dhrr. Grosserer Grøn og Kaptajn Petersen vare Medlemmer af Aktieselskabet til Opførelse af en Industriudstillingsbygning i Kjøbenhavn, hvis øvrige Medlemmer tillige vare Medlemmer af Industriforeningens Repræsentantskab. — Foruden de nævnte Herrer vare endnu Følgende anmodede om at indtræde som Medlemmer af

samt Industriforeningens Repræsentantskab, nemlig:

Fabrikant Anker Heegaard, Formand; Krigsraad, Rustmester G. Christensen, Viceformand; fhv. Kunstdrejer H. Andersen; Cand. polyt., Skoleinspektør A. Andresen; Apoteker og Fabrikant A. Benzøn; Grosserer W. P. Borgen; Bankdirektør H. P. Frederiksen; Tapetfabrikant S. Fraenckel; Grosserer Th. Green; Arkitekturmaler Chr. Hetsch; Grosserer og Fabrikant Jacob Holmblad; Malermester S. F. Holmer; Arkitekt og Murmester V. Klein; Hofsnedkermester J. G. Lund; Hofpianofortefabrikant F. Møller; Cand. jur., Sagførerfuldmægtig C. Nyrop; Farver Chr. Schleisner; Kaptajn i Søetaten J. C. Tuxen; Arkitekt F. W. Tvede; Justitsraad, Toldinspektør J. W. Winther.

Paa det ovennævnte Møde blev det besluttet, at *Udstillingen* skal aabnes saa tidligt som muligt i Forsommeren 1872, dog ikke før den 15de Maj og ikke senere end den 10de Juni, og at et *Industrimøde* skal afholdes i umiddelbar Forbindelse med Udstillingen. For at ordne det Nærmere ved Udstillingens Afholdelse blev der valgt 5 Kommissærer, nemlig:

Hr. Etatsraad, Borgermester E. D. Ehlers til at ordne og lede Alt vedkommende Dommervirksomheden med Hensyn til Industrigjenstande.

Hr. Krigsraad, Rustmester G. Christensen til at varetage Alt vedrørende Udstillingens Ordning, Industrigjenstandenes Ud- og Indpakning og Opstilling, til at føre Regnskab over dem og Emballerne samt til at ordne det daglige Tilsyn i Lokalerne.

Hr. Etatsraad, Professor V. N. Marstrand til at afatte Katalog for Kunstsagernes Vedkommende og varetage Alt ved deres Modtagelse, Opstilling og Bedømmelse.

Hr. Grosserer W. P. Borgen til at forestaa alle Ind- og Udbetalinger efter de af en særligt valgt Økonomibestyrelse vedtagne Budgetter, til at føre Tilsyn med Salget af Billetter til Udstillingen og Industrimødet samt af Kataloger og til at føre Kasseregnskab.

Hvad særligt Industrimødet angaar, der er det fjerde danske og forhaabenligt vil blive det første nordiske, blev det overdraget til de Mænd, der dels fra først have sat Industrimøder

Udstillingskomiteen: Hs. Exc. Grev Krag-Juel-Wind-Frijs til Frijsenborg, der var Medlem af Finansudvalget, Direktøren for den polytekniske Lærestanstalt Etatsraad C. G. Hummel, Direktøren for den rejserenske Fond Hs. Exc. Geheimekonferentsraad W. F. Johnsen, Medlem af Bestyrelsen for det kgl. Landhusholdningsselskab Professor B. S. Jørgensen samt Hr. Kunstdrejer J. A. Schwartz, men Helbredshensyn eller Mangel paa Tid hindrede dem i at følge Anmodningen.

i Bevægelse i Danmark og dels ved det tredje danske Industri-møde i *Nakskov* 1868 valgtes til Formænd for det fjerde, nemlig *Dhrr. Direktør J. Hellmann, Professor C. Holten* og *Professor C. Nyrop*, at vælge en Kommissær for Industrimødet, og hertil have de valgt *Hr. Professor C. Holten*.

Det blev endvidere besluttet at overdrage til Komiteens Vicepræsident og de ovennævnte 5 Kommissærer at udarbejde Forslag til Planen for Udstillingen og til den Maade, paa hvilken Komiteen kan supplere sig med Repræsentanter for Provinserne, for Danmarks Bilande og Kolonier samt for Sverige og Norge.

Endelig blev det ogsaa besluttet, at Præsidiets strax skulde udstede en foreløbig Indbydelse.

I Henhold til det saaledes Vedtagne bokjendtgjøres herved: at der i 1872 vil blive afholdt en nordisk Industri- og Kunstudstilling i *Kjøbenhavn* og i umiddelbar Forbindelse med den et Industrimøde;

at Udstillingen vil blive aabnet saa tidligt som muligt i Forsommeren 1872, dog ikke før den 15de Maj og ikke senere end den 10de Juni;

at der, saasnart Planen for Udstillingen m. m. er vedtaget, og saasnart Kommissærer for Provinserne, Danmarks Bilande og Kolonier samt for Sverige og Norge ere udsete og beskikkede, vil blive udstedt en endelig, i det Enkelte gaaende Indbydelse;

samt at al nærmere foreløbig Underretning vil kunne indhentes hos Præsidiets Sekretær, *Hr. Cand. jur., Sagførerfuldmægtig C. Nyrop, Vesterbrogade Nr. 86*, og Udstillingens Bureauchef, *Hr. Lejtnant, Cand. polyt. B. Jensen, Vesselsgade Nr. 18*.

Til Deltagelse i den saaledes indvarslede Industri- og Kunstudstilling samt til Deltagelse i Industrimødet indbydes herved Enhver, Mand eller Kvinde, i de tre nordiske Lande, der føler Interesse for Industriens og Kunstens Udvikling i disse. Fra Komiteens Side vil der blive gjort Alt, hvad man formaar for, at Udstillingen og Mødet kan svare til sin Hensigt.

I Præsidiets for en nordisk Industri- og Kunstudstilling i *Kjøbenhavn* 1872.

Kjøbenhavn den 26de Juni 1871.

Holstein-Holsteinborg,

E. Emil Rosenørn,

Præsident.

Vicepræsident.

C. Nyrop

Cirkulære

fra

Indenrigsministeriet til samtlige Amtmænd.

Fra Komiteen for en nordisk Industri- og Kunstudstilling i Kjøbenhavn 1872 har Ministeriet modtaget en Henstilling om, at samtlige Landets Amtmænd maatte blive anmodede om hver for sit Vedkommende at virke for, at der i hvert Amt dannes en eller flere Komiteer til Udstillingssagens Fremme.

Idet Ministeriet i Henhold hertil tjenligst skulde anbefale denne Sag til de Herrer Amtmænds videre behagelige Foranstaltning, skal man til Oplysning om, hvorledes man har tænkt sig, at disse Lokalkomiteer ville komme til at virke, henvise til hoslagte¹, af den ovennævnte Komite vedtagne Instruktion, idet det tilføjes, at Udstillingens Bureau (Kontorbygningen ved Vesterbros Passage her i Staden) vil meddele enhver nærmere Oplysning, som maatte ønskes.

Sluttelig bemærkes det, at Lokalkomiteerne ville kunne erholde Exemplarer af det vedtagne Reglement for Udstillingen saavel som af den Anmeldelsesblanket, som Udstillerne ville have at udfylde, naar de derom henvende sig til ovennævnte Komite.

Indenrigsministeriet, den 21de August 1871.

Paa Ministerens Vegne

Bache.

Schow.

¹ Den nævnte Instruktion er saalydende:

Lokalkomiteernes Virksomhed er nærmest at vække Deltagelse for Sagen hos de mest fremragende Industridrivende i Amtet og at formaa disse til at sende deres Produkter til Udstillingen. Fortrinligt og smagfuldt Arbejde, Gjenstande, som ved deres Prisbillighed og Brugbarhed kunne vente at finde større Udbredelse, saavel som Gjenstande henhørende til Landbrugsindustrien og Husfid ville indenfor de i Reglementet for Udstillingen fastsatte Grænser i Særdeleshed egne sig til at finde Plads paa denne.

Arbejder af mindre god Beskaffenhed, og som ere uden Betydning, bør ikke søges repræsenterede, og det tør derfor ventes, at Lokalkomiteerne i saa Henseende ville bestræbe sig for at foretage et passende Udvalg.

Al Korrespondance føres med Lokalkomiteerne, der ligeledes modtage alle trykte Meddelelser fra Komiteen i Kjøbenhavn og tilstille Udstillerne disse.

Alle offentlige Bekjendtgjørelser, der kunne have Interesse for Kredsen, foranstaltes af Lokalkomiteerne, der i alle Henseender tjene til Mellemlid mellem Komiteen i Kjøbenhavn og Udstillerne i Provinserne.

Udstillingsgjenstandene fra Amtet ordnes til Afsendelse under Medvirkning af Lokalkomiteerne, der drage Omsorg for, at de for Forsendelsen givne Bestemmelser blive overholdte, og at denne saavidt muligt foretages samlet for alle Udstillerne i Kredsen.

Enhver af Lokalkomiteerne vælger en Kommissær, der varetager det Fornødne med Hensyn til Ledelsen af de Komiteen paahvilende Forretninger, og som tiltræder Komiteen i Kjøbenhavn.

Bilag D.

Komiteernes Medlemmer.

1. Hovedkomiteen.

Præsident: Hs. Exc. Konsejlspræsident, Kammerherre, Lensgreve L. H. C. H. Holstein.

Vicepræsident: Kammerherre E. Emil Rosenørn, Overpræsident i Kjøbenhavn. — Grosserer D. B. Adler; Fhv. Kunstdrejer H. Andersen; Cand. polyt., Beregner ved Livsforsikringsanstalten A. Andresen; Apoteker og Fabrikant A. Benzon; Dampmøller M. H. Bing; Grosserer V. P. Borgen; Krigsraad, Rustmester G. Christensen; Etatsraad, Generalkonsul H. A. Clausen; Universitetsbogbinder D. L. Clément; Snedkermester J. Cortsen; Konferensraad, Borgermester E. D. Ehlers; Gehejmeetatsraad, Dr. med. C. E. Fenger; Hs. Exc. Indenrigsminister, Kammerherre C. A. Fonnesbech; Fabrikant S. Fraenckel; Bankdirektør H. P. Frederiksen; Grosserer Th. Green; Grosserer L. J. Grøn; Hs. Exc. Kirke- og Undervisningsminister, Gehejmekonferensraad C. C. Hall; Etatsraad, Arkitekturmaler Heinr. Hansen; Fabrikant Anker Heegaard; Direktør for »Bikuben« J. Hellmann; Arkitekturmaler Chr. Hetsch; Grosserer og Fabrikant J. Holmblad; Malermester S. F. Holmer; Professor C. Holten; Tempermester, Cand. polyt. H. H. Kayser; Arkitekt og Murmester V. Klein; Hof-Snedker J. G. Lund; Grosserer Moritz G. Melchior; Hof-Pianofortefabrikant F. Møller; Professor, Universitetets kirurgiske Instrumentmager C. Nyrop; Cand. jur. C. Nyrop; Ingeniørkaptajn L. A. Petersen; Redaktør C. V. Rimestad; Stolemager Peter L. Rønne; Farver og Fabrikant Chr. Schleisner; Hs. Exc. Gehejmekonferensraad, Kammerherre F. F. Tillisch; Kaptajn i Søetaten J. C. Tuxen; Arkitekt F. V. Tvede; Justitsraad, Toldinspektør J. V. Winther;

Kommissærkomiteen (Udstillingskomiteens Forretningsudvalg) bestod foruden af *Vicepræsidenten*, som Formand, af Konferensraad E. D. Ehlers (Kommissær for Bedømmelsen), Krigsraad G. Christensen (Kommissær for Udstillingens Ordning), Etatsraad Heinr. Hansen (Kommissær for Kunstafdelingen), Gros-

serer V. P. Borgen (Kommissær for Økonomien) og Professor C. Holten (Kommissær for Industrimødet).

Økonomibestyrelsen bestod af Industriforeningens Formand, Fabrikant Anker Heegaard som Formand, de fem *Kommissærer* samt følgende fem Medlemmer af Industriforeningens Repræsentantskab: fhv. Kunstdrejer H. Andersen, Apoteker og Fabrikant A. Benzon, Fabrikant S. Fraenckel, Hof-Snedker J. G. Lund og Hof-Pianofortefabrikant F. Møller.

Chef for Udstillingens Bureau var Kand. polyt., Lejtnant Bernh. Jensen.

Sekretær ved Udstillingskomiteen ligesom ved Bedømmelsesvirksomheden og Industrimødet var Kand. jur. C. Nyrop.

Komiteen til at bistaa Rejsende bestod af Redaktør C. V. Rimestad, Formand; Grosserer Th. Green, Sekretær; fhv. Kunstdrejer H. Andersen, Snedkermester J. Cortsen og Kaptajn J. C. Tuxen.

2. De danske Lokalkomiteer.

Kjøbenhavns Amt: Kammerherre S. A. G. C. v. Rosen, Hendriksholm, Formand; Fabrikant Godske Nielsen, Ørholm, Kommissær; Landvæsenskommissær, Landstingsmand Larsen, Pilegaarden; Landbohøjskoleforstander J. C. la Cour, Lyngby; Kand. polyt., Fabrikant Ph. Schou, Frederiksberg.

Gl. Roskilde Amt: Kand. polit. J. L. Greve Holstein, Ledreborg, Roskilde, Formand og Kommissær; Forpagter Hansen, Østrupgaard; Urmager Knutsen, Kjøge; Fabrikant L. Møller, Roskilde; Gartner F. Wendt, St. Jørgensbjerg, Roskilde.

Frederiksborg Amt. For Hillerød og Omegn: Kjøbmand Carl L. Møller, Kommissær; Vejinspektør N. P. Mørch og Tobaksfabrikant A. F. Petersen, alle i Hillerød. — For Helsingør og Omegn: Tømmerhandler F. F. Rohde, Kommissær; Tømmermester P. Hansen og Kaptajn, Murmester J. Christensen, alle i Helsingør. — For Frederikssund og Omegn: Lærer G. G. Truelsen, Kommissær, og Kjøbmand J. S. Kold, begge i Frederikssund.

Holbæk Amt. For Holbæk og Omegn: Sagfører J. F. Ohlmann, Holbæk, Formand og Kommissær; Kunstdrejer

Baunsgaard, Holbæk; Proprietær Raphael, Nyvangsgaard; Gaardejer, Landvæsenskommissær H. Jensen, Kundby. — For Nykjøbing og Omegn: Kjøbmand Jacob L. Brønnicke, Nykjøbing, Formand og Kommissær; Jernstøber J. Røssel, Nykjøbing; Kand. jur., Proprietær J. Holm, Ellingegaard; Gaardejer, Amsraadsmedlem H. Nielsen, Højby. — For Kallundborg og Omegn: Konsul V. Kolding, Kallundborg, Formand og Kommissær; Urmager Doberik, Kallundborg; Proprietær E. Holm, Lerkenfeldt; Gaardejer, Amsraadsmedlem O. Nielsen, Uby.

Sorø Amt: Kammerherre, Amtmand E. Vedel, Formand; Hofjægermester A. V. Bech, Valdbygaard, Slagelse; Sekretær Lund, Bregentved; Toldforvalter, Raadmand J. V. Lauritzen, Slagelse; Mekanikus H. Rasmussen, Slagelse; Fabrikant H. G. Kruuse, Korsør.

Præstø Amt: Malermester H. Bischof, Næstved, Kommissær; Guldsmidmester H. Jordan, Præstø; Malermester G. Kindt, Vordingborg; Kobbersmidmester Hørring, Stege; Kammerherre C. C. H. Greve Moltke, Lystrup; Hofjægermester C. V. v. Buchwald, Øbjerggaard; C. J. E. Greve Holstein, Langebæk, Vordingborg; Hofjægermester K. T. T. O. Baron Redtz-Thott, Gaunø; Forpagter Koch, Axelved, Rønnede; Kancelliraad P. F. Koch, Vemmetofte; Kammerraad Hoffmeyer, Storeheddinge; Forpagter Thalbitzer, Thurebyholm.

Bornholms Amt: Lærer A. Hjorth, Kommissær; Justitsraad, Amsforvalter N. L. C. Jensen og Jernstøber H. Wichmann, alle i Rønne.

Odense Amt: Bankdirektør L. Bierfreund, Odense, Formand og Kommissær; Brandmajor R. Petersen, Odense; Kammerherre C. A. Lensgreve Pedersdorff, Einsiedelsborg; Mølle-ejer, Landvæsenskommissær N. Schwartz, Kaals Mølle, Assens; Kjøbmand A. Detlefsen, Bogense; Jernstøber Hess, Middelfart; Sadelmager Hansen, Kjerteminde.

Svendborg Amt. For den Del af Amtet, som hører til Fyn, samt Thorseng: Fabrikant L. Lange, Svendborg, Kommissær; Proprietær Jørgensen, Tidselholt; Proprietær Schroll, Lykkenssæde; Jernstøber C. H. Prom, Nyborg; Krigsassessor; Redaktør Deichmann, Faaborg. — For Langeland, Ærø og

omliggende Øer: Malermester P. Bendixen, Rudkjøbing, Kommissær; S. Grev Ahlefeldt-Laurviggen, Brolykke; Møllebygger C. P. Schmidt, Æroksjøbing.

Maribo Amt. For Falster: Kjøbmand og Dampmøller L. Viale, Nykjøbing, Formand; Tømmermester Østergaard, Stubbekjøbing, Kommissær; Kobbersmed Haagensen, Nykjøbing; Fabrikant Møller, Nykjøbing; Jægermester V. Hillerup, Kirstineberg; Gaardejer A. Tang, Tunnerup; Garvermester Sørensen, Stubbekjøbing. — For Øst-Lolland: Toldkontrollør A. Nyholm, Maribo, Kommissær; Redaktør J. R. Dein, Maribo; Tøjfabrikant C. Hermansen, Maribo; Kammerjunker, Forpagter F. v. Rosen, Kristianssæde; Proprietær C. F. Frederiksen, Nøbbelegaard; Bager Alexander, Rødby; Urmager Lund, Rødby; Gaardejer Christiansen, Thirsted; Kjøbmand Bekker, Nysted; Kaptajn, Skrædermester Pedersen, Nysted; Agent Bøttern, Saxkjøbing; Fabrikant Hermansen, Saxkjøbing; Forpagter Jessen, Berritzgaard. — For Vest-Lolland: Borgermester C. D. G. Brücker, Nakskov, Formand og Kommissær; Boghandler J. Holmblad; Boghandler P. C. Th. Jansen; Maskinfabrikant C. P. Lange; Kjøbmand R. Wibolt; Malermester Tilly; Malermester Krag, alle i Nakskov; Proprietær J. P. Zacho, Gammeleje; Gaardejer M. Wilhjelm, Øllingesøgaard.

Aalborg Amt: Brænderiejer J. Henius, Aalborg, Kommissær.

Hjørring Amt: Konsul Chr. H. Nielsen, Hjørring, Kommissær; Jernstøber N. V. Larsen, Løkken; Møller T. Michelsen, Kristiansminde Mølle; Proprietær H. C. Nyholm, Baggessvogn; Kjøbmand Chr. Sørensen, Sæby; Proprietær J. C. Salicath, Lundergaard; Proprietær J. K. Vinde, Gl. Burholt; Redaktør M. Vogelius, Frederikshavn.

Thisted Amt. For Thisted og Omegn: Redaktør Ludv. Lund, Thisted, Kommissær; Fabrikant V. Bonne, Thisted; Kunstdrejer G. Schuster, Thisted; Inspektør N. P. J. Buus, Rosvang; Jernstøber Svankjær, Vilsund. — For Nykjøbing paa Mors og Omegn: Malermester Broge, Kommissær; Jernstøber N. A. Christensen; Konsul A. H. Schade, alle i Nykjøbing.

Viborg Amt. For Viborg og Omegn. Borgermester C. G. G. Faber, Formand og Kommissær; Kjøbmand C. Sandberg;

Urmager R. Fog; Snedker J. Bønding, alle i Viborg; Proprietær, Landvæsenskommissær G. Bruun, Asmild Kloster; Proprietær J. G. Boye, Øster Teglgaard. — For Skive og Omegn: Detajlhandler Otto T. Jørgensen, Skive, Kommissær.

Aarhus Amt. For Aarhus og Omegn: Generalkrigskommissær, Borgermester U. C. v. Schmidten, Formand; Professor, Bygningsinspektør V. T. Valther, Kommissær; Fabrikant A. B. Holm; Fabrikant C. Jensen; Snedkermester S. Ørum; Fabrikant E. Mehl; Vognfabrikant V. Bonnez; Sadelmager E. Halling; Drejermester H. Evert; Gjørtler R. D. Larsen; Garver W. Wissing; Malermester Kruse; Raadmand Liisberg; Kjødmand A. Schiødt, alle i Aarhus; Godsejer H. P. Ingerslev, Marselisborg; Proprietær B. G. Kock, Thomasmind; Møllebygger Krogh, Viby Mark. — For Horsens og Omegn: Kammerherre, Borgermester J. C. v. Jessen, Horsens, Formand; Cand. polyt. Søltøft, Tyrrestrup, Kommissær; Kjøbmand H. C. Hansen; Fabrikant J. C. Krüger; Urmager W. Gundersen; Overlærer C. C. E. Ekerøth, alle i Horsens; Proprietær Heide, Kjærsgaard; Lærer N. C. Rom, Føvling; Smed Søren Pedersen, Hyrup.

Randers Amt: Kammerherre, Stiftamtmand M. H. Rosenørn, Randers, Formand; Kjøbmand J. H. Heerfordt, Randers, Kommissær; Kammerherre, Ritmester G. A. v. Berner-Schilden, Clausholm; Proprietær S. A. Bergsøe, Andigaard; Konsul, Grosserer T. C. F. Westermann, Randers; Kammerraad Halkjer, Randers; Skomager R. P. Rasmussen, Randers; Garver Bjørn, Randers; Landinspektør S. Hald, Randers; Proprietær Carøe, Skjærvad; Mekanikus P. Jørgensen, Hobro; Fabrikant Winther, Mariager; Pastor O. Chr. Kahrs, Hem og Sem; Kjøbmand Nobel, Grenaa; Landvæsenskommissær Ostenborg, Aastrup; Hofjægermester J. C. Baron Rosenkrantz, Balskov.

Ribe Amt. For Ribe og Omegn: Adjunkt V. C. Ramming, Kommissær; Snedker O. Bang; Guldsmed og Jernstøber Obbekjær, alle i Ribe; Gaardejer og Sogneraadsformand J. Ganzel, Jedsted; Proprietær F. Momsen, Skovlyst; Lejtnant, Proprietær V. Fabricius, Bramminge. — For Varde og Omegn: Jernstøber Bjelke jun., Varde, Kommissær; Kunstdrejer Madsen, Varde; Konsul J. K. Borch, Fanø; Kjøbmand Christensen, Lønne.

Ringkjøbing Amt: Distriktsdyrlæge V. Welsch, Holstebro, Kommissær; Redaktør J. Jørgensen, Ringkjøbing; Apoteker A. Th. Ramsing, Lemvig.

Vejle Amt. For Vejle og Omegn: Agent F. A. Berg, Formand og Kommissær; Garver Bjerregaard; Kammerraad Boesen; Snedker Kaalund; Kaptajn, Tømmermester Nicum, alle i Vejle; Grosserer V. C. F. Rentzmann, Vingsted Mølle. — For Fredericia og Omegn: Exam. jur. Madsen, Kommissær; Lærer Erik Johansen; Murmester L. Erbs, alle i Fredericia. — For Kolding og Omegn: Handskemager og Hvidgarver H. Jørgensen, Formand; Kjøbmand H. W. Meyer, Kommissær; Sagfører, Branddirektør C. W. Sørensen; Lærer P. Hansen; Kjøbmand Th. Petersen; Tømmermester C. F. Holm; Skomagemester Chr. Kyster; Redaktør M. Heimann; Snedkermester A. L. Johansen; Malermester A. D. Burchardt, alle i Kolding.

Island, Færøerne og Grønland: Etatsraad, Generalkonsul H. A. Clausen, Kommissær. — For Reykjavik og Omegn: Landsoverretsassessor M. Stephensen, Formand; Kjøbmand O. P. Møller; Kjøbmand H. A. Thomsen, alle i Reykjavik; Kjøbmand G. Thorgrimsen, Ørebakke; Provst Th. Bødvarson, Gardar; Bonde Kristian Magnusson, Engø. — For Stykkesholm: Amtmand B. O. Thorberg; Administrator Thorlacius; Faktor P. Hjaltelin. — For Isafjord: Sysseleman St. Björnsson; Distriktslæge Th. Johnsen; Faktor P. M. Riis. — For Akureyri: B. Steincke og E. E. Møller. — For Færøerne: Amtmand H. Finsen; Sorenskriver H. E. Høst; Lærer A. C. Lützen; Kjøbmand E. D. Bærentsen; Kjøbmand J. P. Evensen.

Kommissær for de vestindiske Øer: Grosserer Moritz G. Melchior.

3. Den kgl. svenske Komite.

Formand: Over-Intendant, Kabinetsskammerherre F. v. Dardel.

Viceformand: Expeditionssekretær, Friherre A. H. Fock, Professor F. L. Ekmann; Intendant C. Juhlin-Dannfelt; Fiskeri-Intendant, Dr. H. Widegren; Adjunkt A. R. Åkermann; Fabrikejerne J. Bolinder, C. F. Lundström og C. F. Svanberg.

Kommissærer: Fabrikejer C. F. Lundström og Professor, Landskabsmaler Edv. Bergh.

Sekretær: Vice-Herredshøvding Claes Westmann.

4. Den norske Centralkomite.

Formand: Professor H. Christie.

Bygmester Binneballe; Værksejer Harald Berg; Kap-
tajn H. Heyerdahl; Arkitekt G. Bull; Billedhugger G.
Middelthun.

Kommissærer: Fabrikejer, Cand. jur. J. Meinich.

Sekretær: Sekretær i det statistiske Kontor J. N. Mohn.

5. Bedømmelsesudvalgene.

Klasse 2—4: Etatsraad J. J. A. Worsaae, Formand;
Oberstlejtant L. M. B. Broch (Kristiania), Næstformand; Kap-
tajn i Ingeniørkorpset O. Larssen, Sekretær; kgl. Hof-Arkitekt
Helgo Zetterwall (Lund); Etatsraad C. G. Hummel († under
Udstillingen).

Klasse 5: Major Alf Björkmann (Stokholm) Formand;
Litograf H. Bucher (Bergen), Næstformand; Justitsraad, Biblio-
tekar Chr. Bruun, Sekretær; Arkitekt V. Dahlerup; Bog-
trykker Just Thiele.

Klasse 6: Professor C. Holten, Formand; Friherre A. H.
Fock (Stokholm), Næstformand; Professor C. M. Guldberg
(Kristiania) Sekretær; Dr. med., Overlæge V. Holmer; Organist
J. C. Gebauer.

Klasse 7: Grosserer L. J. Grøn, Formand; Grosserer Chr.
Sundt (Bergen), Næstformand; Professor F. J. C. Wilkens,
Sekretær; Grosserer Erik Kock (Stokholm); Grosserer S.
Seidelin.

Klasse 8: Oberst i Artilleriet P. E. Glahn, Formand;
Professor Edv. v. Schoultz (Göteborg), Næstformand; Grosserer
Toxen Worm, Sekretær; Oberst, Skomagermester P. Dahl-
berg; Sadelmager J. A. M. Lilloe (Kristiania).

Klasse 9: Snedkermester J. Cortsen, Formand; Fabrikant
C. Th. Svanberg (Stokholm), Næstformand; Grosserer T. W.
Schwartz (Frederiksstad), Sekretær; fhv. Kunstdrejer H. C.
Møller; Bygningsinspektør H. C. Stilling.

Klasse 10: Oberst C. G. Beijer (Stokholm), Formand; Etatsraad J. D. Herholdt, Næstformand; Grosserer H. Nissen, Sekretær; Arkitekt G. Bull (Kristiania), Maler H. Olrik.

Klasse 11: Oberst i Artilleriet C. P. B. Boeck, Formand; Værksmester C. C. Steenstrup (Horten) Næstformand; Adjunkt A. R. Åkermann (Stokholm), Sekretær; Billedhugger Th. Stein; Isenkræmmer T. M. Werner.

Klasse 12: Professor C. A. Angström (Stokholm), Formand; Professor B. S. Jørgensen, Næstformand; Birkedommer H. V. Fiedler, Sekretær; Skibsbygmester A. Dekke (Bergen); fhv. Maskinfabrikant P. J. Winstrup. — Fiskeri-Intendant H. Widegren (Stokholm) for de Grupper, fra hvis Bedømmelse Prof. Angström traadte tilbage.

Klasse 13: Professor J. F. Johnstrup, Formand; Apoteker, Dr. H. H. Hvoslef (Kristiania), Næstformand; Dr. phil. H. Topsøe, Sekretær; Adjunkt P. T. Cleve; Cand. pharm. V. Stein.

Klasse 14: Første-Hofjægmester, Greve C. M. Lewenhaupt til Claestorp, Formand; Apoteker G. Lotze, Næstformand; Konsul L. W. Sass, Sekretær; Grosserer G. Thomsen (Bergen); Professor Th. Segeleke. — Fiskeri-Intendant H. Widegren (Stokholm) for de Grupper, fra hvis Bedømmelse Grev Lewenhaupt traadte tilbage.

Bilag E.

Skrivelse

fra
Generaldirektoratet for Skattevæsenet.

Generaldirektoratet
for
Skattevæsenet.

Kjøbenhavn den 14de Avgust 1871.

I Anledning af det af Deres Excellence som Præsident for Komiteen for en nordisk Industri- og Kunstudstilling i Kjøbenhavn i Aaret 1872 hertil indgivne Andragende af 7de ds. bevilgès det i Henhold til Lov af 4de Juli 1863 § 18 m, at Toldafgifterne forblive ukrævede af de Gjenstande, som indføres fra Udlandet til den nævnte Udstilling paa følgende Betingelser:

1. Disse Gjenstande — med Undtagelse af saadanne, som ere bestemte til at forblive her i Landet og selvfølgelig strax blive at toldberigtige — maa ved Indførselen behørigt anmeldes for Københavns Toldsted og blive efter endt Udstilling igjen at udføre af Landet, idet de forinden anmeldes til Udførsel ved Københavns Toldsted, for at Toldopsynet kan attestere Identiteten af de paagjældende Gjenstande i Overensstemmelse med en af Udføreren i saa Henseende afgiven Forsikring paa Tro og Love.
2. Med Hensyn til eventuel Efterberigtigelse af Indførselsafgifterne af Gjenstande, som maatte forblive her i Landet, vil Sikkerhed være at stille til Københavns Toldsted enten ved kontant Depositum eller paa anden Maade, medmindre Komiteen overtager Garanti for Toldens endelige Erlæggelse, hvorom en behagelig Meddelelse imødeses.

Hvilket herved tjenstligst meddeles Deres Excellence til behagelig Underretning med Tilføjende, at man ved Skrivelse af D. D. har instrueret Overtoldinspektoratet for København i Overensstemmelse hermed.

Ramus.

A. Ipsen,
Fm.

Til

Hs. Excellence Konseilspræsident
Hr. Kammerherre, Hofjægermester, Lensgreve Holstein,
Storkors af Dannebrog, Dannebrogsmænd

P. P.

I Mødet den 9de September næsteften vedtog Udstillingskomiteen at overtage den i ovenstaaende Skrivelses andet Punkt omhandlede Garanti, hvilket i Skrivelse af samme Dato tilmeldtes Generaldirektoratet for Skattevæsenet.

Bilag F.

Reglement for Udstillingen.

1. Udstillingen afholdes i København i Industriudstillingsbygningen ved Vesterbros Passage fra Begyndelsen af Juni til Udgang af Oktober 1872.
2. Udstillingen omfatter Raastoffer, Fabrikater og over-

hovedet enhver Frembringelse, der tjener til at vise Industriens Standpunkt i Norden, samt Kunstgjenstande.

3. Udelukkede ere levende Dyr og exploderende Stoffer.

Spirituosa, Olier, Syrer o. desl. modtages kun forsvarligt emballerede. Stoffer, der ere udsatte for at fordærves, modtages kun efter særlig indhentet skriftlig Tilladelse fra Komiteen, og maa da jevnlig fornyes.

4. Komiteen forbeholder sig Ret til at afgjøre, om de anmeldte Gjenstande kunne optages paa Udstillingen.

5. Adgang til at udstille har Enhver, hvad enten han er Opfinder, Fabrikant, har gjort Udkast til eller selv forfærdiget de af ham udstillede Gjenstande. Kun maa det i ethvert Tilfælde anføres paa Anmeldelsen, i hvad Egenskab han udstiller.

6. Gjenstandene ordnes i følgende Klasser:

Klasse 1. Kunstværker: Malerier, Billedhuggerarbejder; Arkitektoniske, dekorative og andre Tegninger og Modeller; Kunsttryk, Graveringer og lignende Arbejder.

Klasse 2. Tegninger og Modeller af Civilingeniørarbejder; topografiske Arbejder.

Klasse 3. Prøvetegninger og andre Arbejder fra tekniske Skoler og Almueskoler.

Klasse 4. Arkæologiske Gjenstande, der give Bidrag til Oplysning om Arbejdets Historie. Nationaldragter og lignende Gjenstande, der vise Befolkningens Levevis og Arbejdsmaade.

Klasse 5. Papir, Tegne- og Skriverekvisiter, Malerarbejde, Voxdug, Rullegardiner og Tapeter. Bogbinder- og Porteføljearbejder. Bogtrykkerarbejder. Stentryk, Kobberstik og Træsnit. Fotografier.

Klasse 6. Matematiske, fysiske, optiske og kirurgiske Instrumenter. Ure. Musikalske Instrumenter. Undervisningsmateriel. Mønt, Maal og Vægt.

Klasse 7. Hør, Hamp, Bomuld, Uld, Silke, Fjer, Haar o. desl. samt Arbejder deraf, saasom: spundne, vævede, fildede, strikkede, broderede, farvede og trykkede Sager. Rebslagerarbejde, Børstenbinderarbejde. Kunstige Blomster. Færdige Klædningsstykker. Hatte.

Klasse 8. Pelsværk, Læder, Skind, Guttapercha og Kautschuk samt Arbejder deraf, saasom: Bundtmagerarbejde, Sadelmager-, Skomager- og Handskemagerarbejde.

Klasse 9. Træ, Horn, Ben, Kork o. desl., samt Arbejder deraf, saasom: Bødkerarbejde, Drejerarbejde og andre Træarbejder.

Kurvemagerarbejde. Kammagerarbejde. Møbler og Billedskærerarbejde samt Tapetserer- og Dekoratorarbejder.

Klasse 10. Lervarer, Stentøj, Fajance, Porcelæn, Glas o. desl. Stenhuggerarbejder. Gjenstande af Cement o. desl.

Klasse 11. Arbejder i ædle og uædle Metaller, saasom: Støbegods, Møbler og lignende Husgeraadsgjenstande af Jern; Grov- og Klejnsmedearbejde. Vaaben. Arbejder i Blik, Kobber, Zink, Tin m. m. Arbejder af Metaltraad. Elektroplet og galvanoplastiske Arbejder. Arbejder i ædle Metaller.

Klasse 12. Maskiner og Redskaber i Almindelighed. Landbrugsmaskiner. Landbrugs- og Haveredskaber. Fiskeredskaber. Vogne. Modeller til Bygningsarbejder. Skibsbyggerarbejder o. lign.

Klasse 13. Malme og Mineralier. Kemiske og farmaceutiske Fabrikater. Cement. Gjødningsstoffer. Farvestoffer. Belysningsmidler, Tælle, Vox, Olier, Sæbe og Parfumer.

Klasse 14. Korn- og Frøsorter, Mel og Gryn m. m. Brød og Konditorisager. Fødevarer, tilberedte til Opbevaring. Smør, Ost, Flesk o. desl. Vin, Spirituosa og Øl. Eddike. Mineralvande. Tobak.

7. a. Anmeldelse om Deltagelse i Udstillingen indsendes til Komiteen i Kjøbenhavn for Danmarks Vedkommende inden Udgangen af Oktober og for Sveriges og Norges inden Udgangen af November Maaned 1871.

b. Udstillerne skulle nøjagtigt udfylde og underskrive de af Komiteen udstedte Anmeldelsesblanketter, der udleveres paa Forlangende og indsendes in duplo.

c. Svaret paa Anmeldelserne vil blive meddelt Udstillerne saa hurtigt som muligt, senest inden Udgangen af Decbr. 1871.

8. a. Udstillingsgjenstandene sendes for Udstillernes Regning og Risiko til Kjøbenhavn, og modtages i Udstillingsbygningen fra den 1ste April til den 8de Maj 1872.

b. Samtlige Kollie skulle være tydeligt mærkede med Udstillerens Navn og Adresse, og desuden forsynede med et særligt Udstillingsmærke, der leveres af Komiteen.

c. Enhver Kollie skal være ledsaget af nøjagtigt udfyldte Lister over Indholdet med vedføjede Salgspriser, udfærdigede i tre enslydende Exemplarer. Udstillingsgjenstandene ønskes ligeledes saavidt muligt forsynede med Salgspriser og Løbenummer efter Fortegnelsen og, saavidt dertil findes Anledning, Navnene paa de Arbejdere, der væsenligt have medvirket til Gjenstandenes Frembringelse.

d. Komiteen vil bestræbe sig for, at Transportomkostningerne blive lettede saa meget som muligt for Udstillerne.

9. Gjenstande fra Sverige og Norge kunne ifølge meddelt Tilladelse fra Generaldirektoratet for Skattevæsenet indføres toldfrit, naar de atter udføres efter endt Udstilling.

10. Komiteen vil tage alle fornødne Forholdsregler for saa vidt muligt at sikre Udstillerne for Tyveri og Beskadigelse af de udstillede Gjenstande, men den paatager sig intet Ansvar i saa Henseende.

11. Borde og Skranker leveres af Komiteen uden særlig Godtgjørelse. Glaskasser og Skabe til Beskyttelse af de udstillede Gjenstande leveres af Komiteen, naar Forlangende herom anføres paa Anmeldelsesblanketten, hvor Betalingsbestemmelserne herfor ere angivne.

For saa vidt Udstillerne ønske selv at levere Skabe eller Montre, indsendes Tegning med Maalangivelse samtidig med Anmeldelsen, og forbeholder Komiteen sig at kunne antage eller forkaste disse.

Særlige Opstillinger, Fundamenter til Maskiner o. desl. bekostes af Udstillerne og kunne opføres under deres egen Ledelse, under Iagttagelse af de af Komiteen givne Bestemmelser.

12. Bevægkraft for Maskiner, som ønskes udstillede i Gang, kan erholdes i Bygningen, naar der samtidig med Anmeldelsen indsendes Begjæring derom, med Angivelse af den Hestekraft, der behøves. Remskiver og Remme leveres af Udstillerne.

Ligeledes vil der blive givet Udstillerne Lejlighed til at vise Fremgangsmaaden ved Tilvirkningen af de af dem udstillede Gjenstande.

Nærmere Bestemmelser ville blive meddelte de Udstillere, der ønske at benytte de i denne Paragraf givne Tilsagn.

13. Salg af de udstillede Gjenstande kan finde Sted ved Komiteens Medvirkning, der herfor beregner sig 5 Procent af Salgsprisen.

Udstillerne kunne ved Omdeling af Adresser, Priskuranter og paa lignende Maade gjøre Publikum bekendt med deres Frembringelser og bidrage til at fremme deres Omsætning.

14. Udstillerne have Ret til at vælge en Agent til at varetage deres Tarv paa Udstillingen.

Til enhver Udstiller vil der blive udstedt gratis Adgangskort, lydende paa Navn, der giver ham Adgang til Udstillingen under Iagttagelse af de Bestemmelser, som Komiteen maatte anse nødvendige.

15. Efter endt Udstilling vil Komiteen foranstalte en Bortlodning af udvalgte Gjenstande, som indkøbes under Udstillingen.

16. De udstillede Gjenstande maa ikke fjernes før efter endt Udstilling, med mindre Komiteen giver særlig Tilladelse dertil, og Gjenstandene øjeblikkeligt erstattes af andre Lignende.

17. Indpakningen af Gjenstandene efter endt Udstilling besørges af Udstillingskomiteen uden Omkostninger for Udstillerne, men under disses egen Risiko, naar de ikke udtrykkelig have erklæret, at de selv ville besørge Indpakningen.

Gjenstandene skulle være fjernede fra Udstillingsbygningen inden en Maaned efter at Udstillingen er sluttet.

18. De udstillede Industri-Gjenstande ville blive bedømte af Udvalg, sammensatte af Mænd fra alle tre nordiske Riger.

Udstillerne anmodes om til Underretning for Bedømmelses-Udvalgene at medele saadanne Oplysninger om deres Værksted eller Fabriks Drift, Størrelsen af deres Produktion osv., som maatte antages at have Betydning ved Bedømmelsen.

Ved Uddelingen af Belønningerne vil der blive taget Hensyn til disse Oplysninger.

19. Provins-Komiteerne, Repræsentanterne for Kolonierne og Bilandene og Komiteerne for Sverige og Norge repræsentere de Udstillere, som ved deres Medvirkning deltage i Udstillingen.

Udstillerne have derfor at indsende alle Meddelelser til disse og ville erholde alle Oplysninger fra Komiteen i Kjøbenhavn ad denne Vej.

20. Skriftlige Meddelelser stiles til »Udstillings-Komiteen i Kjøbenhavn« og indsendes frankerede.

I Komiteen for den nordiske Industri- og Kunstudstilling i Kjøbenhavn 1872.

Kjøbenhavn, den 7de August 1871.

Holstein-Holsteinborg.

Præsident.

Bilag G.

Bestemmelse angaaende ikke-nordiske Udstilleres Deltagelse i Udstillingen.

I Komiteens Møde den 9de September 1871 vedtoges
Følgende:

Saafrømt Fabrikanter og Andre, der ikke ere bosiddende i et af de tre nordiske Riger (Danmark, Sverige eller Norge) anmode om at erholde Lejlighed til at udstille deres industrielle Frembringelser, kan dette indrømmes af Udstillingens Kommissær-Komite

1. for Maskiner og Redskaber af ny Opfindelse, navnlig for saadanne, der antages at kunne faa Betydning for de tre nordiske Landes Industri;
2. for nye eller paa en ny Maade frembragte Fabrikater og Produkter, og
3. for saadanne Fabrikater og Produkter, der hidtil ej have været frembragte i de nævnte Lande.

De i det offentliggjorte Reglement for den nordiske Industri- og Kunstudstilling i Kjøbenhavn fastsatte almindelige Bestemmelser blive ogsaa at iagttage ved Udstillingen af de ovennævnte Gjenstande, og det overlades til Kommissær-Komiteen at bestemme, hvorvidt Gjenstandene kunne udstilles i selve Udstillingsbygningen, eller om Udstilleren selv maa bekoste de dertil fornødne Lokaler.

I Komiteen for den nordiske Industri- og Kunstudstilling
i Kjøbenhavn 1872.

Kjøbenhavn, den 9de September 1871.

Holstein-Holsteinborg,
Præsident.

Bilag H.

Reglement

for

Bedømmelsen af de udstillede Industrigjenstande.

1. Kommissæren for Bedømmelsen leder og ordner Alt vedrørende Bedømmelsen af de udstillede Industrigjenstande. Til Medhjælp for ham, navnlig ved Affattelsen af en samlet Beretning om Udstillingen, antages en lønnet Sekretær.

2. Til at undersøge og bedømme de udstillede Industrigjenstande tilkaldes sagkyndige Mænd for Danmark, Sverige og Norge, der sammentræde i Udvalg, et for hver Klasse, undtagen for Klasserne 2, 3 og 4, der bedømmes af et og samme Udvalg.

3. Ethvert af Udvalgene bestaar af 5 Medlemmer, 3 fra Danmark, der udnævnes af Kommissærkomiteen, 1 for Sverige og 1 for Norge, der udnævnes af den svensk-norske Regering. Hvis der til noget Bedømmelsesudvalg ikke skulde blive udmeldt svenske eller norske Mænd, eller disse skulde blive forhindrede i at møde, vælger Kommissærkomiteen Mænd fra Danmark til at indtræde i de ledige Pladser.

4. Naar Medlemmerne af Bedømmelsesudvalgene ere Udstillere, kunne de ikke tilkjendes Belønning i den Klasse, i hvis Bedømmelse de deltog.

5. Hvert Udvalg vælger af sin Midte en Formand, en Næstformand og en Sekretær. Formanden leder Udvalgets Forhandling, og Sekretæren affatter Udvalgets Beretning.

6. Udvalgene kunne, naar de anse det nødvendigt, tilkalde Sagkyndige til Bistand ved Undersøgelsen, men disse kunne ikke deltage i Afstemningerne om Belønninger.

7. De Belønninger, der kunne uddeles, ere:

- Medaljer af 1ste Klasse med tilhørende Diplom.
- Medaljer af 2den Klasse med tilhørende Diplom.
- Hæderlig Omtale med tilhørende Diplom.

8. I hver af Klasserne kan der i det Højeste uddeles Belønninger til $\frac{1}{4}$ af det Antal Udstillere, der findes i Klassen. Af de uddelte Belønninger maa i det Højeste $\frac{2}{3}$ være Medaljer, og heraf kun Halvdelen Medaljer af 1ste Klasse. Dog kan der ved særlig Afgjørelse af de samlede Bedømmelsesudvalg finde Undtagelser Sted fra de her givne Regler. En Udstiller, der tilkjendes flere Belønninger af samme Grad i samme Klasse, tildeles kun eet Belønningstegn.

9. Bedømmelsesudvalgene begynde deres Virksomhed fjortende Dagen efter at Udstillingen er aabnet, og indsende senest fire Uger efter til Kommissæren for Bedømmelsen et motiveret Forslag til de Belønninger, de foreslaa. Inden 14 Dage efter afgive Udvalgene derhos en Beretning om de af dem bedømte Gjenstande, affattet saa fuldstændig, at den kan tjene som Grundlag for den samlede Beretning om Udstillingen.

10. Gjenstande, der ikke ere indsendte senest 3 Uger efter at Udstillingen er aabnet, ville ikke kunne ventes bedømte.

11. Naar Bedømmelsesudvalgene have indsendt deres motiverede Forslag til Belønninger, sammentræde samtlige Udvalg for under Kommissærens Forsæde at afgjøre, hvilke Belønninger der skulle tilkjendes.

12. Saavel i de enkelte Bedømmelsesudvalg som i det samlede Udvalg afgjøres Spørgsmaalene ved simpel Majoritet. Ved Stemmelighed har Formanden den afgjørende Stemme.

13. Forhandlingerne i Udvalgene maa ikke offentliggøres. Saasnt der i det samlede Udvalg er taget Bestemmelse om Belønningerne, underrettes de Paagældende derom.

I Komiteen for den nordiske Industri- og Kunstudstilling
i Kjøbenhavn 1872.

Kjøbenhavn, den 9de September 1871.

Holstein-Holsteinborg,

Præsident.

Bilag I.**Industrimødet.**

Det første danske Industrimøde blev afholdt her i Byen fra den 24de Avgust til den 6te September 1852 samtidigt med Industriudstillingen paa Kristiansborg Slots Ridebane. Det var den kjøbenhavnske Industriforenings Repræsentantskab, der den Gang efter Tilskyndelse af et af dets Medlemmer opfordrede Udstillingskomiteen til at foranstalte et saadant Møde, og denne Opfordring blev efterkommet derved, at denne udnævnte tre af sine Medlemmer (daværende Inspektør R. Grove, undertegnede Direktør Hellmann og Kunstdrejer J. A. Schwartz) til at foretage de i saa Henseende fornødne Skridt.

Det første danske Industrimøde udsaa tre Mænd til at forestaa det næste Industrimøde, der blev afholdt i Odense 1858 (20de—25de September) samtidigt med Fyens Stifts der istandbragte Industriudstilling, og dette Møde valgte igjen Bestyrelsen for det tredje Industrimøde, der fandt Sted i Nakskov fra den 14de til den 19de September 1868, da der sammesteds var foranstaltet en »almindelig dansk Industri- og landøkonomisk Udstilling«. Paa dette Møde valgtes undertegnede Prof. Holten til Formand og undertegnede Prof. Nyrop til Viceformand for det fjerde danske Industrimøde, der formodedes afholdt i Kjøbenhavn i Forbindelse med en større Udstilling der.

Disse ere tilligemed ovennævnte Schwartz og Hellmann (Grove er i Mellemtiden død) under 10de Juni d. A. af Industriforeningen i Kjøbenhavn blevne opfordrede til at tiltræde »Komiteen for en nordisk Industri- og Kunstudstilling i Kjøbenhavn 1872« som Ledende med Hensyn til det Industrimøde, som Foreningen ønsker afholdt i Forbindelse med den nævnte Udstilling, hvilken Opfordring de alle have efterkommet med Undertagelse af Hr. Schwartz, der ikke saa sig i Stand hertil. — I Henhold til den i nævnte Komite den 24de Juni d. A. vedtagne

Arbejdsordning Nr. 5 e have vi derpaa valgt medundertegnede Holten til Kommissær for Industrimødet og endeligt i Henhold til Arbejdsordningens Nr. 7 udarbejdet efterfølgende Forslag, med Hensyn til hvilke vi skulle forudskikke, at vi ikke anse os bundne ved de for de tidligere Industrimøder gjældende »Regler«, der ere udarbejdede med kun dansk Deltagelse for Øje og ikke for et Møde, der som det tilstundende forhaabentlig vil sætte saa vel norske og svenske som danske Kræfter i Bevægelse.

Idet vi da — bl. A. i Henhold til Arbejdsordningens Nr. 5 d, der bestemmer, at Udstillingskomiteens Økonomikommissær har Tilsyn med Salget af Billetter til Industrimødet — gaa ud fra, at alle Udgifter ved Industrimødet afholdes af Udstillingskomiteen ligesom alle dets Indtægter tilfalde denne, foreslaa vi:

1. at »det første nordiske Industrimøde« afholdes i Kjøbenhavn om muligt i Juli Maaned 1872;
2. Bestemmelse om Betalingen for et Medlemstegn samt om Adgang til Udstillingen for Mødets Udenbysmedlemmer vil blive Gjenstand for en senere Behandling;
3. at der af Mænd fra Danmark, Norge og Sverige søges holdt Foredrag og indledet Ordsrifter om Spørgsmaal, der vedrøre Industrien og dens Forhold til Kunst, Naturvidenskaber, Husflid, Toldvæsen, Associationsvæsen m. m.;
4. at Mødet, for saa vidt det behøves, deles i forskellige Fagafdelinger;
5. at der over de omhandlede Emner, for saa vidt der er Anledning til det, fattes Beslutninger, der strax bringes til den eller de Myndigheders Kundskab, der maa antages i Stand til at foretage saadanne Skridt, som Beslutningen udtaler sig for;
6. at de betydeligere Værksteder og Fabriker i Kjøbenhavn og nærmeste Omegn samt de herværende tekniske Lærestalter m. m. søges aabnede for Mødets Medlemmer;
7. at der udenfor det egentlige Møde søges istandbragt selskabelige Sammenkomster og Udflugter;
8. at Mødets danske Medlemmer vælge en Bestyrelse for det næste danske Industrimøde;
9. at en trykt Beretning om Mødets Forhandlinger snarest muligt efter dets Slutning uddeles til samtlige Deltagere, og

10. at det overdrages Undertegnede at affatte Indbydelse, udarbejde Forretningsorden m. m. og i det Hele foretage alt Nødvendigt til de ovenfor fremsatte Forslags Gjennemførelse. — Et Budget vil i sin Tid af Kommissæren for Industrimødet blive forelagt Økonomibestyrelsen.

Kjøbenhavn, den 22de Avgust 1871.

C. V. Holten,
Kommissær.

Jul. Hellmann. Camillus Nyrop.

Saaledes vedtaget i Komiteens Møde den 9de Septbr. 1871.

I Komiteen for den nordiske Industri- og Kunstudstilling
i Kjøbenhavn 1872.

Kjøbenhavn, den 9de September 1871.

Holstein-Holsteinborg,
Præsident,

Bilag J.

Fortolkning af nogle Bestemmelser i Udstillingsreglementet.

Da der ved den direkte Anmeldelse af Udstillingsgjenstande til Bureauet jevnlig fremsættes Spørgsmaal fra Udstillere angaaende Fortolkningen af Reglementet og den Maade, hvorpaa Anmeldesblanketterne skulle udfyldes, for at kunne være tilstrækkelig vejledende for Komiteen, tillader jeg mig herved, for at lette Deres Velbaarenhed Besvarelsen af saadanne Spørgsmaal, der sikkert ogsaa blive fremsatte for Dem under Deres Virksomhed som Medlem af Lokalkomiteen for N. N. Distrikt at oplyse Følgende:

ad Regl. § 3: Ifølge denne Paragraf ere exploderende Stoffer udelukkede. Dette forhindrer dog ikke, at f. Ex. Tændstik-

fabrikanter kunne være repræsenterede paa Udstillingen, idet de kunne udstille deres Tændstikker med imiteret Tændsats, og tillige danne Opstillinger af deres Æsker og øvrige Emballage, idet de da for Bedømmelsens Skyld i sin Tid indsende Prøver af deres virkelige Fabrikat til Dommerudvalget.

Hvad Spirituosa, Olier og Syrer angaar, da kunne disse meget vel udstilles i Glasflasker, men det fordres kun, at disse Flasker ikke ere af større Rumfang end omtrent 1 Pot, og at de ere vel tilproppede.

ad § 4. Komiteen har ved denne Paragraf forbeholdt sig Ret til at afgjøre, om de anmeldte Gjenstande kunne optages paa Udstillingen, idet det selvfølgelig maa staa i dens Magt at holde Arbejder af mindre god Beskaffenhed, og som ere uden Betydning, borte fra Udstillingen. I Instruksen for Lokalkomiteerne er det forudsat, at disse ville sørge for at foretage et passende Udvalg, idet de ikke ville efterstræbe at faa saadanne mindre gode Gjenstande repræsenterede, men da Lokalkomiteerne muligen paa den anden Side ville have Vanskelighed ved at afvise Gjenstande, der blive anmeldte uopfordrede, og som efter deres Mening kunne henføres under ovennævnte Kategori, vil dette Forhold kunne ordnes paa den Maade, at Lokalkomiteerne indsende alle Anmeldelserne til Komiteen og meddele denne, hvilke af Anmeldelserne de formene, at det er tvivlsomt, om Komiteen bør modtage, og hvilke der ubetinget bør negtes Adgang til at udstille. Komiteen vil da, efter de fra Lokalkomiteen meddelte Oplysninger, tage Bestemmelse desangaaende.

ad § 5. Af denne Paragraf fremgaar, at Enhver har Ret til at udstille, naar han selv har havt Del i den udstillede Gjenstands Tilvejebringelse, det være sig som Opfinder, Fabrikant eller Selvforfærdiger af Gjenstanden. Kun maa det anføres i den dertil bestemte Rubrik paa Anmeldelsen, i hvilken Egenskab han optræder som Udstiller, for at Bedømmelsesudvalgene heri kunne have en Rettesnor for Bedømmelsen. — Agenter eller Folk, der kun ere Forhandlere af Gjenstande, kunne ikke optræde som Udstillere af disse.

ad § 7 b. Hvad Udfyldningen af Anmeldelsesblanketterne angaar, da bemærkes, at Rubriken: »Udstillingsgjenstandenes Beskaffenhed osv.«, i Almindelighed, og navnlig ved Smaagjenstande, der kunne opstilles paa Bord eller i Montre, ikke nød-

vendigvis behøver at indeholde en specificeret Fortegnelse, idet denne Angivelse hovedsagelig kun benyttes til at udskrive Katalogen efter, og Udstilleren behøver da kun at opgive, hvilken Plads i Længde, Brede og Højde den samlede Opstilling af hans Gjenstande vil indtage. (Se Anmeldelsesblanketten Anm. 1.) Ved større Gjenstande derimod, saasom Maskiner, Møbler o. lign., der grupperes frit i Rummet, vilde det være ønskeligt, om hver enkelt Gjenstand bliver nævnt i Rubriken med Tilføjende om, hvilken Plads i Længde, Brede og Højde hver enkelt Gjenstand vil optage, idet det undertiden vil være nødvendigt at gruppere Gjenstandene paa en anden Maade, end den Udstilleren har tænkt sig. En Parfume- og Sæbefabrikant vil saaledes t. Ex. kun behøve at opgive, at han bruger en Plads til sin Opstilling af n Fods Længde, n Fods Brede og n Fods Højde, hvorimod t. Ex. en Møbelsnedker maa opgive, at han behøver Plads til: et Bord af n Fods Længde og n Fods Brede, en Seng af n Fods Længde og n Fods Brede osv.

ad 7 c. Saa snart det er muligt for Komiteen, vil den meddele Lokalkomiteerne, fra hvilke af de anmeldte Udstillere, man vil være i Stand til at modtage Gjenstandene paa Udstillingen, og hvorvidt den hele forlangte Plads eller kun en Del af denne vil kunne tilstaas dem.

ad 8 b. Det særlige Udstillingsmærke, der skal paaklæbes enhver Kolli, vil blive tilstillet Lokalkomiteerne i et passende Antal nogen Tid førend Forsendelsen antages at ville finde Sted, rimeligvis i Slutningen af Marts.

ad 8 c. Til de heri omtalte Lister over indsendte Varer vil der i sin Tid blive tilstillet Lokalkomiteerne et passende Antal Blanketter til Omdeling blandt Udstillerne. Paa disse Lister skulle altsaa i ethvert Tilfælde Gjenstandene være specificerede, og tillige angives herpaa Prisen paa hver enkelt Gjenstand tilligemed Totalværdien af hele Sendingen. Hver Gjenstand forsynes desuden med et Løbenummer, svarende til Løbenumret paa Listen. Paa samme Liste findes en Rubrik, hvori Udstilleren kan begjære sine Gjenstande assurerede under Udstillingen ved Komiteens Foranstaltning, men for hans egen Regning og da for hvilken Værdi.

Disse Lister indsendes i tre enslydende Exemplarer tilligemed Udstillingsgjenstandene til Komiteen.

ad 11. For Pladsen i Udstillingsbygningen have Udstillerne Intet at betale; ligeledes leveres simple Borde samt Skranke til Indhegning af de udstillede Gjenstande af Komiteen.

Alle særlige Opstillinger, Skabe, Montre etc. betales af Udstillerne, og saafremt Gjenstandene hensigtsmæssigt kunne opstilles i Etagerer eller paa lignende Maade, da skal denne Udstillingsmaade anvendes, idet det nemlig af Hensyn til Pladsen ikke kan tilstedes at opstille saadanne Gjenstande løst paa Bordet; Udgifterne herved udredes af Udstilleren, for saa vidt han ikke selv paatager sig at levere det fornødne Udstillingsmateriel.

Naar Udstilleren selv har Skabe eller Montre, hvori han ønsker at udstille sine Gjenstande, da kan dette tilstedes, men han maa da først tilligemed Anmeldelsen indsende en Tegning med Maalangivelse deraf, der, saa vidt Skabet eller Montren passer til Forholdene, modtager Approbation af Komiteen. I modsat Fald kan han faa sine Gjenstande opstillede under Glas enten i Skab eller Montre ved Komiteens Foranstaltning, men for hans egen Regning, naar han i den sidste Rubrik paa Anmeldelsesblanketten udtrykkelig anfører, at han ønsker dette.

Heldigst vilde det være, om Udstillerne ved deres Anmeldelse vilde vedlægge løse Skitser af, hvorledes de have tænkt sig, at deres Udstillingsgjenstande bedst kunne arrangeres.

ad § 18 bemærkes, at der i sin Tid vil blive tilstillet Lokalkomiteerne Skemata til Udfyldning af Udstillerne, hvorpaa de omtalte Underretninger for Bedømmelsesudvalgene kunne gives.

Udstillingens Bureau.

Kjøbenhavn, i Oktober 1871.

Bernh. Jensen,

Bureauchef.

Bilag K.

Regler

for

Indsendelsen af Udstillingsgods til den nordiske Industri-
og Kunstudstilling i Kjøbenhavn 1872.

Ifølge Reglementet for Udstillingen, § 8 a, skulle Udstillingsgjenstandene sendes for Udstillernes Regning og Risiko til Udstillingsbygningen i Kjøbenhavn.

Samtidig med Godset indsendes der en fuldstændig Fortegnelse over dette, udfærdiget i tre enslydende Exemplarer; Blanketter til disse Fortegnelser kunne erholdes udleverede hos vedkommende Lokalkomite.

Paa Fortegnelserne bliver at anføre foruden Kollernes Mærke tillige Løbenumret paa Gjenstandene (se nedenfor). Hver Udstiller begynder sin Fortegnelse med Løbe-Nr. 1, og fortsætter Numereringen med det Antal Gjenstande, han indsender.

I den første Værdirubrik paa Fortegnelsen anføres Prisen for Gjenstandene pr. Stk., Dusin, Pund osv., og i den sidste Summarubrik anføres den samlede Værdi for hvert enkelt Nummer.

I Almindelighed vil eet Sæt (3) Lister være tilstrækkeligt til hver enkelt Udstiller; har denne dog saa mange Numre (over 58) at indsende, at disse ikke kunne faa Plads paa begge Sider af Listen, fortsættes med Fortegnelserne paa nye Lister, der da blive betegnede med Følgenumre i det øverste venstre Hjørne. Fortegnelserne maa ikke anbringes i Kasserne, men skulle indsendes til Komiteen med Posten enten direkte eller gjennem vedkommende Lokalkomite.

Totalværdien af det indsendte Gods anføres paa Bagsiden af Listen (hvis der bruges flere Lister, da paa den sidste af disse), og bliver der tillige paa denne at anføre, hvor vidt og for hvilken Værdi Gjenstandene ønskes assurede ved Komiteens Foranstaltning, men for Udstillerens Regning.

Assurancepræmien antages at ville blive c. 1 pCt. pro Anno. Enhver Kolli skal ifølge Regl. § 8 b være forsynet med et særligt Udstillingsmærke, der udleveres af Lokalkomiteerne.

Af disse Mærker findes der to forskellige Slags, nemlig

dels Mærker til Kasser, der fastlimes og fastheftes forsvarligt med Søm paa Kasserne, dels Mærker til Sække eller andre lignende Kolli, der fastgjøres med en Snor paa disse.

Paa Udstillingsmærkerne have Udstillerne at anføre deres Navn og Bopæl og paa Landet tillige den By, hvor vedkommende Lokalkomite har sit Sæde. Foruden dette Mærke, der kun tjener til at legitimere Kollierne som Udstillingsgods, skulle disse endvidere med Oliefarve tydelig paamales Udstillernes Navn og Bopæl, og hvor flere Kolli afsendes fra samme Udstiller tillige Kolliens Numer. Paa Kasserne blive disse Mærke at male ikke alene paa dennes Laag, men ogsaa paa dens Bund eller en af Siderne.

Udstillingsgjenstandene ønskes saa vidt muligt forsynede med Salgspriser, ligesom der ogsaa paa enhver Gjenstand skal anbringes et Løbenumer, svarende til Løbenumret paa Fortegnelsen. For at denne Mærkning af Gjenstandene kan blive saa ensartet som mulig, har Komiteen foranstaltet tilsendt Lokalkomiteerne et Udvalg af større og mindre Etiketter dels til at fastklæbe og dels til at fastbinde paa Gjenstandene, og kunne Udstillerne altsaa hos disse erholde det fornødne Antal udliveredede mod en ringe Betaling. Etiketterne maa omhyggeligt fastgjøres paa Gjenstandene.

Uagtet Dagen for Udstillingens Aabning ikke endnu er endelig fastsat, kan det dog med Sikkerhed antages, at den vil falde mellem den 10de og 13de Juni. Ifølge Reglementet skulle Gjenstandene være afleverede i Udstillingsbygningen fra den 1ste April til den 8de Maj; men af flere Hensyn turde det være ønskeligt, at Afleveringen af Udstillingsgjenstandene udsættes til den sidste Halvdel af Maj Maaned.

Derimod er det en Selvfølge, at Opstillingen af Maskiner, der fordre særlige Fundamenter, eller hvorved Arbejdet tager længere Tid, maa paabegyndes saa hurtig som muligt.

Ligeledes vilde det være ønskeligt, at de Udstillere, der selv levere særlige Opstillinger, opsætte disse senest inden den 8de Maj, for at Udstillingen i sine Hovedtræk kan være betimelig ordnet, og man kan undgaa at være belemret med for mange Arbejdere, naar Udstillingsgodset ankommer, og den endelige Ordning og Opstilling af Gjenstandene selv finder Sted.

Overensstemmende med det Udstillerne i Reglementet § 8 d af Komiteen givne Tilsagn har denne anmodet de vigtigste Befordringsinstitutioner her i Landet om at tilstaa Udstillerne Nedsættelse i Fragten for Udstillingsgodset. Komiteen har modtaget imødekommende Svar fra Følgende:

a. *Indenrigsministeriet* har for de jydsk-fynske Baners Vedkommende indrømmet fri Tilbagesendelse for Gjenstande, der have været udstillede, ad samme Route, hvorpaa de for ordinær Fragt ere forsendte til Udstillingen, naar det ved Forevisning af kvitteret Fragtbrev godtgjøres, at saadan Forsending har fundet Sted, og det ved Attest fra Komiteen eller paa anden Maade bevises, at de ommeldte Gjenstande have været udstillede, samt at de ikke ere solgte under Udstillingen.

b. *Generaldirektoratet for Postvæsenet* har indrømmet fri Tilbagesendelse paa samme Betingelser som nævnt under a.

c. *Direktionen for de sjællandske Jernbaner* har ligeledes indrømmet fri Tilbagesendelse paa samme Betingelser som ovenanført, dog under det Forbehold, at Gjenstandene tilbagesendes i Løbet af den første Maaned, efterat Udstillingen er sluttet.

d. *Det forenede Dampskibsselskab* har tilsagt, at det kun vil beregne Fragt for Befordringen hertil, hvorimod Tilbagesendelsen herfra sker gratis for de Gjenstandes Vedkommende, der have erlagt indgaaende Fragt til Selskabets Skibe.

e. *Rederiet for Dampskibene »Horsens« og »Vejle«* modtager fragtfrit tilbage til Afladestedet de Varer, der med disse Skibe indkomme til Industriudstillingen, og for hvilke Fragten er betalt fra Afladestedet hertil, indtil Udgangen af November Maaned, for saa vidt disse Skibe til den Tid ere i Fart.

Foruden de her anførte Institutioner er der tillige indgivet Andragende til »de forenede Øresundske Dampskibes« og til Dampskibet »Skandias« Rederi. Saa snart Besvarelserne paa disse ere modtagne, skulle de uophødelig blive meddelte vedkommende Lokalkomiteer.

Bilag L.

Bestemmelser

vedrørende

Aabningshøjtideligheden

Torsdagen den 13de Juni 1872.

Indgang for dem, der have modtaget *Indbydelseskort* til Aabningshøjtideligheden (blaa med Guldtryk), er igjennem de to Døre ved Siden af Hovedbygningens Hovedport. Indgang for dem, der have *andre* Adgangskort til Aabningshøjtideligheden (brune med Guldtryk), samt for Udstillerne er igjennem Hovedbygningens to Endepavilloner længst oppe mod Spørvognsselskabets Ventelokale og længst inde mod Byen. Indgang for Sangerne er gjennem Porten paa Hjørnet af Vesterbros Passage og Filosofgangen.

Indgangen aabnes Kl. 10¹/₂ og lukkes Kl. 12.

Hovedporten er forbeholdt de indbudte Kgl. Personer med deres Følge.

Den forreste, større Del af Glassalens Midterparti, Trappetiet, Forhallen samt anden Etage i Hovedbygningens Hovedfløj (ø: Etagen paa begge Sider af Forhallen i Linie med denne) er forbeholdt de *Indbudte*; de øvrige Dele saavel af Bygningen som af Salen (f. Ex. Arkaderne imod Salen) dog med Undtagelse af de Pladser, som ere reserverede Sangerne, er forbeholdt dem, der have *kjøbt* Adgangskort, samt *Udstillerne*.

Hans Majestæt Kongen modtages af Hovedkomiteen ved Hovedporten og føres af Præsidenten og Vicepræsidenten til de for den Kgl. Familie bestemte Værelser; paa Vejen hertil danne Hovedkomiteens Medlemmer og de tilstedeværende Medlemmer af Lokalkomiteerne Espalier. Naar Hans Majestæt behager det, føres han derpaa af Præsidenten til sin Plads i Salen (Trappetiets Hovedplafond).

Kantatens første Del afsynges nu, hvorpaa Præsidenten efter nogle indledende Ord allerunderdanigst beder Hans Majestæt om at erklære den nordiske Industri- og Kunstudstilling i Kjøbenhavn 1872 for aabnet. Efter at Hans Majestæt derpaa, som det tør antages, har erklæret Udstillingen for aabnet, sættes Udstillingen i Bevægelse (Springvandene, Maskinerne m. m.) under Kongesalut, hvorpaa anden Del af Kantaten afsynges.

Hans Majestæt begiver sig nu, som det tør formodes, tilbage til de Kgl. Værelser. Naar han forlader dem, forestilles derpaa ved Udgangen herfra Medlemmerne af de forskjellige danske Komiteer (Hovedkomiteen og Lokalkomiteerne). Derefter begynder en Vandring gjennem Udstillingens Lokaler. Det første Sted, der besøges, er det svenske Kongeværelse, hvorfra Vandringsen fortsættes videre i samme Etage til den svenske Afdeling, hvor Medlemmerne af den svenske Komite forestilles, gjennem den danske Afdeling i Bygningens bageste Fløj til den norske Afdeling, hvor Medlemmer af den norske Komite forestilles, og derpaa videre til Udstillingens Forhal, hvor Toget begiver sig op i den danske Kunstafdeling (tilhøre for Hovedindgangen); rundt gjennem den norske Kunstafdeling og Bagfløjen til Glasgalleriet, hvorfra man efter at have set Udsigten gaar tilbage i Bagbygningen og ned ad Trappen der indtil Stueetagen, gjennem den nærmest ved Stadsgraven værende Port i den derværende Maskinafdeling ud i den bagved Hovedbygningen opførte lavere Annexbygning, derfra tilvenstre over Broen og derpaa tilhøre langs Gangen paa det laveste Plateau i Bastionen til den derværende sidste Opgang til det øvre Plateau og opad den, tilvenstre til den svenske Kunstafdelingsbygning. Efter at derpaa den svenske Kunstafdeling er beset, den danske Sædudstilling m. m., gaar Vejen forbi den store Kanon tilbage over Broen til Vogngalleriet og derpaa gjennem den herværende nærmeste Port ind i Udstillingens nederste Etage, rundt gjennem den (den svenske, danske og norske Afdeling), ud i Salen og opad Hovedtrappen tilbage til den Kgl. Families Værelser.

Bilag M.

Fortegnelse
over de prisbelønnede Udstillere.

Medalje af første Klasse.

Danmark.

Klasse 2.

Generalstaben, Kjøbenhavn, for særdeles gode Kort og særlig for fotolitografiske Kopier.

Mansa, J. H., Oberst, **Kbhvn.**, for en ualmindelig betydningsfuld gennem et halvt Aarhundrede fortsat, kartografisk Virksomhed.

Søkortarkivet, Kbhvn., for gode Søkort og særlig for Fremstillingen af Havbundens Beskaffenhed i Kattegattet.

Klasse 3.

Det kgl. Blindeinstitut, Kbhvn. (Forstander J. Moldenhawer), for udmærket Arbejde af Eleverne.

Keller's, J., Skole for Døvstumme og aandsvage Børn, **Kbhvn.**, for udmærkede Elevarbejder.

Teknisk Institut, Kbhvn., for ualmindelig gode Arbejder af Eleverne i alle Retninger.

Klasse 4.

Madsen, A. P., Kaptain og Kunstmaler, **Kbhvn.**, for udmærkede Bidrag til Arbejdets Historie.

Harboe, C. G., Kammerraad, **Kbhvn.**, for særdeles interessante Samlinger af Gjenstande fra Grønland.

Klasse 5.

Drewsen & Sønner, Strandmøllen, for den samlede Virksomhed i Henseende til mangesidig Papirfabrikation, som efter de udstillede Prover maa anses særdeles fortrinlig.

Drewsen, M., & Søn, (N. Strøyberg, Kand. pharm.), **Silkeborg**, for en rig Udstilling af forskellige Arter af Papirfabrikata, som efter de fremlagte Prover maa anses for særdeles fortrinlige.

Schröder, B., Malermester, **Kbhvn.**, for gode Imitationer af Gyldenlæders Tapeter og vel udført Loftsdekoration.

Weber, C., Malermester, **Kbhvn.**, for den udmærket vel udførte Dekoration af Glashallen i Industriudstillingsbygningen.

Meyer, J. E., Fabrikant, **Kbhvn.**, for udmærkede Fabrikata af Voxdug og lakerede Sager.

Clément, D. L., Universitetsbogbinder, **Kbhvn.**, for den fortrinlige Beskaffenhed af en Del af de udstillede Bogbinderarbejder.

Petersen, I., Bogbinder, **Kbhvn.**, for de særdeles smagfuldt og smukt udførte haandforgylde Bogbinderarbejder.

- Bergh's, Th.**, litogr. Institut, **Kbhvn.**, for med Elegance og Troskab udførte litografiske Arbejder.
- Hansen, H. P.**, Xylograf, **Kbhvn.**, for fremragende udviklet Dygtighed i Xylografi.
- Sivertsen's, J. L.**, **Bog- og Stentrykkeri, Kbhvn.**, for smagfuldt og fortrinligt Bogtryk og Litografi.
- Budtz-Müller & Ko.**, Hof-Fotograf, **Kbhvn.**, for mangesidig Virksomhed indenfor Fotografiens Omraade.
- Petersen, J.**, Hof-Fotograf, **Kbhvn.**, for udmærkede Portræt-Fotografier.

Klasse 6.

- Malling-Hansen, R.**, Forstander og Præst ved det kgl. Døvstumme-Institut, **Kbhvn.**, for den sindrigt opfundne Skrivekugle.
- Jünger's, E.**, mekaniske Etablissement (C. P. Jürgensen), **Kbhvn.** Et Zoneinstrument og forskjellige andre Instrumenter, alle udførte med fulden Omhu og al den Nøjagtighed, som Videnskaben fordrer.
- Nyrop, C.**, Professor, **Kbhvn.**, for kirurgiske Instrumenter og Bandager, udmærket vel udførte, af hensigtsmæssige Konstruktioner, i smuk og fuldstændig Udstilling.
- Rasmussen, Anton**, Bandagist og kirurgisk Instrumentmager, **Kbhvn.**, for Bandager af hensigtsmæssig Konstruktion, smukt og let udførte, Induktionsapparater til medicinsk Brug og omfattende Udstilling.
- Jürgensen, Jules F. U.**, Urfabrikant, **Kbhvn.** og **Le Locle** (Schweiz), for Ure af udmærket Arbejde og sindrige Konstruktioner.
- Holst, H. E.**, Ur- og Instrumentmager, **Kbhvn.**, for Kronometre, Ure og Kompasser af særdeles godt Arbejde og omfattende Udstilling.
- Enger, G.**, musikalsk Instrumentmager, **Kbhvn.**, for Strygeinstrumenter med særdeles ædel og klangfuld Tone samt for den Kunstfærdighed, hvormed han af ældre Strygeinstrumenter har dannet andre af meget forskjellig Form og Størrelse.
- Hornung & Møller**, Pianofortefabrikanter, **Kbhvn.**, for tre forskjelligformede Instrumenter, der godtgjøre, at Fabriken kan konkurrere med de bedste udenlandske.

Klasse 7.

- Goldschmidt, B.**, Fabrikant og Farver, **Kbhvn.**, for farvet Tvist og Uldgarn, Strikkegarn og Sygarn.
- Bloch & Andresen**, Tøjfabrikanter, **Fredericia**, for fortrinlige Bomuldstejer og trykket Stout.
- Haunstrup, J. C.**, Grosserer og Fabrikant, **Kbhvn.**, for Fjer, Krølhaar, Senge og Sengeklæder.
- Kjøng Fabrik** (O. F. Olsen, C. Olsen og C. A. Warhuus), **Vordingborg og Kbhvn.**, for gjenemgaaende smukt Fabrikat i Damask, Drejl og Lærred.
- Usserød Klædefabrik** (Krigsministeriet), for særdeles solidt Klæde til Militæretaten.
- Modewog, J. C., & Søn**, Klædefabrikanter, **Brede, Kbhvn.**, for en stor Virksomhed ved Tilvirkning af solide Klædevarer.
- Ruben, J. H.**, Grosserer og Fabrikant, **Kbhvn.**, for vævede og farvede Bomulds- og Linnedvarer.

- Fyrwald, C. J. M., & Ko.**, Guldtrækkere, **Kbhvn.** og **Stkhlm.**, for smukt Guldtrækkerarbejde og Guldbroderi.
- Holm, Jacob, & Sønner**, Grossere og Fabrikanter, **Kbhvn.**, for en stor Fabrikvirksomhed og navnlig for Tilvirkning af Tovværk.
- Thranes, H., Sønner**, Rebslagere, **Kbhvn.**, for Rebslagerarbejde.
- Schottlænder & Goldschmidt**, Hof-Herrekeviperingshandlere, **Kbhvn.**, for Herrelinned og Klædningsstykker.
- Berthelsen, Chr. V.**, Skrædermester, **Kbhvn.**, for Herreklæder.
- Børresen, J.**, Skræder, **Kbhvn.**, for Herreklæder.
- Keiding, B.**, Skræder, **Kbhvn.**, for Herreklæder.
- Petersen, J.**, Skræder, **Kbhvn.**, for Præstekjoler.
- Rasmussen, H.**, Hof-Skræder, **Kbhvn.**, for Herreklæder.
- Skrædermestrenes Forening i Kbhvn.**, for det af dem udgivne Modeblad.
- Bodecker, A. F.**, Hattfabrikant, **Kbhvn.**, for Mandshatte.
- Dorch, N.**, Hattfabrikant, **Odense**, for Filthatte.
- Petitgas, F.**, Hattfabrikant, **Kbhvn.**, for Mandshatte.
- Richter, K. M.**, Frue, **Holstebro**, for Broderi paa Klæde.
- Klasse 8.
- Ballin's, M. J.**, Garveri, **Kbhvn.**, for Læder og Skind af meget god Beskaffenhed.
- Brødrene Borch**, Garvere, **Kbhvn.**, for særdeles godt Læder og Skind.
- Klenow, V.**, Fabrikant, **Kbhvn.**, for særdeles gode hvidgarvede Skind og andre beredte Skind til Brug for Handskemagere og Skomagere.
- Suhr, J. E. G.**, Garver, **Kbhvn.**, for Saalelæder og udskaaret Hestelæder af god Beskaffenhed.
- Bang, A. C.**, Bundtmager, **Kbhvn.**, for elegant, solidt, propert og smagfuldt Arbejde af alle Slags.
- le Dous, P.**, Bundtmager, **Kbhvn.**, for udmærkede og med sjælden Dygtighed behandlede Bundtmagerarbejder i rigt og smagfuldt Udvalg.
- Trolle, C. A.**, Bundtmager, **Kbhvn.**, for elegant, solidt, propert og smagfuldt Arbejde af alle Slags.
- Dahlmann, F. & L.**, Sadelmager, **Kbhvn.**, for en ualmindelig dygtig Udstilling af Alt, hvad der i deres Fag vedkommer Hesten og Stalden, hvoriblandt en Damesadel af ny Konstruktion.
- Fürst, F. C.**, Sadelmager, **Hørsholm**, for særdeles godt Seletøj.
- Halling, C.**, Sadelmager, **Aarhus**, for særdeles godt Seletøj.
- Sørensen, A. M.**, Sadelmager, **Kbhvn.**, for smukke og velforarbejdede Kuffertter, Rejsetasker m. m.
- Timm, G. F.**, Sadelmager, **Kbhvn.**, for smukke og velforarbejdede Kuffertter, Rejsetasker m. m.
- de Choen, V.**, Skomager, **Kbhvn.**, for meget godt udført Herre- og Damefodtøj.
- Dahl, H. C.**, Hof-Skomager, **Kbhvn.**, for elegant og omhyggeligt udført Herre-, Dame- og Bernefodtøj.
- Hartvig, E. J. P.**, Skomager, **Kbhvn.**, for meget godt udført, elegant Herre- og Damefodtøj.
- Helsted, N. P.**, Skomager, **Kbhvn.**, for godt og vel udført Herre- og Damefodtøj.

- Omberg, G. A.**, Skomager, **Kbhvn.**, for særdeles godt udført, smukt og stærkt Herre- og Damefodtøj.
- Thaarup, N. G.**, Skomager, **Kbhvn.**, for godt og vel udført Herre- og Damefodtøj.
- Larsen, N. F.**, Handskemager, **Kbhvn.**, for særdeles fortræffelige Glacé- og Ruhandsker samt sjældent gode Allunskind og farvede Skind ligesom gode Vaskekindshandsker.
- Verdier, A.**, Handskemager, **Kbhvn.**, for særdeles fortræffelige Glacé- og Ruhandsker.

Klasse 9.

- Lütken**, Taxator ved de danske Skove, **Kbhvn.**, se nedenfor Klasse 14 (Side 97).
- Jacobsen, L.**, Bødker, **Kbhvn.**, for et Lagerfad til Vin.
- Hansen, M.**, Kunstdrejer, **Kbhvn.**, for Kunstdrejer- og Billedskærerarbejder.
- Schwartz, J. G., & Søn**, Kunstdrejer, **Kbhvn.**, for forskellige udmærkede Kunstdrejergjenstande.
- Bortlodningen af indenlandske Kunst- og Kunstflidsarbejder**, **Kbhvn.**, for dens hele paaskjønnelsesværdige Virksomhed.
- Christoph, Chr. F.**, Snedker, **Kbhvn.**, for forskellige Møbler.
- Hansen's, C. B.**, Etablissement, Hofstolemager, **Kbhvn.**, for Dekorationsarbejder.
- Jensen, Severin & Andreas**, Møbelfabrikanter, **Kbhvn.**, for Møbler til forskellige Værelser.
- Lund, J. G.**, Hofsnedker, **Kbhvn.**, for Udstyrs- og Dekorationsarbejder og Møbler.
- Madsen, H. F.**, Snedker, **Kbhvn.**, for et Kabinetsmøbement.
- Mørck, J. P.**, Snedker, **Kbhvn.**, for Møbler.
- Ottesen, Th.**, Snedker, **Kbhvn.**, for forskellige Møbler.
- Rønne, Peter L.**, Snedker og Stolemager, **Kbhvn.**, for forskellige Møbler.
- Wiese, J. C.**, Snedker, **Kbhvn.**, for et Billard.
- Schieltved, O. B.**, Forgylde, **Kbhvn.**, for forgyldte Spejle, Malerirammer og Lister.
- Haunstrup, J. C.**, Fabrikant, **Kbhvn.**, se ovenfor Klasse 7 (Side 93).

Klasse 10.

- Aluminia**, Fajancefabrik, **Frederiksberg**, for et Udvalg af Brugs- gjenstande i Fajance af god Kvalitet med smagfuld Dekoration.
- Bing & Grøndahls Porcelænsfabrik**, **Kbhvn.**, for en rundelig Udstilling af forskellige saavel Brugs- som Luxusgjenstande, hvormellem vellykkede større Arbejder af Biskuit.
- Bortlodningen af indenlandske Kunst- og Kunstflidsarbejder**, **Kbhvn.**, se ovenfor Klasse 9.
- Ipsen's, P., Enke**, **Kbhvn.**, for en rig Udstilling af velformede og velbrændte og med kunstnerisk Smag og Færdighed dekorerede Terrakotta-Arbejder.
- Den kgl. Porcelænsfabrik**, **Kbhvn.**, for en ualmindelig smuk og righoldig Samling af Porcelæn og Arbejder i Biskuit, der udmærke sig lige meget ved fortrinlig Kvalitet, ved smukke Former og ved Dekorationer, der ere udførte med stor kunstnerisk Dygtighed og

Smag. Udstillingen viser, at den kgl. Porcelænsfabrik i det Hele staar betydeligt over de øvrige i denne Klasse med første Pris belønnede Etablissementer.

Holmegaards Glasværker, for en særdeles heldig Fremstilling af belgisk Halvkrystal til forholdsvis billige Priser saa vel som for godt udførte Apotekerglas, Flasker og andre Brugsartikler.

Klasse 11.

Heegaard, Anker, Jernstøber og Maskinfabrikant, **Kbhvn.** og **Frederiksværk**, se nedenfor Klasse 12.

Christensen, G., Rustmester, **Kbhvn.**, for udmærket gjorte Luxusgeværer.

Danielsen, J. C. S., Graver, **Kbhvn.**, for fortrinligt graverede Bogbinderstempler.

Holm, C. F., Gjørtler og Figurstøber, **Kbhvn.**, for godt støbte og ciselerede Broncearbejder.

Rasmussen, L., Zink- og Metalstøber, **Kbhvn.**, for store, velstøbte Zinkarbejder.

Schultz, P. C., Hofgraver, **Kbhvn.**, for fortrinlige i Sten og Metal udførte Signeter.

Drewsen, H. C., Elektropletfabrikant, **Kbhvn.**, for særdeles smukke, kunstnerisk udførte Elektroplet- og Galvanoplastik-Arbejder.

Bortlodningen af indenlandske Kunst- og Kunstflidsarbejder, **Kbhvn.**, se ovenfor Klasse 9 (Side 95).

Christesen, V., Guld- og Sølvvarefabrikant, **Kbhvn.**, for kunstnerisk og dygtigt udførte Guld- og Sølvarbejder.

Michelsen, A., Hof- og Ordensjuveler, **Kbhvn.**, for kunstnerisk og dygtigt udførte Guld- og Sølvarbejder.

Klasse 12.

Burmeister & Wain's Maskin- og Skibsbyggeri, **Kbhvn.**, for et udstillet Lokomotiv af udmærket godt Arbejde, samt for Tegninger og Fotografier over byggede Dampfartøjer og forfærdigede Maskiner, der vidne om Firmaets store Virksomhed.

Eickhoff, J. G. A., Maskinfabrikant, **Kbhvn.**, for en Hurtigpresse af udmærket Beskaffenhed saavel med Hensyn til Indretning som Virkeevne; samt for udbredt Virksomhed i flere andre Henseender.

Heegaard, Anker, Jernstøber og Maskinfabrikant, **Kbhvn.** og **Frederiksværk**, for en omfattende Samling af faste og bevægelige meget vel udførte Dampmaskiner, Landbrugsredskaber og andre Maskiner samt for emaljerede Kogekar og, skjøndt i mindre Grad, for andet Støbegods.

Demant, H., Symaskinefabrikant, **Odense**, for en forbedret Konstruktion af Symaskiner for Læderarbejder, samt af Haandsymaskiner; Konstruktionerne særdeles hensigtsmæssige og Arbejdet godt udført.

Henriksen, H. P., Mekanikus, **Kbhvn.**, for originale Konstruktioner af Handskesymaskiner af vel udført Arbejde.

Berg, V. J., Smedemester og Vægtfabrikant, **Kbhvn.**, for Decimalm. fl. Vægte af udmærket Beskaffenhed, saavel med Hensyn til Nøjagtighed som solid Konstruktion.

Allerup, M. P., Jernstøber og Maskinfabrikant, **Odense**, for Damp-

- maskiner og en omfattende Samling af Landbrugsmaskiner, særdeles vel udførte.
- Stallknecht, J.**, Jernstøber og Maskinfabrikant, **Horsens**, for en Maskine af ny Konstruktion til Fabrikation af Tagsten m. m. samt for Agerdyrkningsredskaber af særdeles god Beskaffenhed.
- Fiskerne i Skotterup og Snekkersten, Helsingør**, for en omfattende og udmærket Samling af Fiskernes Redskaber til Saltvandsfiskeri, dels i fuld Størrelse, dels i Modeller, ledsaget af en meget tilfredsstillende trykt Beskrivelse.
- Randers Jernbanevognfabrik (J. Rowan), Randers**, for en Jernbanevogn og en Sporvogn, saavel hvad Indretning som Arbejde angaar, af udmærket Beskaffenhed.
- Schulz, F. C.**, Vognfabrikant, **Kbhvn.**, for to Vogne, en Brougham og en Phaeton, af udmærket Konstruktion og Arbejde.

Klasse 13.

- Kryolit Mine- og Handels-Selskabet, Kbhvn.**, for en under vanskelige Forhold og i stor Maalestok foretagen Brydning af et Mineral, hvorpaa en vigtig Industrigren er baseret, saavel her som i Udlandet.
- O. F. Asp's Fabrik, Kbhvn.**, for en ny Metode til Fabrikation af Stearin, ved hvilken der alt er opnaaet et fortrinligt Produkt, saavel af Stearinlys som af Glycerin.
- Benzon, Alfred**, Fabrikant, **Kbhvn.**, for stor Tilvirkning af farmaceutiske og tekniske Præparater, blandt hvilke navnlig fremhæves Æther.
- Fredens Møllens Fabriker (Direktor Fr. Owen), Kbhvn.**, for samlet Fabrikvirksomhed, navnlig for en efter vore Forhold storartet Fabrikation af Svovlsyre og kunstige Gjødninger.
- Holm, Jakob, & Sønner**, Grosserere og Fabrikanter, **Kbhvn.**, se ovenfor Klasse 7 (Side 94).
- Holmblad, L. P.**, Fabrikant, **Kbhvn.**, for stor Fabrikvirksomhed, særlig for Fabrikationen af fortrinlige Stearinlys og Olie.
- Lotze, G.**, Apoteker og Fabrikant, **Kbhvn.**, for en omfangsrig Tilvirkning af farmaceutiske, tekniske og kemiske Præparater.
- Øresunds kemiske Fabriker (G. A. Hagemann og Vilh. Jørgensen), Kbhvn.**, for en smuk samlet Fabrikvirksomhed, blandt hvis Produkter fremhæves fortrinlig Soda og svovlsur Lerjord.

Klasse 14.

- Lütken**, Taxator ved de danske Skove, **Kbhvn.**, for den ved Finansministeriet udstillede smukke og instruktive Samling af Skovfrø og Træskiver.
- Hortulania**, Gartnerforening (Formand, Gartner Schousbo, Lyngby), for en smuk og velordnet Samling af diverse Frøsorter.
- Møller-Holst, E.**, Bestyrer af »Dansk Markfrø-Kontrol», **Kbhvn.**, for en smuk og instruktiv Samling af Markfrø i rensat og urensat Tilstand.
- Brinkman & Foldberg**, Stivelsefabrikanter, **Kbhvn.**, for Stivelse og Biprodukter ved Stivelsefabrikationen.
- Schmidt, H. J., & Ko.** (Langebros Dampmølle), **Kbhvn.**, for smukt Flormel.

- Beauvais, J. D.**, Konserveres-Fabrikant, **Kbhvn.**, for fortrinligt hermetisk henkogt Kjød, Vildt, Fisk, Grønsager og Frugter.
- Busck, jun., & Ko.**, Grosserer, **Kbhvn.**, for hermetisk nedpakket Smer.
- Kjøbenhavns Svineslagteri**, **Kbhvn.**, for Svinefedt i Blærer.
- Tidemand, C. F.**, Fabrikant, **Kbhvn.**, for henkogte, syltede og nedlagte Sager.
- Nielsen, Hanne, Madame, Øverød**, **Kbhvn.**, for en Samling Oste.
- Olsen, N. C.**, Mejeriforpagter, **Vibygaard, Roskilde**, for Schweitzerost.
- Adolf's Cikoriefabrik**, **Kbhvn.**, for Cikorie.
- Cloetta, Brødrene**, Chokoladefabrikanter, **Kbhvn.**, for Chokolade.
- Fabricius, H. D.**, Sukkerraffinader, **Kbhvn.**, for raffinerede Sukkere.
- Hintz & Ko.**, Sukkervarefabrikanter, **Kbhvn.**, for Chokolade og Sukkervarer.
- De danske Sukkerfabriker**, **Kbhvn.**, for raffinerede Sukkere.
- Tychsen, Brødrene**, Fabrikanter, **Odense**, for gode Biskuits og Sukkervarer.
- Aalborg Sirup- og Spritfabrik (I. Henius)**, **Aalborg**, for ren Sprit og Brændevin.
- Heering, Peter F.**, Grosserer, **Kbhvn.**, for Kirsebær-Likor (Sherry-Cordial).
- Jacobsen, J. C., & Ko.'s Bajerskøl-Bryggeri**, **Karlsberg, Kbhvn.**, for Bajersk Øl.
- Sørensen, J. E.**, Spritfabrikant, **Hobro**, for ren Sprit.
- Rosenborg Brøndanstalt**, **Kbhvn.**, for Mineralvande.
- Augustinus, Chr.**, Tobaksfabrikant, **Kbhvn.**, for Shag og Skraatobak.
- Hirschsprung, C. M., & Sønner**, Tobaksfabrikanter, **Kbhvn.**, for Cigarer og Røgtobakker.

Sverige.

Klasse 2.

- Det ggl. topografiske Korps, Stkholm.**, for ualmindelig gode Kort.
- Det svenske Søkortværk, Stkholm.**, for udmærket gode Søkort.
- Sveriges geologiske Undersøgelse, Stkholm.**, for geologiske Arbejder af højt Værd.

Klasse 3.

- Meijerberg, C. J.**, Folkeskoleinspektør, **Stkholm.**, for udmærkede Skrive- og Tegnearbejder af Eleverne; særlig fremhæves den 13aarige J. Ekström.
- Teknisk Elementærskole, Örebro**, for en omfangsrig Fremstilling af udmærket gode Elevarbejder.

Klasse 5.

- Djupafors, Fabriks-Aktie-Bolag, Ronneby**, for fortrinlig Træmasse til Anvendelse i Papirfabrikationen.
- Munktell, J. H., Grycksbo, Falun**, for Papir og fornemmelig udmærket Filtrepapir.
- Munksjö Papirfabrik, Jönköping**, for udmærket Tilvirkning og Præparering af Forhudnings- og asfalteret Tagpap.

- Rusch, P. Chr.**, Malermester, **Göteborg**, for smagfuldt og smukt med Radering i Guld dekorerede Gjenstande.
- Kåberg, C. A.**, Tapetfabrikant, **Stkhl.**, for en rig Udstilling af forskellige Prover af fortrinlige og smukt kombinerede Arbejder i Tapetfabrikationen.
- Mineur, C. G.**, Fabrikant, **Stkhl.**, for den af Udstilleren opfundne fortrinlige Fabrikationsmetode af imiterede Gyldenlæders Tapeter og for de udstillede, smukt udførte Prover.
- Beck, F.**, Bogbinder, **Stkhl.**, for den samlede Udstilling af smukt og smagfuldt Bogbinderarbejde.
- Häggström, J.**, Bogtrykker, **Stkhl.**, for en rig Udstilling af smagfuldt og rent Bogtryk.
- Norstedt, P. A., & Sønner**, Bogtrykkere, **Stkhl.**, for den samlede Udstilling af udmærkede Bogtrykkerarbejder, Skriftstøber- og galvanoplastiske Arbejder.
- Schlachter & Seedorff**, Stentrykkere, **Stkhl.**, for særdeles fortrinlige Arbejder paa Litografiens hele Omraade.
- Joop, J., & Ko.**, **Stkhl.**, for udmærkede Portræt-Fotografier.
- Jäger, J.**, **Stkhl.**, for flersidig udmærket Virksomhed som Fotograf.

Klasse 6.

- Linderoth, J.**, Urfabrikant, **Stkhl.**, for Taamure og et Normalur af fortrinligt Arbejde og sindrige Konstruktioner, samt for et af ham udstillet Vejlængde-Maale-Apparat af udmærket Konstruktion.
- Malmsjö, J. G.**, Pianofortefabrikant, **Göteborg**, for tre Instrumenter, der alle, dog især Koncertflygelet, udmærke sig ved Kraft og Velklang samt fortrinligt Arbejde.
- Wahl, J. V.**, musikalsk Instrumentmager, **Landskrona**, for Messing-instrumenter, som alle have en fuld, blød og smuk Tone og ere smukt og solidt udførte.

Klasse 7.

- Almgrén, K. A.**, Silkevarefabrikant, **Stkhl.**, for Møbeltejer af Silke og Gros-de-Naples.
- Andersson, Sven**, Fabrikant, **Kinna Sanden, Borås**, for hans Industri i Bomulds-, Uld- og Linnedvarer, tilvirkede ved Haandvæve.
- Bergsbro Aktie-Bolag, Norrköping**, for uldne Bockskins.
- Casparsson & Schmidt**, Silkevarefabrikanter, **Stkhl.**, for farvede og sribede Silketøjer.
- Drags Aktie-Bolag, Norrköping**, for høit udmærkede Klædevarer i forskellige Retninger.
- Norrköpings Bomuldsvæveri Aktie-Bolag, Norrköping**, for hvide Varer, Shirting og Madapolam.
- Rosenlunds Spinderi Aktie-Bolag, Göteborg**, for Bomuldsfabrikater, navnlig Garn, Bomuldslærred og Sejldug.
- Rydboholms Bolag, Rydboholm, Borås**, for trykkede Moleskins og Kattuner.
- Smedjeholmens Aktie-Bolag, Norrköping**, for en rig Udstilling af Klædevarer.
- Stenberg's Enke, G., Jönköping**, for smukt Damaskes Dækketøj.
- Ströms Aktie-Bolag, Norrköping**, for alskens Klædevarer.

Stocklassa, F., Børstenbinder, **Stkholm.**, for Børster og Pensler.
Alner, Anna, Frue, **Stkholm.**, for et i Punktstyning udført Portræt.

Klasse 8.

Buhre, J. G., Garver og Limfabrikant, **Stkholm.**, for semsberedte Huder og Skind af god Beskaffenhed.
Carlberg, J. G., Garver, **Wenersborg**, for forskellige Slags Skind af udmærket Beskaffenhed samt for Saaleleder og Platleder.
Colliander, J. A., Læderfabrikant, **Södra Underås, Göteborg**, for udmærket Saaleleder.
Lundin, A. W., Læderfabrikant, **Stkholm**, for udmærket Saaleleder, Fedeskind, Gedeskind samt for godt Smurtleder og Maskinremme.
Tornberg, Olof, Skomager, **Göteborg**, for smukt og særdeles vel udført Herre- og Damefodtejl.
Schloss, M., Grosserer og Fabrikant, **Stkholm.**, for særdeles fortræffelige Glacé- og Ruhandsker.

Klasse 9.

Dickson, James, & Ko. (Sandarnes mekaniske Snedkerifabrik), for maskintilvirkede Snedkerarbejder.
Ekman, P. J., Arkitekt, **Stkholm.**, for Annexbygningen til den svenske Kunstafdeling.
Strömman & Larsson, Fabrikanten, **Göteborg**, for et Lysthus og specielt for maskintilvirket Snedkerarbejde.
Bohman, J. E., & Søn, Snedker, **Stkholm.**, for to Skabe.
Edberg, C. K., Snedker, **Stkholm.**, for et udskaaet Møbel.
Malmö Industrilotteri, Malmö, for dets samlede Virksomhed, dog i højere Grad for Møbler end for Sølvarbejder.
Nilsson, S., Forgylder, **Malmö**, for forgyldte Spejle.
Malmborg, E., Billedskærer, **Göteborg**, for forskellige Møbler.

Klasse 10.

Höganäs Stenkulsværk og Fabriker, Höganäs, for en meget righoldig Samling af Brugsgjenstande i ildfast Ler, hvoraf fremhæves saltglaserede Kar og Rør samt ildfaste Sten.
Gustafsbergs Fabriks Interessenter, Stkholm., for en righoldig Samling af Fajance saavel i Brugs- som i Luxusartikler, navnlig større Vasser. Kvaliteten er af god Beskaffenhed og Udstyringen ofte særdeles heldig.
Rörstrands Aktie-Bolag, Stkholm., for en righoldig Samling af Fajance og Majolika saavel i Brugs- som i Luxusgjenstande, hvis Kvalitet er af meget god Beskaffenhed, og hvis Udstyring ofte er heldig.
Reijmyre Glasbrugs Aktie-Bolag, Simonstorp, for en meget heldig Fremstilling af belgisk Krystal, der udmærker sig ved god Form, Slibning, Farve og Klang.
Kullgren, J., Uddevalla, for Arbejder af Granit, der baade hvad Tildannelsen og Poleringen angaa ere udmærkede.

Klasse 11.

Aspelin, Chr., Brugsejer, **Fagersta Brug, Westanfors**, for udmærket Bessemermetal og deraf tilvirkede Artikler saavel grove som fine.
de Maré, A., Jernværksejer, **Ankarsrum**, for udmærkede panserbrydende Projektiler og, skjøndt i mindre Grad, for Hjertestykker til Krydsspor.

- Zethelius, W.**, Brugsejer, **Surahammar**, for særdeles udmærkede Jernbanehjul og, skjønt i mindre Grad, for Dampkjedelplader.
- Bolinder, J. & C. G.**, Fabrikant, **Stkhl.**, se nedenfor Klasse 12.
- Ekman, C.**, Brugsejer, **Finspong**, for udmærkede Kanoner og panserbrydende Projektiler samt, skjønt i mindre Grad, for gode kapselhærdede Jernbanehjul.

Eskilstuna Jernmanufaktur Aktie-Bolag, Eskilstuna, for rig Udstilling af dels udmærkede og dels i Forhold til Priserne gode Staal- og Jernartikler.

Malmö Industrilotteri, Malmö, se ovenfor Klasse 9.

Klasse 12.

- Bergsunds mekaniske Værkstedes Aktie-Bolag, Stkhl.**, for en 30-Hestes Høj- og Lavtryks Skrueskibsmaskine, indrettet efter Woolfs Princip med særskilt Expansions-Cylinder; udmærket Konstruktion og Arbejdet særdeles godt udført.
- Bolinder, J. & C. G.**, Fabrikant, **Stkhl.**, for en Dampmaskine og to Savmaskiner m. m. af udmærket Konstruktion og stærkt, solidt Arbejde samt for udmærket Støbegods og efter gode Principer godt udførte Komfurer, Strygeovne m. m.
- Bergen, J., von, Grosserer, Karlshamn**, for en stor Samling smukke Fiskeredskaber fra Blekingen.
- Lyth, A. J.**, Provst, **Burs, Hemse**, for en fuldstændig Serie af gottlandske Fiskeredskaber af udmærket Arbejde.

Klasse 13.

- Adelsvärd, Th.**, Friherre, **Åtvidaberg**, for en fortrinlig Suite af Malm, Garkobber og raffineret Kobber.
- Stora Kopparbergs Bergslag, Falun**, for en stor Samling af Prøver, der vise en særdeles rationel Behandling af Kobbermalmen.
- Liljeholms tekniske Fabrik, Stkhl.**, for en fortrinlig og omfangsrig Fabrikation af Stearinlys.
- Montén, L.**, Grosserer, **Stkhl.**, for stor Fabrikvirksomhed, navnlig for Tilvirkning af udmærkede Stearinlys.
- Jönköpings Tændstik-Fabriks Aktie-Bolag, Jönköping**, for udmærkede Tændstikker og navnlig for Fabrikationen af Sikkerhedstændstikker.

Klasse 14.

- Lunds nye franske Dampkværn, Lund**, for Hvede og Rugmel.
- Dahlgren, A.**, Ingeniør, **Herrgården Karlstad**, for preserveret Lax.
- Hallgren, J. J.**, Handlende, **Gullholmen, Oroust**, for skind- og benfrie Delikatessesild.
- Hjort, J.**, Konsul, **Malmö**, for saltede Sild.
- Johansson, G.**, Gjæstgiver, **Mollösund, Oroust**, for Kabliau.
- Hammarstrand, A.**, Inspektør, **Redberga, Falköping**, for Ost.
- Wijk, J.**, Landbruger, **Domö, Håkanstorp**, for Cheddar-Ost.
- Grafström, C. J.**, Konditor, **Stkhl.**, for Konfiterer, Chokolade.
- Skånske Sukkerfabriks Aktie-Bolag, Landskrona**, for Runkelro- og Kolonialsukker.
- Berg, C. G.**, Handlende, **Karlshamn**, for Brændevin og Punsche.
- Bergen, J. N., von, & Søn**, Grosserere, **Karlshamn**, for Punsch og Fiskeprodukter.

Norge.

Klasse 2.

- Bergh, C. W.**, kgl. Vejdirektor, **Kristiania**, for en særdeles fuldstændig og lærerig Fremstilling af Forholdene ved det norske Vejvæsen.
- Dahll, Tellef**, Bergmester, **Kragerø**, } for fortrinlige geologiske Arbejder; særlig Kjerulf for hans udmærkede
- Kjerulff, Theodor**, Dr., Professor, **Kristiania**, } Ledelse af disse i Almindelighed og Dahll for hans Bestræbelser for at finde nyttige Mineralier.

Klasse 5.

- Vardals Træsliberi**, **Vardal**, **Gjøvik**, for særdeles fortrinlig Pap, tilvirket af Træmasse.
- Losting, J. L.**, Akvarelmaler og Forgylder, **Bergen**, for med udmærket Dygtighed og Troskab udferte Tegninger og Litografier af Hudsygdomme.
- Meyer & Nicolaysen**, Fotografer, **Bergen**, for fotografiske Arbejder, særlig for Kolourering i Oliefarve, anvendt paa Portræt-Fotografi.

Klasse 6.

- Petersen, A. J.**, Ingeniør, **Kristiania**, for Regnemaskiner af sindrig Konstruktion, godt Arbejde og meget billig Pris.
- Brantzog, P.**, Fabrikant af musikalske Instrumenter, **Kristiania**, for vel udtænkte og særdeles godt udferte akustiske Instrumenter.

Klasse 7.

- Grorud Klædefabrik**, **Kristiania**, for grove hel- og halvulndne Klædevarer.
- Jebson, P., & Ko.**, Fabrikejere, **Arne**, **Bergen**, for en storartet Fabrikvirksomhed i billige Klædevarer og Bomuldstejer.
- Kristiania Sejldugsfabrik**, **Kristiania**, for godt Fabrikat, særligt Fiskegarnstraad af Hamp.
- Nydalens Kompagni**, **Kristiania**, for Bomulds Fiskegarn og vævede Bomuldsvarer.
- Schou, Halvor**, Fabrikejer, **Aker**, **Kristiania**, for en storartet Virksomhed i gode Bomulds- og Klædevarer.
- Piøne, C. Chr.**, Fabrikant, **Trondhjem**, for Baand og Snore af Uld og Bomuld.
- Fane Spinderi og Reberbane** (M. A. Rosendahl), **Bergen**, for Traad af Hamp til Fiskegarn.
- Kallevig, E.**, Grosserer, **Arendal**, for Tovværk.

Klasse 9.

- Frederikshalds Savbrugsforening**, **Frederikshald**, for forskellige Slags Trælast, Listeværk m. m.
- Haneborg, A. O.**, Fabrikant, **Kristiania**, for forædlet Trælast, Snedkerarbejde m. m.
- Jacobsen, J. N., & Ko.**, Trælasthandlere og Fabrikanter, **Frederiksstad**, for en Arbejderbolig, forædlet Trælast, Snedkerarbejde m. m.
- Kiær, Andr. H., & Ko.**, Trælasthandlere og Fabrikanter, **Frederiksstad**, for en Havepavillon, høvlede Brædder og Lister.

Lisleby Fabrik, Frederiksstad, for forædlet Træløst og forskjelligt Snedkerarbejde.

Bing, Nicolai, Maler og Forgylder, **Kristiania**, for Spejle og Toiletbord.

Ollendorff, J. T., Kjøbmand, **Kristiania**, for Møbelarbejde.

de Coninck, J. Edmd., Kjøbmand, **Kristiania**, for Træskærerarbejde.

Glosimodt, O., Billedskærer, **Kristiania**, for udskaarne Arbejder,

Klasse 10.

Hurdals, Birid og Hadelands Glasværker (ved Harald Berg), **Kristiania**, for en meget righoldig Samling af smuktformet fint Krystal saavel som for udmærket Vinduesglas.

Klasse 11.

Aall, J., & Søn, Jernværksejere, **Næs og Egelands Jernværker**, for udmærket Stebestaal og deraf tilvirkede Kanoner, Værktøj m. m.

Tostrup, J., Juveler, **Kristiania**, for smagfuldt og godt udført Sølvarbejde.

Klasse 12.

Jacobsen, O., Maskinfabrikant, **Kristiania**, for et særdeles vel udført Lokomobil med Tærskemaskine.

Klasse 13.

Det norske Fiskeguanoseselskab, **Kristiania**, som den første i Norge oprettede Fabrik for Tilberedning af Fiskeguano (udmærket og ensartet Produkt) samt for Fiskemel.

Møller, Peter, Fabrikant, **Kristiania**, som den Første, der har anvendt en rationel Maade til Tilvirkning af Medicintran, hvorved der vinder et fortrinligt Produkt.

Klasse 14.

Aas højere Landbrugsskole (ved Direkteur Dahl), **Aas i Follo**, for en smuk Samling Korn- og Frøsorter.

Larsen, Peter, & Ko., Kjøbmænd, **Kristiania**, for Hvede- og Rugmel.

Bergens Røgeri (Hermann Baars) under Bergens Handelsforening, for regede Sild og Makrel.

Hjort, F., Frederikshald, for Ansjoser.

Thorne, Chr. Aug., Fabrikejer, **Moss**, for hermetisk nedlagte Levnetsmidler og Ansjoser.

Harildstad, J. & J., Gaardbrugere, **Fron, Guldbrandsdalen**, for Myseost.

Forseth, O. N., & Ko., Bryggeriejere, **Kristiania**, for Exportøl.

Kristiania Bryggeri, **Kristiania**, for Exportøl.

Udlandet.

Klasse 11.

Bochumer-Foreningen for Bjergværksdrift og Støbestaalsfabrikation, **Bochum, Westphalen**, for en udmærket Stebestaalskirkeklokke med Tilbeher.

Société de la Vieille Montagne, **Angleur, Lüttich**, for storartet Udstilling af Zink samt deraf tilvirkede Artikler.

Medalje af anden Klasse.

Danmark.

Klasse 3.

- Arveprins Ferdinands Tegneskole, Aarhus**, for meget godt udførte Elevarbejder.
- Bruuns & Richardts Tegne- og Snitteskole, Kbhvn.**, for meget gode, udskaarne Arbejder.
- Skoledirektionen, Kbhvn.**, for meget gode Haandarbejder af kvindelige Elever.

Klasse 5.

- Culmsee, F., & Søn**, Papirfabrikanter, **Havreholm, Helsingør**, for et rigt Udvalg af Prover paa god Pap.
- Frost, C. V.**, Fabrikant, **Kbhvn.**, for særdeles gode Blyantsfabrikata.
- Jensen, A. C.**, Malermester, **Kbhvn.**, for særdeles vel udførte Imitationer af Træsorter i Oliefarve.
- Schmiegelow, E. C. A.**, Malermester, **Kbhvn.**, for særdeles vel udførte Imitationer i Oliefarve, særlig af Marmor.
- Spenner, N.**, Malermester, **Kbhvn.**, for dygtig og vel udførte praktiske Loftsdekorationer paa Glas.
- Petersen, C.**, Bogbinder, **Kbhvn.**, for vel udført Bogbinderarbejde.
- Wichmann, H. H. F.**, Bogbinder, **Kbhvn.**, for vel udført Bogbinderarbejde.
- Bianco Lunos Bogtrykkeri, Kbhvn.**, for vel udført Bogtrykkerarbejde.
- Ferslew, C., & Ko.**, **Kbhvn.**, for omfattende Virksomhed som Lito-grafer.
- Hendriksen, R. F.**, Xylograf, **Kbhvn.**, for smukt udførte Xylografer.
- Nielsen, J. C.**, Xylograf, f. T. **London**, for gode zinkografiske Arbejder til Brug for Bogtrykkerpressen.
- Rosenstand, Joh. Fr.**, Xylograf, **Kbhvn.**, for smukt udførte Xylografer og Fotoxylografer.
- Hansen, Schou & Weller**, Fotografer, **Kbhvn.**, for smukt udførte Portræt-Fotografer.
- Harboe, E. V.**, Fotograf, **Kbhvn.**, for smukt udførte Fotografier, Prospekter af Bygninger, Interieurer.
- Thorning, August**, Juveler, f. T. **London**, for særdeles gode Monstertegninger for Juvelarbejdere.

Klasse 6.

- Nissen's, Julius, Eftf.**, **Kbhvn.**, for særdeles vel udførte Glasinstrumenter.
- Olsen, Ludvig**, Mekanikus og Bandagist, **Kbhvn.**, for ortopædiske Apparater og Bandager af udmærket godt Arbejde og praktisk hensigtsmæssige Konstruktioner, til billige Priser.
- Holst, N. V.**, Urmager, **Kbhvn.**, for et astronomisk Pendulur og to Lommeurværker med Cirkelgang. Godt Arbejde.
- Creutzberg, Fr., & Ko.**, Grosserer, **Kbhvn.**, for hensigtsmæssigt og dygtigt Arbejde og betydningsfuld Virksomhed for Tandlægerne herhjemme.

Schmidt, P. E., musikalsk Instrumentmager, **Kbhvn.**, for Messing-instrumenter, der ikke staa langt tilbage for Wahls og have de forskellige Karakterer godt udprægede, samt for forskellige sindrige Forbedringer og oplysende Modeller.

Wulff, Ludv., & Ko., Pianofortefabrikanter, **Kbhvn.**, for Instrumenter, der udmærke sig ved en smuk Tone og god Spillemaade og tillige ere fortrinligt forarbejdede.

Klasse 7.

Andersen, Orlow, Hørfabrikant, **Hillerød**, for hans vedholdende Virksomhed for Herberedning.

Deichmann's, P. Chr., Fabrikationshandel, **Kbhvn.**, for Kradsuld.

Gronlandske Handel, den Kgl., **Kbhvn.**, for fortrinlig Behandling af grønlandske Produkter.

Jensen, P., Fjerhandler og Fabrikant, **Kbhvn.**, for et udmærket Sortiment af Svineborster og Hestehaar.

Petersen & Albeck, Kradsuldfabrikanter, **Kbhvn.**, for Kradsuld af fortrinlig Vask og Sortering.

Fischer, C., Fabrikant, **Vestbirk, Horsens**, for Uldgarn og Trikotage.

Bierfreund, Lor., Fabrikant, **Odense**, for Bomuldsvarer.

Foyen, Frøken, for en broderet Kakkellovnskjærm (udstillet af Bordlodningen af indenlandske Kunst- og Kunstflidsarbejder i Kjøbenhavn).

Brandt, M. K., Klædefabrikant, **Odense**, for Klædevarer.

Bruun, Joh. J., Klædefabrikant, **Brunnshaab, Viborg**, for udmærket stærkt grovt Klæde og Bockskin.

Christensen, N. P., Tøjfabrikant, **Kbhvn.**, for haandvævede Bomuldstejer.

Fiala, I. C. L., Damaskvæver, **Kbhvn.**, for smukke Damasker.

Jacob, J. F., & Ko., Dampfarver og Appretør, **Kbhvn.**, for farvede og appreterede Bomulds- og Linnedvarer.

Koch, N. I. & I. B., Klædefabrikanter, **Grejs Mølle, Vejle**, for Klædevarer.

Neubert, Aug., Fabrikant, **Kbhvn.**, for vævede og trykkede Bomulds-Stoffer (Biber).

Neubert's, V., Strømpevæveri (Th. Asmussen), **Kbhvn.**, for Bomulds- og Uldtrikotage.

Neumann & Ko., Tøjfabrikanter, **Kbhvn.**, for halvulde Kjole-, Frakke- og Benklæde-Tøjer samt Dynevaar.

Nyebølle, J. G., Tøjfabrikant, **Kbhvn.**, for hel- og halvulde Fabrikater.

Zederkop, F., Fabrikant, **Utterslev, Kbhvn.**, for fortrinlige Svanebaj og Floneller.

Brix's, F., Frøken, Industrimagasin, **Kbhvn.**, for Broderier, særligt en broderet Pude (Nr. 5), og for et strikket Sjal (Nr. 1.)

Jantzen, S., Frøken, **Kbhvn.**, for en broderet graa Silkekjole.

Levysohn, J. C., Broderihandler, **Kbhvn.**, for kulerte Broderier.

Ostermann, Brødrene, Hof-Possementmagere, **Kbhvn.**, for Possementmagerarbejde.

Bang, Emil V., Friser, **Kbhvn.**, for Haararbejder.

Hansen, C. L., Rebslager, **Kjøge**, for Rebslagerarbejde.

- Jensen, H., Rebslager, **Kjøge**, for Rebslagerarbejde.
- Johansen, L., Rebslager, **Kbhvn.**, for selvsmørende Pakning til Pomper og Dampmaskiner.
- Baumgarten, A., Børstenbinder, **Kbhvn.**, for Børstenbinderarbejde.
- Bruun, J., & Bosse, Børstenbindere, **Kbhvn.**, for Børstenbinderarbejde.
- Momme, K. L., Herre-Ekviperingshandler, **Kbhvn.**, for Herrelinned.
- Andersen, Brødrene, Herre-Ekviperingshandlere, **Kbhvn.**, for Herre-Ekviperingsartikler.
- Erichsen, Ole, & Ko., Skræder, **Kbhvn.**, for Herreklæder.
- Johansen & Møller, Skrædere, **Kbhvn.**, for Herreklæder.
- Krogh, L., Skræder, **Kbhvn.**, for Herreklæder.
- Kroll, J. V., Skræder, **Kbhvn.**, for Herreklæder.
- Larsen, N., Skræder, **Kbhvn.**, for Herreklæder.
- Petersen, Chr., Skræder, **Kbhvn.**, for Herreklæder.
- Sandstrøm, M., Skræder, **Helsingør**, for Herreklæder.
- Schmidt, N. C., Skræder, **Kbhvn.**, for Herreklæder.
- Therkelsens, D., Enke & Søn, Hof-Skræder, **Kbhvn.**, for Herreklæder.
- Amsinck, G., Straahattefabrikant, **Kbhvn.**, for Straahatte.
- Børgesen, S., Straahattefabrikant, **Kbhvn.**, for Straahatte.
- Hansen, P. A., Hattefabrikant, **Kbhvn.**, for Politichakotter af Filt.
- Lassen, P., Hattemager, **Kbhvn.**, for Mandshatte.
- Machold, C. F., Hattefabrikant, **Kbhvn.**, for Arbejder af Filt.
- Jensen, Sophie, Frøken, **Kbhvn.**, for Stoppearbejde paa Damaskes Dækketøj.
- Hansen, K., Konstantin-, og Monrad, V., Frøkener, **Kbhvn.**, for Broderier paa Klæde.
- Petersen, Bodil, Søholm, **Kjøge**, for Hedebosyning.
- Klasse 8.
- Den kgl. Grønlandske Handel, **Kbhvn.**, se ovfr. Klasse 7 (S. 105).
- Henriksen, N. P., Garver, **Svendborg**, for Læder og Skind af god Beskaffenhed.
- Hertz, Meyer, Garver, **Kbhvn.**, for Læder og Skind af god Beskaffenhed.
- Seligmann, L., Garver, **Vejle**, for Læder og Skind af god Beskaffenhed.
- Jentsch, R., Bundtmager, **Kbhvn.**, for smagfulde, propre og gode Bundtmagerarbejder.
- Piora, J., Bundtmager, **Kbhvn.**, for Militær- og andre Huer.
- Godtfredsen, B., Rømmefabrikant, **Kbhvn.**, for velgjorte Drivremme, der ere omhyggeligt udtagne af Læderet.
- Schreier, C. F. V., Rømmefabrikant, **Kbhvn.**, for særdeles velgjorte Drivremme.
- Berntsen, C. E., Skomager, **Kbh.**, } for saavel Herre- som Damefodtøj
 Hjorth., M. H., Skomager, **Kbh.**, } af godt Materiale og omhyggeligt
 Knapp, S. N., Skomager, **Kbh.**, } forarbejdet.
- Frandsen, J., Skomager og Naadler, **Kbhvn.**, for smukt udførte Prever af Maskinnaadling.
- Haurowitz, L. V., Hof-Handskemager, **Kbhvn.**, for Glacéhandsker.

Mattat's, C., Sønner, Handskemagere, **Randers**, for Glacéhandsker og meget gode Allunskind.

Spangenberg, C. F., Handskemager, **Kbhvn.**, for Handsker, navnlig Rensdyrskinds Herre- og Hjorteskind's Damehandsker.

Holmer, F., Fabrikant, **Kbhvn.**, for vel udferte Arbejder i Guttaperka.

Klasse 9.

Bock, G. F., Tømmermester, **Kbhvn.**, for en Port af Egetræ.

Lassen, Chr., Bødker, **Kbhvn.**, for Lagerfade, Kar samt mindre Bødkerarbejder.

Henrichsen, J., Drejer, **Kbhvn.**, for ovale, drejede Rammer, Styrehjul og Skibsblokke.

Bilow, C. V., Kurvemager, **Kbhvn.**, for Kurvemagerarbejde.

Wengler, R., Kurvemager, **Kbhvn.**, for Kurvemagerarbejde.

Ferslow, J. P., Kunstdrejer, **Kbhvn.**, for Kunstdrejerarbejde.

Hansen, C., & Ko., Gjørtler og Kunstdrejer, **Kbhvn.**, for Dørgreb o. desl. af Træ, Ben og Horn.

Blichfeldt, J. C. F., Billardfabrikant, **Kbhvn.**, for et Billard med mekanisk Indretning.

Gislund, L. F., Stolemager, **Kbhvn.**, for Sofa og Stole.

Hansen, O. N., Stolemager, **Kbhvn.**, for en mekanisk Sygeseng.

Jessen, C., Snedker, **Odense**, for en Buffet.

Knock, J. E., Tapetserer, **Kbhvn.**, for Møbler.

Nielsen, H. J., Snedker, **Horsens**, for et Skrivebord.

Roerup, F. P., Møbelfabrikant, **Kbhvn.**, for Møbement til et Studereværelse.

Sjællands Varelotteri, Roskilde, for et Møbement til en Dagligstue.

Sørensen, C. A. V., Møbelsnedker, **Kbhvn.**, for et Paaklædningsskab.

Ørum, S., Snedker, **Aarhus**, for et Skrivebord og Bogskab af Nødde-træ.

Bræck, H., Forgylder, **Kbhvn.**, for et Blomsterbord og Spejl.

Meyer, J. C., Forgylder, **Kbhvn.**, for polerede, lakerede og forgyldte Møbler m. m.

Fjeldskov, V., Billedhugger, **Kbhvn.**, for Figurer og Møbler, ud-skaarne i Træ.

Lamberg, G., Billedskærer, **Kbhvn.**, for Billedskærerarbejde.

Poulsen, E. E., Tapetserer, **Kbhvn.**, for Tapetserer- og Dekorationsarbejder.

Thorning, J., Tapetserer, **Kbhvn.**, for stoppede Møbler og Dekorationsarbejder.

Klasse 10.

Faxe Stønværksteder (Justitsraad C. F. Garde), **Faxe** og **Kbh.**, for Fremstilling af vel forarbejdede Kalksten, anvendelige i forskellige Retninger.

Klingsey & Levin, Fabrikanter, **Kbhvn.**, for en heldig Fremstilling af kunstig Marmor af forskjellig Slags, som er let anvendelig og til rimelige Priser.

Sandsten- og Vandglasfabriken paa Kristiansholm (Julius Erichsen), **Kbhvn.**, for vellykkede og prisbillige Arbejder af kunstig Sandsten.

Klasse 11.

- Løwener, D., & Ko.**, Jernstøbere og Maskinfabrikanter, **Kbhvn.**, se nedenfor Klasse 12.
- Olsen, H. K.**, Fabrikant, **Lyngby**, for veludferte Jern- og Metalskruer til passende Priser.
- Schæbel, P. F.**, Klejnsmedemester, **Kbhvn.**, for gode Jernskabe, Laase o. desl.
- Adrian, H. H.**, Kobbersmed, **Kbhvn.**, for fortrinligt udført Kobbersmedearbejde.
- Frydenlund, G. V., & Søn**, Blikkenslagere, **Kbhvn.**, for veludferte Fyrlamper.
- Dahlhoff, J.**, Hof-Guldsmed, **Kbhvn.**, for særdeles billige efter et af ham opfundet Princip udferte Elektroletarbejder.
- Boas, C.**, Guldsmed, **Kbhvn.**, for veludferte Sølvarbejder.
- Clément, P. L.**, Juveler, **Kbhvn.**, for smukke Guld- og Juvelerarbejder.
- Dahl, F.**, Hof-Juveler, **Kbhvn.**, for veludferte Guldarbejder, Sølvblomster samt Juvelarbejder.
- Møinichen, C. J.**, Guldsmed, **Kbhvn.**, for smukke Sølvarbejder.

Klasse 12.

- Førslew, C. & Ko.**, Litogr., Bogtrykker- og Gravøretablisement, mekanisk Værksted, **Kbhvn.**, for en hensigtsmæssig indrettet Hurtigpresse, samt forskellige andre Apparater.
- Hüttemeier, Th.**, Jernstøber og Maskinfabrikant, **Kbhvn.**, for en Dampmaskine af solid Konstruktion og særdeles godt Arbejde.
- Løwener, D., & Ko.**, Jernstøbere og Maskinfabrikanter, **Kbhvn.**, for en Dampmaskine og en større Samling af Maskiner, Alt af særdeles godt udført Arbejde, samt for smagfulde støbte Dekorationsgjenstande og hensigtssvarende Havemøbler.
- Møller & Jochumsen**, Masskinfabrikanter, **Horsens**, for en Dampmaskine af hensigtsmæssig Konstruktion og særdeles godt Arbejde.
- Pritzæl, S. M. S.**, Maskinfabrikant, **Lyngby**, **Kbhvn.**, for Forfærdigelse af Maskiner til Uldkartning.
- Ibsen, P.**, Isenkræmmer, **Kbhvn.**, for Høvle og andet Værktøj af særdeles godt Træarbejde og tildels ny Konstruktion.
- Philipsen, Ernst**, Kartefabrikant, **Viborg**, for indenlandsk Fabrikation ved Maskiner af Karter til Brug i Klædefabriker og Uldspinderier.
- Wagner, V. S.**, Mekanikus, **Kbhvn.**, for Maskiner til Haandværksbrug, hensigtsmæssigt indrettede og af særdeles godt Arbejde.
- Bakkens, H. J.**, Symaskinefabrik, **Kbhvn.**, for Symaskiner af anerkendt god Indretning og vel udferte.
- Bergmann & Hüttemeier**, Symaskinefabrikanter, **Kbhvn.**, for Handskesymaskiner af simplificeret Konstruktion, og en større Udstilling af vel forfærdigede Symaskiner.
- Nielsen, J.**, Klejnsmed og Vægtfabrikant, **Kbhvn.**, for en stor Samling af Vejeapparater af meget tilfredsstillende Konstruktion.
- Bigler, J. M.**, Kobbersmed, **Roskilde**, for vel udførte Damp-Mejeri- og Kogeapparater.
- Hermansen, J. A.**, Jernstøber og Maskinfabrikant, **Næstved**, for godt forfærdigede og meget brugbare Maskiner til Agerbruget.

- Lange, L., & Ko.**, Jernstøbere og Maskinfabrikanter, **Svendborg**, for en større Samling af Landbrugsredskaber, meget godt forfærdigede.
- Rasmussen, H.**, Jernstøber og Maskinfabrikant, **Slagelse**, for et Lokomobil og en Samling af meget godt forfærdigede Landbrugsredskaber.
- Rasmussen, H., & Ko.**, Jernstøbere og Maskinfabrikanter, **Odense**, for en vel forfærdiget Slaa- og Mejemaskine.
- Kongshøj-Hammerværk** (V. Kruuse), **Nyborg**, for en fuldstændig Samling af særdeles gode Haandredskaber for Agerbruget.
- Marstrand's, Th.**, Efterfølger, Værktojsfabrikant, **Kbhvn.**, for en omfattende Samling af særdeles gode Haandredskaber for Landbruget.
- Petersen, S.**, Smed, **Skovlunde, Kbhvn.**, for særdeles gode Plove, og en for vore Forhold hensigtsmæssig Grubber.
- Fiskeriselskabet for Viborg og Omegn, Viborg**, for en særdeles god Fremstilling af den kunstige Fiskeudklækning i Anstalten i Asmild Klosters Have ved Viborg.
- Petersen, R.**, Fiskeribestyrer, **Glorup, Svendborg**, for særdeles vel udførte Afbildninger og Modeller for at give en Fremstilling af de mønsterværdige Ferskvandsfiskerianlæg ved Stamhuset Moltkenborg i Fyen, derunder Model af en Ørredgaard, meget hensigtsmæssig konstrueret.
- Fife, Henry**, Vognfabrikant, **Kbhvn.**, for 3 Vogne.
- Fife, James**, do. do. for 2 Vogne.
- Friis, Brødrene L. & R.**, do. do. for en Landauer.
- Hansen, V. C.**, do. do. for 3 Vogne.
- Jensen, Elof**, do. do. for 2 Vogne.
- Larsen, J. N.**, do. do. for 3 Vogne.
- Sjøholm, A. P.**, do. do. for 2 Vogne.
- Samtlige Vogne af en god Konstruktion og særdeles godt Arbejde.
- Ortmann, Fr.**, Skibskonstruktor, f. T. i **England**, for meget gode Skibsmodeller.
- Knudsen, C.**, Mekanikus, **Kbhvn.**, for Balancevægte af meget god Beskaffenhed.
- Rasmussen, R.**, **Kbhvn.**, for en Maskine til at skære Skruer i glødende Jern, af en ny og sindrig Konstruktion.

Klasse 13.

- Fabriken »Ceres»** (H. G. Kruuse), **Korsør.**, for kunstig Gjødning og Svovlsyre.
- Aktie-Tændstikfabriken »Godthaab»** (O. Chr. Green), **Kbhvn.**, for Bestræbelser for at fremstille Tændstikker uden Fosfor og uden Anvendelse af særskilt Strygeflade.
- Frandsen, E., & Meyer's Cementfabrik, Kbhvn.**, for Cement.
- Portland Cementfabriken »Hertha»** (F. Jacobsen og H. O. Jensen), **Ringsted**, for Portland Cement (det først fremstillede indenlandske Fabrikat).
- Aalborg Gjødningsfabrik** (L. V. Sass), **Aalborg**, for kunstig Gjødning.
- Kjøbenhavns Farvefabrik og Papirfarveri** (V. Crone og V. S. Lorenzen), **Kbhvn.**, for Tilvirkning af smukke Farver.
- Den kgl. Grønlandske Handel, Kbhvn.**, se ovfr. Kl. 7 (S. 105).

- Erichsen & Ko.**, Stentagpapfabrikanter, **Kbhvn.**, for Tagpap.
Meier & Hansen, Fernisfabrikanter, **Kbhvn.**, for Xerotin og Fernisser.
Westphal, Thedin, & Ko., Fabrikanter, **Kbhvn.**, for Tagpap.

Klasse 14.

- Bruus, J. C., & Ko.**, Dampmøllere, **Kbhvn.**, for Flormel.
Lichtenberg, C., Bager, **Kbhvn.**, for haardbagt Brød.
Møllen og Bageriet i Store Kongensgade, **Kbhvn.**, for Mel og Brød.
Rubow, W. R., & Th., Dampmøllere og Bagere, **Kbhvn.**, for Mel og Brød.
Bech, Jørgen, & Sønner, Grossererere, **Kbhvn.**, for Rødskjær.
Henriksen, A. P., Viktualiehandler, **Kbhvn.**, for røgede Viktualier og hermetisk henkogte Sager.
Trebbin, A. J. L., Viktualiehandler, **Kbhvn.**, for røgede Viktualier.
Wolff, Brødrene, Fabrikanter, **Kbhvn.**, for henkogte, syltede og nedlagte Sager.
Bech, A. V., Godsejer, **Valbygaard, Slagelse**, for Ost.
Nielsen, Hans, Gaardejer, **Holte, Kbhvn.**, for Cheddar-Ost.
Rasmussen, L., Mejeriforpagter, **Billesborg, Kjøge**, for Ost.
Kehlet, Chr. F., Chokoladefabrikant, **Kbhvn.**, for Chokolade.
Bryggeriet "Svanholm" (E. Ibsen), **Kbhvn.**, for Bajersk Øl.
Brøndum, A., & Søn, Spritfabrikanter, **Kbhvn.**, for Brændevin, Akvavit og Sprit.
Christophersen, F., & Ko., Brændevinsbrænder, **Odense**, for Pressejær.
Faber, L. J. B., Kancelliraad (paa Fleres Vegne) **Frederikssted, St. Croix**, for diverse vestindiske Artikler.
Jacobsen, C., jun., Brygger, **Ny Karlsberg, Kbhvn.**, for Ale.
Mini, Jacob, & Sønner, Fabrikanter, **Kbhvn.**, for Punschessenser.
Eriksen, C., Biavler, **Lyngby, Kbhvn.**, for Honning.
Kristianshavns Eddikebryggeri (T. E. Aagaard), **Kbhvn.**, for Eddike.
Gregersen, L. E., Grosserer, **Kbhvn.**, for Eddike.
Sødring & Ko., Mineralvandsfabrikanter, **Kbhvn.**, for Mineralvande.

Sverige.

Klasse 2.

- Adelsköld, C. A.**, Major, **Steninge Märsta**, for en Bro af Staal og for en ejendommelig Konstruktion af bevægelige Lokomotivaxler.

Klasse 5.

- Forsså Træmasse-Fabrik** (Eduard Rasch), **Hudiksvall**, for god Pap, tilvirket af Træmasse.
Lundqvist, Rosalie, Frue, **Stkhl.**, for smukt udførte Galanteriarbejder, særlig i Perlemor-Mosaik.
Rasmussen, E. F. F., Malermester **Stkhl.**, for smukt udført Lakerarbejde.
Ny illustrerad Tidning (ved H. Wieselgren), **Stkhl.**, for paa-skjønnelsesværdig Virksomhed indenfor Xylografiens Omraade.

Dahlöf, R., Fotograf, Göteborg, for smukt udferte Landskabsfotografier.

Eurenus, W. A., & P. L. Qvist, Fotografer, Stkholm., for smukt udferte Portræt-Fotografier.

Klasse 6.

Billberg, C. H., Pianofortefabrikant, Göteborg, for et Flygel, der udmærker sig ved Kraft og Velklang saavel som ved smukt Arbejde.

Jacobsson, E., Pianofortefabrikant, Stkholm., for forskjellige Instrumenter, navnlig for et Flygel med en meget stærk og klangfuld Tone.

Liedström, J., Lærer ved Institutet paa Manilla, Stkholm., for vel udtænkt Undervisningsmateriale for Døvstumme og Blinde.

Klasse 7.

Kampenhofs Aktie-Bolag, Uddevalla, for Bomuldsgarn, Bomuldstøjer og Sejldug.

Lewenhaupt, S., Greve, Fabrikant, Malmö, for trykket Bomuldsgarn.

Gibson, Willm., & Sønner, Göteborg, for Sejldug og Russiadug.

Kungholms Aktie-Bolag, Stkholm., for uldne Tøjer af kartet Uld og Kamuld.

Stokholms Uldvarefabriks Aktie-Bolag, Stkholm., for Filter.

Wahren, R., & Ko., Klædefabrikanter, Norrköping, for Klædevarer.

Wallbergs Fabriks Aktie-Bolag, Halmstad, for Kommisklæde og Filt.

Svenske Knapfabriks Aktie-Bolag, Stkholm., for Knapper.

Eriksson, C., Parykmager, Stkholm., for Parykmagerarbejde.

Zinn, C. M. (Firma: Abr. Pettersson & Ko.), Parykmager, Stkholm., for Parykmagerarbejde.

Johansson, N., Berstenbinder, Linköping, for Berstenbinderarbejde.

Söderman, Fredrique, Frue, Upsala, for kunsige Blomster.

Berendt, S., jun., & Ko., Stkholm., for Fabrikation af Herrelinned i ualmindelig stor Maalestok.

Strandberg, B., Hattefabrikant, Malmö, for Silkehatte.

Söderström, P., & Ko., Hattefabrikanter, Stkholm., for Silkehatte.

Drysn, Maria Ulrika, Frøken, Stkholm., for Broderier.

Klasse 8.

Portemonnai Fabriks-Aktie-Bolaget, Malmö, for en smuk og vel udført Samling af Portemonnaier, Foderaler, Lommebøger o. desl.

Lindmark, A., Skomager, Stkholm., for saavel Herre- som Damefodtejer af godt Materiale og veludført.

Svanberg, C. E., Skomager, Jönköping, for saavel Herre- som Damefodtejer af godt Materiale og vel udført.

Klasse 9.

Wengström, J. O., Trævarefabrikant, Stkholm., for et Parketgulv.

Wahlström, S. F., Kurvemager, Stkholm., for Kurvemagerarbejde.

Clarberg, F. A., Etvi- og Porteføljefabrikant, Stkholm., for et Juvelskab.

Dalin, P., Snedker, Stkholm., for et Bogskab af Pæretæ.

Schönow, C. L., & Ko., Forgyldere, Stkholm., for Spejlrammer.

Ahlborn, C., Billedskærer, Stkholm., for Stole, Sofaer og flere Husflidsgjenstande fra Westmanlands Len.

- Lundmark, A.**, Billedskærer, **Stkholm.**, for Billedskærerarbejde.
Borgman, J., Raadmand, **Trelleborg**, for Arbejder af Rav.
Svensson, A., Snedker, **Malmö**, for et Bogskab af Nøddetræ med Indlægning.

Klasse 10.

- Brusewitz, F.**, Fabrikant, **Limmared**, **Svenljunga**, for en Samling af velformede, matslebne finere Glas.
Hellekis mekaniske Stenhuggeri (ved C. Sköldebrand), **Hellekis**, for en Fremstilling af maskinforarbejdede Kalk- og Sandsten, veludførte og særlig anvendelige til Bygningsbrug.
Ny Marmorbrugs Aktie-Bolag, **Kålmården**, for en Samling af mindre Gjenstande i Marmor, der udmærke sig ved heldige Former og smuk Forarbejdning.

Klasse 11.

- Dannemora Støbestaals Bolag**, **Österby**, for Støbestaal af udmærket Beskaffenhed.
Stockenström, Axel, von, Brugsejer, **Åkers Styckebruk**, **Mariefred**, for gode Valser, støbte saavel i Kapsel som i Sandforme, samt, skjendt i mindre Grad, for godt blødgjort Raajern.
Uddeholms Aktie-Bolag, **Uddeholm**, **Råda**, for udmærket Traadjern af saavel Martin- som Lancashire-Jern.
Ulf, C. R., Brugsejer, **Wikmanshyttan**, **Hedemora**, for efter Uekatu's Metode tilvirket særdeles stærkt Støbestaal.
Arboga Støberi og mekaniske Værksteds Bolag, **Arboga**, for særdeles gode kapselhærdede Jernbanehjul.
Kockum, F. H., Fabrikant, **Kallinge Brug**, **Ronneby**, for gode fortinnede Jernkar og udmærkede Maskinsøm (»Klinkspik«).
Lesjöfors Aktie-Bolag, **Lesjöfors**, **Filipstad**, for god Jern- og Staaltraad samt deraf tilvirkede Tove og Søm, ligesom for gode Vognfjedere af Martin-Staal.
Ståhlberg, L. F., Fabrikant, **Ståhlfors**, **Eskilstuna**, for gode Bord- og Kjøkkenknive.
Husqvarna Vaabenfabriks Aktie-Bolag, **Husqvarna**, **Jönköping**, for i Forhold til Priserne gode Geværer.
Gundberg, J. W. L., Blikkenslager, **Stkholm.**, for gode fortinnede Mejerikar af Bessemerplader.
Skultuna Aktie-Bolag, **Skultuna Brug**, **Westerås**, for betydelig Tilvirkning af valsede Plader, Bolte og Rør samt Traad m. m. af Kobber og Messing.
Sporrong, C. C., Metal- og Knapfabrikant, **Stkholm.**, for smukke, forselvede og forgyldte Knapper og Distinktionstegn.
Guldsmede-Bolaget, **Stkholm.**, for smukke forselvede Nysølvsarbejder.
Feychting's, F., Sønner, **Guldslagere**, **Stkholm.**, for veludførte Guldslagerarbejder.
Liedberg, C. A., **Stkholm.**, for særdeles veludført Arbejde i Guld, Sølv og Emalje.

Klasse 12.

- Celsing, L. G., von**, Brugsejer, **Hellefors Brug**, **Flen**, for et Gasværk for Træ, hensigtsmæssigt indrettet.

- Sasse, E.**, Major, **Karlskrona**, for forbedrede Konstruktioner af Brandsprøjter.
- Ericson, O. A.**, Fabrikant, **Göteborg**, for Symaskiner af meget godt Arbejde.
- Forsviks Aktie-Bolag, Forsvik, Carlsborg**, for en større Samling af Plove og Agerdyrkningsredskaber af meget god og hensigtsmæssig Beskaffenhed.
- Öfverums Brug, Öfverum, Åtvidaberg**, for Landbrugsmaskiner, Plove m. m., meget gode og hensigtsmæssige.
- Göteborgs mekaniske Værkstedes Aktie-Bolag, Göteborg**, for en større Udstilling af veldannede Plove.
- Petterson, C. F.**, Fabrikant, **Långö Brug, Elfdalen, Mora**, for en omfattende Samling af særdeles gode Leer.
- Bundsen, F.**, Godsejer, **Holma, Uddevalla**, for en god Serie af Bohuslenske Fiskeredskaber.
- Dahlgren, A.**, Ingeniør, **Karlstad**, for en Samling af særdeles gode Fiskeredskaber for Ferskvand.
- Hall, A.**, Sognefoged, **Brunnby Mølle, Höganäs**, for en Samling af gode Fiskeredskaber fra Öresund.
- Mustaparta, C. J.**, Fiskeavler, **Haparanda**, for en instruktiv Model til en Laxegaard.
- Torkildsen, Th.**, Toldopsynsmand, **Oxelösund, Nyköping**, for en særdeles god Samling af Redskaber til Skjærgaardsfiskeri.
- Agerskov, K.**, Skibsbygmester, **Stkhl.**, for en Samling af forskjel- lige meget gode Skibsmodeller.
- Holm, A.**, Landfiskal, **Ronneby**, for en Samling gode Fiskeredskaber fra Blekingen.

Klasse 13.

- Gustafs og Karlbergs Kobberværk** (ved J. H. Meyer, Levanger), **Jemtland**, for en smuk Samling af Malme, Hytteprodukter og Kobber.
- Sågmyre Værks Brugsejere** (ved G. Berg), **Wårby**, for Fabrikation af Nikkel og Nikkelkobber.
- Friestedt, A. W.**, Fabrikant, **Stkhl.**, for kemisk-tekniske Præparater af Ben.
- Hårleman, C. P.**, von, Stations-Inspektør, **Finnerödja**, for Trædestillationsprodukter.
- Winborg, Th.**, **Stkhl.**, for Sikkerheds Tændrer.
- „Fertilitas“ Aktie-Bolag for Fabrikation af kunstig Gjødning**, **Göteborg**, for Superfosfater.
- Södertelje Olie-Brugs Aktie-Bolag, Södertelje**, for Mineral- og Parafinolie samt Maskinolie.

Klasse 14.

- Wallis, A. B.**, Godsejer, **Dybeck, Ystad**, for bajersk og svensk Øl.
- Ystads franske Dampkværn, Ystad**, for Hvede- og Rugmel.
- Barkman og Bergh, Handlende, Malmö**, for saltede Sild.
- Danelius, B. A.**, Grosserer, **Stkhl.**, for fersk Lax i Is.
- Mollén, B. G.**, Vicekonsul, **Lysekil**, for patenterede skind- og benfrie Ansjoser.
- Hamilton, W.**, Greve, **Barsebäck, Landskrona**, for Kommenost.
- Fromell, C. J.**, Konditor, **Göteborg**, for Chokolade og Konfitterer.

Malmö Sukkerfabriks Aktie-Bolag, Arlöf, Malmö, for Runkelrosukker.

Sukkerbrugs Aktie-Bolag, Stkholm., for raffinerede Sukkere.

Östra Bryggeri-Aktie-Bolag, Halmstad, for Bajersk Øl.

Kollinius, C. R., Fabrikant, **Göteborg**, for Mineralvande og musserende Drikke.

Hörstedt, A. F., & Ko., Fabrikant, **Malmö**, for Snustobak.

Norge.

Klasse 3.

Bergens offentlige Tegneskole, for meget gode Elevarbejder.

Kristiania Blindeinstitut, for særdeles gode Arbejder af Eleverne.

Kristiania offentlige Tegneskole, for en meget fuldstændig Samling af gode Elevarbejder.

Klasse 4.

Fandrem, O., Handelsmand, **Karasjok, Finmarken**, for en meget omfattende Fremstilling af lappiske Gjenstande.

Klasse 5.

Tobiesen, O., Ingeniør, **Kristiania**, for god Træmasse til Tilvirkning af Pap.

Frølich, F. H., & Søn, Fabrikanter, **Kristiania**, for en rig Udstilling af Tapetprøver, navnlig for Prisbilligheden og den gode Smag i Mensteret af de simplere Sorter.

Klem, Fr., Fotograf, **Kristiania**, for smukt udførte Portræt-Fotografier.

Knudsen, K., Fotograf, **Bergen**, for et rigt Udvalg af smukt udførte Fotografier af norske Prospekter.

Selmer, M., Fotograf, **Bergen**, for smukt udførte Fotografier af norske Prospekter.

Klasse 7.

Graah, Knud, Fabrikejer, **Kristiania**, for Bomuldsgarn.

Kristiania Trikotage- og Klædefabrik, Kristiania, for Klædevarer.

Pettersen, Gunnerius, Kjøbmand, **Kristiania**, for haandvævede Uld- og Bomuldstejer.

Jordan, Hans J., Rebslager, **Bergen**, for Rebslagerarbejde.

Falkenberg, Johs. A., **Kristiania**, for Lingeriartikler.

Nielsen, J. M., Kjøbmand, Hofleverander, **Kristiania**, for Broderi paa en Damekjole.

Hamilton, Wm., Fabrikant, **Frederikshald**, for Knapper.

Klasse 8.

Meyer, S. B., Garver, **Bergen**, for ege- og pilebarket Saaleleder.

Tønnesen, A., Garver, **Kristiania**, for Læder og Skind.

Lundberg, G. M., & Ko., Sadelmager, **Kristiania**, for velgjorte Seletejer.

Christensen, Chr. J., Skomager, **Arendal**, for Herre- og Damefodtejer af godt Materiale og veludført.

Hallén, Chr., Garver, **Kristiania**, for Glacéhandsker og særdeles gode, faryede Handskeskind.

Klasse 9.

- Drammens Damphøvləri, Drammen**, for forædlede Trævarer.
Kristiania Høvləri (ved Breien & Ko.), Kristiania, for et Modelhus af norsk Gran og Fyr.
Lillestrømmens Dampsav og Høvləri (ved G. Brustad), Kristiania, for et Lysthus af Træ, med Prøver af hevlet Trælast.
Kühne, W., Kurvemager, Kristiania, for Kurvemagerarbejde.
Schröder, H. W., Snedker, Kristiania, for et Meblement af Egetræ, og en Buffet.
Borgersen, Borger, Billedskærer, Sande, Telemarken, for Træskærerarbejde.

Klasse 11.

- Wingaards Støberier, Bergen**, for særdeles, velstøbte tynde Gryder.
Hoas, H., Fabrikant, Kristiania, for veludførte Vægte af egen Konstruktion.
Lindgren, G. A., Blikkenslager, Kristiania, for godt udførte Signallanterner, af hvilke de grønne udmærke sig ved et ligesaa intensivt Lys som de røde.
Lie, P. A., Guldsmed, Kristiania, for smukke Selvarbejder.
Rasmussen, K. A., Guldsmed, Kristiania, for smagfuldt og godt udførte Selv-Filegranarbejder.

Klasse 12.

- Nielsen, J. F., Mekanikus, Trondhjem**, for en meget godt forfærdiget Vandtryksmaskine.
Gaarder, O. M., Mekanikus, Kristiania, for en meget vel forarbejdet Symaskine.
Sørensen & Kløvstad, Vognfabrikanter, Kristiania, for en Kariol, meget godt og omhyggeligt forarbejdet.
Gran, J., Skibsbygger, Bergen, for meget gode Skibsmodeller.
Jørgensen, J., Skibsbygger, Drammen, for en Samling af meget gode Skibsmodeller.
Kristianssands mekaniske Værksted, Kristianssand, for Tegning og Model til en Fiskebaad, og en veludført Dampmaskine.
Nidelvens mekaniske Værksted, Trondhjem, for en Samling af meget gode Skibsmodeller.
Trumpy, C., Skibsbygger, Bergen, for meget gode Fartejsmodeller.

Klasse 13.

- Dahl, Johan, Skibsreder og Bjergværksejer, Kragerø**, for Tilvirkning af Nikkelsten.
Jarisberg Værks Grubeinteressentskab, Drammen, for en instruktiv Samling af Zink-, Bly- og Kobber-Malme.
Ringeriges Nikkelværk, Modum, Buskerud, for Tilvirkning af Nikkelsten.
Vignæs Kobberværk, Haugesund, for Udvinding og Opberedning af Kobbermalme.
Lysaker kemiske Fabrik, Kristiania, for Svovlsyre og Salpetersyre samt for kunstig Gjødning.
Kiidal, P. W. W., & Ko., Fabrikanter, Kristiania, for velrenset Olie.

Aalesunds Medicinrankompagni (F. Hansen), **Aalesund**, for Medicintran af fortrinlig Beskaffenhed.

Klasse 14.

Gerner, Henr., & Søn, Grosserere, **Moss**, for Bygmel og Gryn.

Reinert, H. A., Møllejer, **Moss**, for Hvedemel, Bygmel og Gryn.

Helgesen, H. A., Blikkenslager, **Aalesund**, for hermetisk nedlagt Lax.

Kamstrup, G., Kjøbmand, **Trondhjem**, for Fedsild.

Dahl, E. C., Grosserer, **Trondhjem**, for Pale Ale.

Lysholm, Jørgen B., Fabrikant, **Trondhjem**, for Akvavit.

Langaard, Conrad, Grosserer, **Kristiania**, for Røg- og Snustobak.

With, Johannes N., Fabrikant og Kjøbmand, **Kristiania**, for Skraa-
tobak.

Hæderlig Omtale.

Danmark.

Klasse 3.

Bestyrelsen for den tekniske Aftenskole, Odense, for godt udførte Arbejder af Eleverne.

Idiotanstalten paa Gl. Bakkehus (Forstander H. P. Durloo), **Kbhvn.**, for gode Elevarbejder.

Skoledirektionen, Kbhvn., for gode Tegnearbejder af Eleverne.

Klasse 4.

Stephensen, G., Enkefrue, og **M.**, Frøken, **Reykjavik**, for Fremstilling af mærkelige islandske Dragter.

Klasse 5.

Kjøbenhavns Farvefabrik og Papirfarveri (V. Crone og V. S. Lorenzen), for tilfredsstillende Prøver paa forskellige Sorter farvet Papir.

Reiermann, C., Papfabrikant, **Kbhvn.**, for Prøver paa god Pap.

Esbensen, F. E. T., Maler, **Kbhvn.**, for veludførte Prøver af Træimitation i Oliefarve.

Hansen, C., Maler, **Ebeltoft**, for veludførte Prøver af Træimitation i Oliefarve.

Steenstrup's Skiltefabrik, Kbhvn., for dygtig Virksomhed i Skiltefabrikationen.

Østerberg, A. V., Forgylder, **Kbhvn.**, for veludført Forgylderarbejde.

Hagen & Sievertsen, Papæskefabrikanter, **Odense**, for et stort Udvalg af gode Papæsker.

Norman, R. A., Porteføljefabrikant, **Kbhvn.**, for veludført Porteføljearbejde.

Poulsen, A. H., Papirposefabrikant, **Kbhvn.**, for et stort Udvalg af gode Papirposer.

Schad, L., Maskinlinierer, **Kbhvn.**, for smukt udført Linierarbejde.

Voigt, V., Bogbinder, **Kbhvn.**, for godt indbundne Kontorbøger.

Bang, A. C., Bogtrykker, **Næstved**, for god Bogtryk.

Aamodt, A. E., Litograf, **Kbhvn.**, for smukke Bestræbelser for at overføre Kobberstik til Fotolitografi.

- Iversens Boghandel** (E. S. Tillge), **Kbhvn.**, for gode og billige Bernebilleder i Litografi.
- Thornam, Chr.**, Tegner og Kobberstikker, **Kbhvn.**, for veludferte kolorerede Tegninger af naturhistoriske Gjenstande.
- Busch, J. F.**, Fotograf, **Frederiksberg**, for godt udferte Landskabsfotografier.
- Hartmann, L.**, Kunstmaler, **Kbhvn.**, for godt udferte kolorerede Portrætfotografier.
- Hansen, Jenny**, Frøken, **Kbhvn.**, for omhyggelig udferte Kobberstik af naturhistoriske Gjenstande.

Klasse 6.

- Klein, G. V.**, fysisk og optisk Instrumentmager, **Kbhvn.**, for vel forarbejdede Instrumenter.
- Schmidt, M. J.**, Urmager, **Ribe**, for et godt udført Induktionsapparat.
- Weitzmann, C. L.**, fysisk og optisk Instrumentmager, **Hillerød** for vel udferte, vel konstruerede og billige fysiske Apparater til Undervisningsbrug.
- Jørgensen, L.**, Urmager, **Horne, Faaborg**, et Taarnur til billig Pris.
- Larsen, B.**, Urmager, **Kjøge**, for veludferte Taarnure.
- Louw, P. C.**, Taarnurfabrikant, **Kbhvn.**, for veludferte Taarnure.
- Det kgl. Blindeinstitut** (Forstander J. Moldenhawer), **Kbhvn.**, for Apparater til Undervisning af Blinde.
- Det kgl. Døvstummeinstitut** (Forstander R. Malling-Hansen), **Kbhvn.**, for Apparater til Døvstummes Undervisning.
- Idiotanstalten paa gl. Bakkehus** (Forstander H. P. Durloo) **Kbhvn.**, for Institutets Undervisningsmateriel.
- Keller's, J.**, Skole for døvstumme og aands svage Børn, **Kbhvn.**, for Undervisningsapparater ved Skolen.
- Fulbius, L. E.**, Tandlæge, **Kbhvn.**, for Tandarbejder i Guld, Platin og Kautschuk.
- Hansen & P. Svendsen**, kirurgiske Instrumentmagere, **Kbhvn.**, for godt Arbejde.
- Melby, P.**, kirurgisk Instrumentmager, **Frederiksberg**, for Forbedring ved Dyrslæge-Instrumenter.
- Petersen, Herm. N.**, Pianofortefabrikant, **Kbhvn.**, for Instrumenter med en smuk og klangfuld Tone samt for hans patenterede dobbelte Resonansbund.
- Sundahl, A. C., & Ko.**, Pianofortefabrikanter, **Kbhvn.**, for et Flygel med smuk Tone og meget prompte Dæmpning samt for et opretstaaende Pianoforte, som er uden Jernplade og desuagtet har en temmelig stor og meget velklingende Tone.
- Ehlert, J. H.**, Pianofortefabrikant, **Kbhvn.**, for Instrumenter, der i Henseende til Tone og Spillemaade have rosværdige Egenskaber og ere smukt og godt forfærdigede.
- Hjorth, T. E.**, musikalsk Instrumentmager, **Kbhvn.**, for Strygeinstrumenter, der ere forarbejdede med stor Flid og Nejtighed; de have en meget god Tone.

- Larsen, J., Pianofortefabrikant, **Kbhvn.**, for Instrumenter, der maa paaskjønnes for Velklang og Spillemaade.
 Nehammer, C. D., Pianofortefabrikant, **Kbhvn.**, for Instrumenter der maa paaskjønnes for Velklang og Spillemaade.
 Olsen, K., Orgelbygger, **Kbhvn.**, for Orgler, der udmærke sig ved smukt og solidt Arbejde af godt Materiale.

Klasse 7.

- Klenow, V., Fabrikant, **Kbhvn.**, for velbehandlet og sorteret Kalkuld og Slagteruld.
 Magnusson, K., Bonde, **Engø, Reykjavik**, for Edderdun.
 Nathan, M. M., Grosserer, **Kbhvn.**, for velrensed Gaasedun.
 Nielsens, H. P., Enke, Fjerhandler og Krolhaarsfabrikant, **Kbhvn.**, for Krolhaar.
 Poulsens, Joh. S., Efterfølger, Chr. Schousbo, Hørkammer, **Kbhvn.**, for en smuk sorteret Udstilling af indenlandsk og udenlandsk Her, Hamp og Blaar.
 Jensen, N. C., Fabrikant, **Dollerup Mølle, Viborg**, for Uldgarn og Trikotage.
 Carlsen, C. F., Fabrikant, **Stampen, Kbhvn.**, for Klædevarer.
 Dinesen, P., & Ko., Klædefabrikant, **Kjærs Mølle, Aalborg**, for Klædevarer.
 Gad, Ludv. H., Fabrikant, **Kbhvn.**, for Trikotage, tilvirket paa Strikkemaskiner.
 Giørtz, Chr., Fabrikant, **Ribe**, for farvede og trykkede Bomuldstejer.
 Haanes, J. H., Tejfabrikant, **Kbhvn.**, for Bomuldsvarer.
 Hansen, H., Væver, **Fredericia**, for uldent Gobelins Møbelbetræk.
 Johnsen, J. P., Klædefabrikant, **Skodsborg, Kbhvn.**, for Bockskin.
 Kiehne, J. H., Damaskvæver, **Kbhvn.**, for Damasker, vævede uden Forkamme.
 Lau, A. H. C., Tejfabrikant, **Næstved**, for gode haandvævede Stoffer af Uld og Bomuld.
 Lindloff, H. P., Klædefabrikant, **Hørsholm, Kbhvn.**, for Klædevarer og Gulytæpper.
 Magnus & Ko., Vafabrikanter, **Kbhvn.**, for Vatter.
 Mehren's, E., Klædefabrik, **Helsingør**, for Klædevarer.
 Nielsen, Chr., Strempevæver, **Kbhvn.**, for Trikotage af Bomuld.
 Pedersen, P., Væver, **Rønnebæk, Næstved**, for Damaskes Duge.
 Poulsen, Alvilda, **Kbhvn.**, for Vask og Hvidfarvning af Tejer og Fjer.
 Schleisner, C., Fabrikant og Farver, **Kbhvn.**, for Bordtæpper.
 Werner, G., Strempevæver, **Aarhus**, for Trikotage.
 Wessel, Th., & Ko., Grosserere og Fabrikanter, **Kbhvn.**, for Dun og udstyrede Jernsenge.
 Fohrmann & Ko., Manufakturhandlere, **Kbhvn.**, for en Morgenkappe og en Molls Kjole.
 Hertz, E., Broderihandler, **Kbhvn.**, for et broderet Bordtæppe.
 Kjøbenhavns Tegnekontor (E. G. Jungwirth), **Kbhvn.**, for Tegning paa Klæde for Broderi.
 Frøkenene Strøm, **Kbhvn.**, for Udførelsen af de af Levin jun. & Ko. udstillede Sofa- og Stolebetræk.

- Warming, Th. & V., Galanterihandlere, Kbhvn., for pyntede Dukker.
- Haase, N., Besætningshandler, Kbhvn., for smukt haandsyet Possementmagerarbejde.
- Hansen, Brødrene J. og H., Possementmagere, Kbhvn., for Possementmagerarbejde.
- Arvesen, Sine (C. Theillands Efterf.), Blomsterfabrikantinde, Kbhvn., for kunstige Blomster.
- Kaarsberg, S., Frue, Fredericia, for kunstige Blomster af Fiske-skæl.
- Bodé, Edv., Friser, Kbhvn., for Haararbejde.
- Hamm, Chr. A., Friser, Odense, for Haararbejde.
- Dalskov, J. P., Rebslager, Nysted, for Rebslagerarbejde.
- Roulund, J. P. A., Rebslager, Odense, for Maskinremme og Sprejteslanger af Hampegarn.
- Nielsen, P., Berstenbinder, Kbhvn., for Berstenbinderarbejde.
- Ryberg's, S. E., Efterfølger, Berstenbinder, Kbhvn., for Berstenbinderarbejde.
- Benzon, Gerhard, Herre-Ekviperingshandler, Kbhvn., for Herrelinied.
- Hirth, O. C., & Ko., Fabrikanter, Kbhvn., for Krinoliner.
- Holm, M., Korsetsyserske, Kbhvn., for Korsetter.
- Andersen, N. B., Fabrik af Bernehabitter, Kbhvn., for Bernehabitter.
- Christoffersen, J. P., Skræder, Maribo, for en Herrekjole.
- Cordosa, B., Skræder, Kbhvn., for Herreklæder.
- Damm, C., & Erichsen, B., Skrædere, Kbhvn., for Herreklæder.
- Erichsen, Lars, Skræder, Kbhvn., for Herreklæder.
- Fleron, L., & Ko., Skræder, Kbhvn., for Herreklæder.
- Fuglede, Chr., Kjøbmand, Næstved, for billige Herreklæder.
- Henrichsen, J. J., Skræder, Særsløv, Kallundborg, for en Herrekjole.
- Hærens Munderingsdepot, Kbhvn., for veludferte Munderinger.
- Larsen, C. L., Skræder, Kbhvn., for Herreklæder.
- Larsen, T. C., Skræder, Nørre-Sundby, for Herreklæder.
- Møller, Chr., Olietejfabrikant, Kbhvn., for Regnklæder (Olieklæder).
- Odense Beklædnings-Oplag (Kjøbmand Joh. Wermann), for Herreklædningsstykker.
- Meyer, Osier, Skræder, Kbhvn., for Herreklæder.
- Petersen, P., Skræder, Nykjøbing p. F., for Herreklæder.
- Schmidt, F., Skræder, Kbhvn., for Herreklæder.
- Schmidt, J. J., Manufakturhandler, Kbhvn., for Dame-Overstykker.
- Schwadahl, C. C., Skræder, Kbhvn., for Herreklæder.
- Simonsen, C. L., Herre-Ekviperingshandler, Kbhvn., for Herre-Ekviperingsgjenstande.
- Sørensen, C. P., & Ko., Skræder, Kbhvn., for Herreklæder.
- Tafdruf, C., & Ko., Skræder, Kbhvn., for Herreklæder.
- Tiedeke, F. L., Skræder, Kbhvn., for Herreklæder.
- Westermann, J., Hof-Skræderinde, Kbhvn., for en Kjole garneret med Brysseler-Kniplinger.
- Wilken, A. H. (G. Bertelsens Efterf.), Skræder, Kbhvn., for Herreklæder.
- Edens & Ko., Straahattefabrikanter, Kbhvn., for Straahatte.

- Neermann, J. B. P.**, Hattefabrikant, **Frederikssund**, for Filterposer af Filt.
- Neermann, N.**, Hattefabrikant, **Kbhvn.**, for Mandshatte.
- Bardenfleth, Sophie**, Frue, Dekanesse for **Vallø Stift, Vallø**, for haandspundet Hergarn.
- Gaunø Husflidsskole for Kvinder**, **Gaunø, Næstved**, for haandspundne, hjemmefarvede og vævede Sager.
- Lützen, E. M. F.**, Frue, **Thorshavn, Færøerne**, for et vævet Uldtæppe.
- Arbejdsanstalten for døvstumme Piger**, **Kbhvn.**, for Haandarbejder, navnlig for en sort ulden Damekjole.
- Collstrup, V. P. E.**, Assurancekommissær, **Slagelse**, for Arbejder, knyttede af Hersnore.
- Institut til Husflids Fremme** (ved J. A. F. Clauson-Kaas), **Kbh.**, for hans Bestræbelser for at fremme Husflid.
- Petersen, Cecilie, Lyngby, Kbhvn.**, for hækledede Arbejder.
- Plejeforeningen for Frederiksberg og Vesterbro**, den kvindelige, for strikkede og syede Arbejder.
- Bøgild, D.**, Freken, **Lyngby, Kbhvn.**, for kunstige Blomster af Fjer.
- Gautier, M.**, Freken, **Kbhvn.**, for hvidt Broderi.
- Gram, Vilhelmine, Kbhvn.**, for en hvid Pude med aaben Syning.
- Hansen, Ida**, Frue, **Kbhvn.**, for Broderi paa Klæde.
- Levetzow, Søstrene M., V., og C., Lyngby, Kbhvn.**, for broderede Slips.
- Prior, S. M. F.**, Frue, **Kbhvn.**, for haandsyet Dæmelined.
- Rasmussen, Marie, Nysted**, for hvide Broderier.
- Sachmann, M. E.**, Freken, **Kbhvn.**, for Broderi paa Klæde.
- Sasse, Mathilde, Freken, Kbhvn.**, for kulerte Broderier.
- Sorø Amts Syge- og Fattighus, Sorø**, for Maatter, vævede af Siv.
- Færøerne**, for Husflid, navnlig for uldne strikkede Sager.
- Island**, for Husflid, navnlig for uldne strikkede Sager.
- Melchior, Joseph, Kbhvn.**, for en sort Silkekjole.
- Jensen, Margrete, Jyllinge, Roskilde**, for Hedebosyning.
- Schmidt, F. og C.**, Skolebestyrerinder, **Kbhvn.**, for hvide Broderier.

Klasse 8.

- Albech's, J., Enkes Garveri, Svendborg**, for velbehandlet Læder og Skind.
- Davieds, C. J.**, Garver, **Holbæk**, for udskåret Hestelæder.
- Erichsen, S.**, Garver, **Horsens**, for pilebarkede Skind.
- Lillieqvist, J.**, Garver, **Helsingør**, for velbehandlet Læder og Skind.
- Brinckmann, J. H. F.**, Hof-Bundtmager, **Kbhvn.**, for forskellige Bundtmagerarbejder, navnlig Pelse.
- Francke, C. F.**, Bundtmager, **Kbhvn.**, for solidt og godt Bundtmagerarbejde.
- Flittner, C. T.**, Sadelmager, **Kbhvn.**, for godt behandlede, almindelige Vadsække og Tasker.
- Sørensen, I. P.**, Rømmefabrikant, **Skodsborg**, for meget velgjorte Drivremme.

- Bentzen, A. G., Skomager, Ringsted, for veludført Arbejde.
 Clausen, H. A., Skomager, Kbhvn., for veludført Arbejde.
 Holm, H., Skomager, Kbhvn., for veludført Arbejde.
 Lassen, H., Skomager, Kbhvn., for navnlig veludført Fodtøj til Sø-
 og Jagtbrug.
 Beyer, L., Handskemager, Odense, navnlig for maskinsyede Herre-
 Glacéhandsker.
 Petersen, N. F. T., Handskemager, Randers, for gode Handsker og
 Skindarbejder, hvoriblandt særligt Skindtrejer.
 Stæger, Bine, Handskefabrikant, Næstved, for 4 Par Rensdyrs-
 handsker af sjelden god Kvalitet.

Klasse 9.

- Griebel, Chr., Korkvarefabrikant, Kbhvn., for Korkarbejder.
 Hansen, N., Karetmager, Kbhvn., for svejfede og udskaarne Arbejder.
 Hillerød Savværk (Kapt. F. V. Petersen), for imprægneret Tagspaan.
 Jensen, J., Træskomager, Helsingør, for franske Træsko.
 Jørgensen, E. G., Ordrup, Kbhvn., Havemøbler af afbarkede
 Egegrene,
 Madsen, S., Karetmager, Vedbæk, Kbhvn., for et Lysthus og for-
 skjellige Havemøbler af afbarkede Egegrene.
 Nielsen, J., Snedker, Kbhvn., for 3 Patent-Isskabe.
 Thorngreen, A. H., Bødker, Kbhvn., for Bødkerarbejde, Vride-
 maskiner m. m.
 Hammer, Viggo O. P., Læstefabrikant, Kbhvn., for Læster og Blokke.
 Olsen, C., Læstefabrikant, Kbhvn., for Læster og Blokke.
 Sørensen, P., Læstefabrikant, Kbhvn., for Læster og Blokke.
 Michael, H., Kurvemager, Kbhvn., for Kurvemagerarbejde.
 Wengler, J. A., Kurvemager, Kbhvn., for Kurvemagerarbejde.
 Assam, H. M., Kunstdrejer, Odense, for Patent-Tobakspiber og an-
 dre Drejerarbejder.
 Berggreen, A. C., Kammager, Kbhvn., for Kammagerarbejde.
 Saarbye, Aug., Kunstdrejer, Kbhvn., for Tobakspiber, Stokke, Pa-
 rapter m. m.
 Willumsen, J. H., & Ko., Kunstdrejere, Kbhvn., for Dørgreb, Pa-
 rapter, Piber o. desl.
 Andersen, A. P., Snedker, Nyborg, for et Bogskab.
 Eriksen, E., Snedker, Kbhvn., for 2 Pillespejle og et Divanspejl.
 Hansen, H. H., Snedker, Odense, for et Skab af iedenlandske Træ-
 sorter.
 Johansen, A. L., Snedker, Kolding, for en Buffet og en Sekretær.
 Levison, H., Snedker, Nakskov, for et Bogskab.
 Lynge, K., Snedker, Næstved, for Møbler af Egetræ.
 Mammen, J., Snedker, Kbhvn., for Spistuemøbler.
 Møller, L. M., Snedker, Kbhvn., for et Toiletmebel, samt forskellige
 Luft-, Vand- og Jordkloseter.
 Neermann, P. R., Snedker, Kbhvn., for et Bogskab af Egetræ.
 Rasmussen, R., Snedker, Nyborg, for en Dragkiste.
 Schou, C. P. Th., Snedker, Kbhvn., for en Sekretær.
 Almind, J. C. T., Billedskærer, Kbhvn., for Billedskærerarbejde.
 Blichfeldt, C. A., Billedskærer, Kbhvn., for Billedskærerarbejde.

- Foss, H. V.**, Bestyrer af en Haandgjerningsskole for Træarbejder, Aalborg, for Arbejder udskaarne i Træ.
- Stephensen, J.**, Billedskærer, **Kbhvn.**, for et Juvelskrin.
- Becher, Th.**, Tapetserer, **Slagelse**, for Patent-Fjedermadratter.
- Rosted, C. A.**, Sadelmager og Tapetserer, **Kbhvn.**, for stoppede Mebler.
- Wessel, Th., & Ko.**, Grosserere og Fabrikanter, **Kbhvn.**, se ovenfor Klasse 7 (S. 118).
- Iohannsen, O.**, Kaptajn, **Helsingør**, for Husflidsarbejder.
- Lorentzen, Chr.**, Husmand, **Vonsild, Kolding**, for Træskeer, Grydeskeer og Æggepiskere.
- Rung, G.**, Lejtnant, **Kbhvn.**, for Mapper med Mosaikbind.
- Speerschneider, C. A.**, forhv. Slotskastellan, **Kbhvn.**, for Dekuperarbejder.
- Klasse 10.
- Colberg, A. P.**, Fabrikant, **Rønne**, for gode ildfaste Sten.
- Dithmer, G. F.**, Teglværksejer, **Klostermosegaard, Helsingør**, for Formsten med og uden Glasur.
- Frydenlund Teglværk** (O. Jensen og D. Rieffestahl), **Vedbæk, Kbhvn.**, for omhyggeligt udferte Formsten.
- Hakkemose Teglværk** (Justitsraad J. P. Langgaard), **Kbhvn.**, for gode preskede Mursten.
- Meyer, M. W.**, Fabrikant, **Sandberggaards Teglværk, Kolding**, for velforarbejdede Mursten.
- Gl. Antvorskov Teglværk** (Premierlejtnant Th. V. Schou), **Slagelse**, for velpresede Mursten.
- Frauen's, J.**, Lervarefabrik, **Kbhvn.**, for gode glasserede Sten.
- Hjorth, L.**, Terrakottafabrikant, **Rønne**, og **Wendrich, V.**, Maler, **Kbhvn.**, for en Samling dekorerede Terrakottaarbejder.
- Kähler, H.**, Pottemager, **Næstved**, for en veludfert Fajance-Kakkelovn.
- Sommer, N. Th.**, Fajancefabrikant, **Rønne**, for bornholmsk Fajance, hvoraf fremhæves sortglasserede Thepotter.
- Wolffsen, H., & Søn**, Fajancefabrikant, **Rønne**, for forskellige vel udferte Arbejder i bornholmsk Fajance.
- Nielsen, E.**, Sten- og Billedhugger, **Kbhvn.**, for nejagtigt hugget og smukt poleret hvidt Marmor.
- Rosenfalk, C. J.**, Sten- og Billedhugger, **Kbhvn.**, for Gravmonumenter i Marmor og Sandsten.
- Scheller, A. A.**, Sten- og Billedhugger, **Kbhvn.**, for nejagtigt og vel udfert Sandstensarbejde.
- Vieth, L.**, Billedhugger, **Kbhvn.**, for Gravmonumenter i Marmor og Sandsten.
- Brix, H. C.**, Billedhugger, **Kbhvn.**, for en Samling omhyggeligt udferte Kallipasta-Arbejder.
- Møller, L.**, Fabrikant, **Roskilde**, for omhyggeligt og veludferte Betonarbejder.
- Klasse 11.
- Allerup, M. P.**, Jernstøber og Maskinfabrikant, **Odense**, for emaljerede Kogekar.

- Ludvigsen & Hermann**, Jernstøbere, **Kbhvn.**, for vel udferte Kakkellovne.
- Fals, J. H.**, Smed, **Hørsholm**, for hensigtsmæssig Hestebeslag til syge Heste.
- Raavaddams Fabrik**, **Jægersborg Dyrehave**, for Brødknive og stor Tilvirkning af forskellige Jern- og Metal-Handelsvarer.
- Riedel, C. F., & Lindegaard**, Fabrikanter, **Kbhvn.**, for mange forskellige smedede og støbte Arbejder.
- Herazcek, J. S., & Søn**, Sværdfejer, **Kbhvn.**, for smagfulde Haandvaaben.
- Carlsen, N. O.**, Blikkenslager, **Kbhvn.**, for veludført Blikkenslagerarbejde.
- Dahl, V. F., & Søn**, Gas- og Vandmester, **Kbhvn.**, for Badeapparater, Haner, Klosetter m. m.
- Frederiksværk Kobberværk** (G. Halkjer & Co., **Kbhvn.**), for Kobber og Metal i Plader og Stænger.
- Hvilsom, J. P.**, Kobbersmed, **Aalborg**, for vel udferte Kobbersmedearbejder.
- Løser, E. F.**, Blikkenslager, **Kbhvn.**, for veludført Blikkenslagerarbejde.
- Schlegel, C. L.**, Metaltrykker, **Kbhvn.**, for veludført Blikkenslagerarbejde.
- Wagner, C. A.**, Blikkenslager, **Kbhvn.**, for veludført Blikkenslagerarbejde.
- Dahlhoff, H.**, Hof-Gjertler, **Kbhvn.**, for et af Metal velstøbt Blomsterbord.
- Hansen, C., & Ko.**, Gjertler og Kunstdrejer, **Kbhvn.**, for smukke Dørgreb.
- Schlüter & Ko.**, Grosserere, **Kbhvn.**, for veludferte Ventil, Dampflejter m. m.
- Thiele, H. F. V.**, Gjertler og Metalvarefabrikant, **Kbhvn.**, for vel udferte Gjertlerarbejder.
- Pechüle, C. V.**, Naalemager, **Kbhvn.**, for veludført Naalemagerarbejde.
- Siegler, V.**, Naalemager, **Kbhvn.**, for smukke, fortinnede Naalemagerarbejder i forskellig Retning.
- Beck, Karl P.**, Elektropletfabrikant, **Kbhvn.**, for smukke Arbejder af Elektroplet.
- Bloch, F.**, Elektropletfabrikant, **Kbhvn.**, for smukke Arbejder af Elektroplet.
- Jensen, J. F.**, Metalvarefabrikant, **Kbhvn.**, for i større Maalestok tilvirkede Gjertler-, Blikkenslager- og Elektroplet-Arbejder.
- Christgau, H. H.**, Juveler, **Kbhvn.**, for smukt Juvelerarbejde.
- Clausen, J. A.**, Guldsmed, **Kbhvn.**, for veludført Guldarbejde.
- Halberstadt, A.**, Guldsmed, **Kbhvn.**, for smukt Guld- og Juvelarbejde.
- Hertz, P.**, Juveler, **Kbhvn.**, for veludført Guld- og Selvarbejde.

Klasse 12.

- Ambrosiussen, O. P.**, Mekanikus, **Kbhvn.**, for Konstruktion af et simpelt og hensigtsmæssigt Opstanderstillads.

- Dahlstrøm & Lohmann**, Maskinfabrikanter, **Kbhvn.**, for en vel udført Dampmaskine.
- Hassel, J., & Teudt**, Mekanici, **Kbhvn.**, for en vel udført mekanisk Brand- og Redningsstige.
- Jensen, Chr.**, Fabrikant, **Uggerby, Hjørring**, for Forfærdigelsen af en for Husfliden anvendelig og nyttig Snomaskine for Siv og Straa.
- Jensen, N.**, Drejer, **Kaastrup, Kallundborg**, for et fortjenstligt Forsøg paa at tilvejebringe en Maskine til at binde Net.
- Koefoed, H. B.**, Maskinfabrikant, **Kbhvn.**, for en 6 Hestes liggende veludført Dampmaskine.
- Mikkelsen, N.**, Mølle- og Maskinbygger, **Aarhus**, for Centrifugal-pumper af god og hensigtssvarende Konstruktion, samt for det Fortjenstlige ved Anvendelsen af Turbiner som Motorer ved Vandkraft.
- Petersen, M.**, Mekanikus, **Kbhvn.**, for en Samling af vel forfærdigede mindre Drejebænke og andre hensigtsmæssige mindre Arbejdsmaskiner.
- Philipsen, Eskild**, Maskinfabrikant, **Viborg**, for en veludført longitudinal Overskøremaskine.
- Riedel, C. F., & Lindegaard**, Fabrikanter, **Kbhvn.**, for Fortjenesten ved Forsøget paa i den udstillede Dampmaskine at forbinde Expansionen med Regulatoren.
- Hammel, A. F.**, Mekanikus, **Kbhvn.**, for en godt forfærdiget Vandkraftmaskine.
- Jørgensen, P.**, Snedker, **Kbhvn.**, for godt konstruerede Vridemaskiner og Tejruller.
- Lauritzen, E. J.**, Telegrafist, **Kbhvn.**, for det Fortjenstlige ved at fremstille brugbare Sikkerhedskroge til Vinduer, i den Hensigt at forebygge de nu ikke sjældent forekommende Ulykkestilfælde ved Børn.
- Lind, A.**, Maskinbygger, **Kbhvn.**, for veludførte Maskinruller.
- Møllmann, T.**, Urtekrammer, **Kbhvn.**, for et, som det synes, praktisk brugbart Maaleapparat for flygtige eller ildelugtende Vædsker.
- Schad, L.**, Maskinlinierer, **Kbhvn.**, for Indretningen af en Linieremaskine, samt Linierpenne af god Konstruktion.
- Ørum, J.**, Fabrikant, **Randers**, for gode og meget brugbare Redskaber til Vask.
- Frydensberg, Brødrene**, Mekanici, **Kbhvn.**, for en Kjødhakke-maskine af ny Konstruktion.
- Konerding, C.**, Symaskinefabrikant, **Kbhvn.**, for en større Samling af godt efter udenlandsk Mønster forfærdigede Symaskiner.
- Nielsen, A.**, Symaskinefabrikant, **Aarhus**, for maskintilvirkede Symaskiner, vel udførte ved Hjælp af Fræsemaskine.
- Nørholm, N.**, Skræder, **Kbhvn.**, for en simplificeret Konstruktion af Handskesymaskiner.
- Kastrup, J. J.**, Klejnsmed, **Kbhvn.**, for gode Decimal- og andre Vægte.
- Christensen, S.**, Fabrikant, **Hadsten, Randers**, for en Samling vel konstruerede og godt forfærdigede Landbrugsredskaber.
- English & Hansen**, Civilingenier, **Kbhvn.**, for en tænksom udført Mælkekøler.
- Frandsen, L.**, Jernstøber og Teglbrænder, **Holbæk**, for gode Tærskemaskiner.

- Jacobsen, R.**, Maskinbygger, **Beder, Aarhus**, for en vel konstrueret og udført Kaste- og Rensemaskine.
- Jensen, C., & Ko.**, Jernstøbere og Maskinfabrikanter, **Aarhus**, for gode Rad- og Bredsaamaskiner; vel udført Arbejde.
- Nielsen, P.**, Maskinbygger, **Rørbæk, Frederikssund**, for vel udførte Tærsker- og Hakkelsemaskiner.
- Olsen, N.**, Maskinfabrikant, **Slagelse**, for vel udførte Kaste- og Rensemaskiner.
- Petersen, O., & Ko.**, Maglekilde, Roskilde, og **Brødrene Petersen, Ruds Vedby, Slagelse**, for en Samling af vel udførte Landbrugsmaskiner og Redskaber.
- Petersen, P.**, Jernstøber og Maskinfabrikant, **Ringsted**, for vel udførte Landbrugsmaskiner.
- Vallekilde Folkehøjskole** (ved E. Trier), **Holbæk**, for en Radrenser af Jern med nyt Stilleapparat.
- Wistoft, L. S.**, Maskinfabrikant, **Vibæk, Viborg**, for en Samling tænksomt udførte Landbrugsmaskiner og Redskaber.
- Halvorsen, E. J.**, Bødker, **Kbhvn.**, for godt udført Bødkerarbejde.
- Hansen, L.**, Smed, **Ringe, Odense**, for en Plov med ejendommeligt Stilleapparat for Langjernet.
- Henriksen, L.**, Skovbetjent, **Jyderup, Nykjøbing p. S.**, for en Samling af hensigtsmæssige Planteredskaber.
- Nielsen, J.**, Snedker, **Frederiksberg, Kbhvn.**, for et godt og vel udført Bihus.
- Zinck & Søn**, Værkøjsfabrikant, **Godthaab, Aalborg**, for godt udførte Landbrugs- og Haveredskaber.
- Collin, J.**, Cand. mag., **Kbhvn.**, for en stor Samling til Fremstilling af Østersens Udvikling; Kort over Limfjordens og Fladestrands Østersbanker; Samling af Agn.
- Noergaard, Chr. Gai**, Sognefoged, **Harboøre, Lemvig**, for et Puls- og et Betvaad; smukt udført Arbejde.
- Jensen, O.**, Lods, **Frederikssund**, for en Baad, bygget for Drivfiskeri tilhavs, og iøvrigt med Erkjendelse af Udstillerens anseelige Virksomhed som Baadebygger.
- Bonnez, N. F. V.**, Vognfabrikant, **Aarhus**, for en vel forfærdiget Jagtvogn.
- Christiansen, L.**, Grovsmæd, **Kirkeværløse, Kbhvn.**, for en meget vel udført Arbejdsvogn.
- Hansen, F. M.**, Vognfabrikant, **Slagelse**, for 3 vel udførte Vogne.
- Jensen, Chr.**, Karetmager, **Kbhvn.**, for et Træskelet til en Vogn; god Indretning og godt Arbejde.
- Knudsen's, H., Enke**, Barnevognsfabrikant, **Kbhvn.**, for en Samling af vel udførte Barne- og Sygevogne.
- Larsen, N. J.**, Vognfabrikant, **Frederiksberg, Kbhvn.**, for en vel udført Landauer.
- Nielsen, P.**, Vognfabrikant, **Kbhvn.**, for 2 vel udførte Vogne.
- Petersen, R.**, Karetmager, **Ullerslev, Naksøvd**, for en Jagtbrædevogn; vel udført Arbejde.
- Christoffersen, H.**, Skibsbygger, **Assens**, for en god og vel udført Skibsmodel.

Klasse 13.

- Jespersen, J. P. M.**, Adjunkt, Rønne, for hans Bestræbelser for at nyttiggjøre Bornholms Naturprodukter.
- Kaolinslemmeriet paa Bornholm**, for at have paabegyndt Omdannelsen af raa Kaolin til en ensartet Handelsvare.
- Dohlman, Brødrene**, Fabrikant, Kbhvn., for Lim.
- Magnusson, H.**, Gaardejer, Birtingaholt paa Island, for godt behandlet Faaretælle.
- Nielsen, F. J., & Ko.**, Fabrikanter, Kbhvn., for Kopallak og Fernisser.
- Hamann, Th.**, Fabrikant, Kbhvn., for Bogtrykfarve, Valsemasse samt god og billig Vognsmerelse.
- Rønning, P.**, Cand. pharm., Materialist, Kbhvn., for Blæk og Pakfarver.
- Blumensaadt, N. N.**, Fabrikant, Odense, for Sæber.
- Hansen, P. H., & Ko.**, Fabrikant, Kbhvn., for Stang- og Haandsæber.
- Holm, Fr.**, Apoteker, Kbhvn., for god Eau-de-Cologne.
- Sørensen, P. R.**, Fabrikant, Kbhvn., for Haandsæber.
- Vilsoët, F. C.**, Parfumefabrikant, Kbhvn., for gode og billige Parfumer.

Klasse 14.

- Rasmussen, R.**, Bro Humlemagasin, Nørre Aaby, for Humle.
- Wendt, F.**, Gartner, St. Jørgensbjerg, Roskilde, for en Samling Kornsorter i Straa.
- Bay, L.**, Møller, Marienlyst Mølle, Nakskov, for Flormel.
- Bruun, A. E.**, Dampmøller, (Lille Mølle) Kbhvn., for Makaroni og Gryn.
- Weirsøe, O.**, Fabrikant, Hobro, for Biskuits.
- Aagaard, L.**, Urtekræmmer, Kbhvn., for røgede Varer.
- Nielsen, C.**, forhv. Franskbager, Kbhvn., for Blodpræparater.
- Post, Otto**, Fabrikant, Kbhvn., for hermetisk nedlagte Sager.
- Warming, C. E.**, Bogholder, Kolding, for Fiskeyngel af Laxefamilien paa forskellige Udviklingstrin.
- Buchwald, C. V.**, Godsejer, Øbjerggaard, Præstø, for Ost.
- Fløytrup, A.**, Proprietær, Søløyst, Svendborg, for Ost.
- Schultz, J. H.**, Mejeriforpagter, Turebyholm, Kjøge, for Ost.
- Bähnecke & Ko.**, Fabrikanter, Kbhvn., for Sennopsfabrikata.
- Engel & Kisky**, Sukkervarefabrikanter, Kbhvn., for Sukkervarer.
- Grønbech, E. A.**, Fabrikant, Kbhvn., for Sennepsfabrika.
- Hvid, V. C.**, og **H. Riis**, Plantagen »Work & Rest», St. Croix, for Rom.
- Plasket, W.**, Plantagerne Analy og Grove Place, St. Croix, for Sukker.
- Anthony, F.**, Fabrikant, Kbhvn., for Likører og Punsch-Essenser.
- Been, C. A.**, Hof-Urtekræmmer, Kbhvn., for Likører og Punsch-Essenser.
- Bryggeriet »Rabeshave»** (K. C. Hansen), Kbhvn., for diverse Øl-sorter.
- Jacobsen, J. J.**, Brændevinsbrænder, Faaborg, for Punsch-Essenser.

- Jørgensen's, P., Søner, Odense**, for Akvavit og Brændevin.
Paulsen-Spendrups Efterfølger, Destillater, Kbhvn., for Akvavit og Likører.
Sundorph, H. P., Urtekrammer, Kbhvn., for Punsch-Essenser.
Syndergaard, N. C., Brændevinsbrænder, Kbhvn., for Akvavit.
Müller, P. A. E., Urtekrammer, Kbhvn., for Honning.
Nielsen, J., Snedker, Frederiksberg, Kbhvn., for Honning.
Rosenvinge, Hospitalsforstander, Ribe, for Mjed.
Jensen, J. P., Eddikebrygger, Kbhvn., for Eddike.
Nielsen, Chr., Fabrikant, Klintebjerg, Odense, for Eddike.
Maglekilde Brøndanstalt, Mineralvandsfabrik, Roskilde, for Mineralvande.
Cohen & Kjær, Tobaksfabrikanter, Aalborg, for Skraatobak.
Schmidt, jun., J. P., Tobaksfabrikant, Fredericia, for Cigarer og Regtobak.

Sverige.

Klasse 3.

- Institutet for Døvstumme, Karlskrona**, for gode Arbejder af Eleverne.
Institutet for Døvstumme og Blinde paa Manilla (Afdelingen for Blinde), **Stkholm.**, for gode Arbejder af Eleverne.
Slöjdskolene i Stkholm., for gode Arbejder af Eleverne.
Teknisk Skole, Malmø, for gode Arbejder af Eleverne.

Klasse 4.

- Bonde, C. J., Greve, Kjesäter, Wingåker**, for en omhyggelig Samling af Nationaldragter m. m.
Wallis, A. B., Godsejer, Dybeck, Ystad, for en værdifuld Samling af skaanske Smykker.

Klasse 5.

- Det litografiske Aktie-Bolag, Norrköping**, for et stort Udvalg af gode Papæsker og farvet Papir.
Westerberg, A. E., Xylograf, Stkholm., for vel udferte Xylografer.
Hansen, M., Fotograf, Stkholm., for vel udferte Portræt-Fotografier.
Josephson, M., Fotograf, Stkholm., for vel udferte Portræt-Fotografier.

Klasse 6.

- Berg, Fr. J., matematisk Instrumentmager, Stkholm.**, for et Nivellerinstrument til billig Pris.
Nilsson, J. E., Urmager, Stenbrohult, Elmhult, for et Pendulur, udført som Husflidsarbejde med stor Taalmodighed.
Hoffmann, A., Pianofortefabrikant, Stkholm., for Instrumenter, der have Velklang og Kraft samt en god Spillemaade.
Institutet for Døvstumme og Blinde paa Manilla (Afdelingen for Døvstumme), for et sammensat Tale- og Here-Instrument.
Det litografiske Aktie-Bolag, Norrköping, for Materiel til Undervisning.
Meijerberg, C. J., Folkeskole-Inspektør, Stkholm., for Undervisningsmateriel.

Klasse 7.

- Jacobsson, G. H.**, Göteborg, for hans Bestræbelser for Silkeavlens Fremme, samt for de udstillede Æg, Kokons m. m.
- Selskabet for indenlandsk Silkeavl, Stkhlm.**, for dets Bestræbelser for Silkeavlens Fremme samt for de udstillede Æg, Kokons m. m.
- Manufaktur Aktie-Bolaget, Malmö**, for Bomuldsgarn.
- Sahlström, C. A.**, Farver, Wenersborg, for farvede og trykkede Bomuldsvarer, navnlig for billige trykkede Garn.
- Arbejder Aktie-Bolaget, Norrköping**, for Klædevarer.
- Bomulds-Væveri-Bolaget, Malmö**, for Bomuldsvarer.
- Håkansson, A. jun.**, Risäng, Borås, for Bomulds- og halvulndne Tojer.
- Landskrona Fabriks Aktie-Bolag, Landskrona**, for Klædevarer.
- Lindberg, Beata**, Væverske, Stkhlm., for vævede Sengetæpper.
- Ziwertz, J. A.**, Parykmager (Firma: Löfström & Ko.), Göteborg, for Haararbejde.
- Åkerson, Andersson & Ko.**, Fabrikanten, Gefle, for Rebslagerarbejde.
- Becker, W.**, Fabrikant, Stkhlm., for Pensler.
- Sognene Färila, Ljusdal, Sidensjö og Ullånger**, for smuk Husfid i Her, Hørgarn og Lærred.
- Sognene Forssa, Enånger og Njutånger ved Hudikswall**, for smuk Husfid i Vævning af Sejldug og andre linnede Stoffer.
- Tornérhjelm, E. E. S.**, Frøken, Norrköping, for haandspundet Hørgarn.
- Magnell, Ulrika**, Frøken, Högen, Åmål, for meget fint haandspundet Uldgarn.
- Posse, W.**, Grevinde, Hornsberg, Waldemarsvik, for vævede Linnedvarer.
- Hoffman, Emilia**, Frøken, Stkhlm., for Frivolitetsarbejder.
- Ljunggren, Malvina**, Lærerinde, Göteborg, for en Antimakassar.
- Rosell, Emilie**, Frøken, Karlskrona, for en Antimakassar.
- Tornberg, Hedvig**, Frøken, Lund, for Frivolitetsarbejder.
- Westfelt, N.**, Underlejtant, Alingsås, for Listetæpper.
- Warelius, Frans, & Ko.**, Mode- & Manufakturhandlere, Malmö, for en sort Silkekjole.

Klasse 8.

- Forssell, D., & Ko.**, Bundtmagere, Stkhlm., for kurante og godt udferte Bundtmagerarbejder.
- Bäckström, N. P.**, Sadelmager, Göteborg, for velforarbejdede Sadler og Kufferter.
- Sundqvist, L. M.**, Skomager, Göteborg, for veludført Fodtøj.
- Möller, J. P.**, Handskemager, Lund, for Handsker og navnlig Glacéhandsker.
- Svanberg, A. G.**, Handskemager, Stkhlm., for Handsker og Skindarbejder, navnlig Skindtrejer.

Klasse 9.

- Grauers, L.**, Kurvemager, Göteborg, for Sofa, Stole og Blomsterbord.
- Forsberg, A. F.**, Mekanikus, Stkhlm., for mekaniske Stole af egen Konstruktion.

- Sandberg, A. T.**, Tapetserer, **Stkhlm.**, for en udskaaen Stol med Guldbroderi.
- Tull, N. P.**, Sejmager, **Stkhlm.**, for et Officerstelt.
- Wessberg, Edv.**, Tapetserer, **Stkhlm.**, for en Chaiselong.
- Andrén, A. A.** (Blind), **Unnaryd, Gislaved**, for Arbejder, skaarne i Tra.
- Björkman, C.**, Frue, **Stkhlm.**, for Arbejder af Birkebark.
- Eriksdotter, M. C.**, Laplænderinde, **Arvidsjaur, Piteå**, for Tov af Granrødder; en »Pilka», bereedt af Skovgræs.
- Holm, F. F.**, forhv. Elev ved Institutet for Døvstumme og Blinde, **Stkhlm.**, for et Sybord med Indlægning, Jetonkasse m. m.
- Jonsson, P.**, Husmand, **Andersboda, Oby, Wislanda**, for Kurve, magerarbejde.
- Jonsdotter, Eva Maria**, Laplænderinde, **Arvidsjaur, Piteå**, for Kurve, Maatter og Reb af Granrødder, samt Prøver af Materialet dertil.
- Thunström, L.**, **Norrköping**, for Snusdaaser af Birkebark (Prisbillighed).

Klasse 11.

- Lindberg, L.**, Brugsejer, **Dahlkarlshytten, Kolsva**, for vel valset »Finjern».
- Sundström, J. O.**, Brugsejer, **Charlottenberg Brug, Charlottenberg**, for gode maskinvalsede og maskinsmeddede Sem.
- Sälboda & Gammelkroppa Brugsejere** (ved Svante Fletwood), **Sälboda, Arvika**, for Jern af udmærket Beskaffenhed.
- Backman, J. F. L.**, Fabrikant, **Stkhlm.**, for et vel udført Jernskab.
- Degerfors Aktie-Bolag, Degerfors**, for vel valset »Finjern» samt særdeles sejgt Jern.
- Liberg, B. & O.**, Fabrikanter, **Rosenfors, Eskilstuna**, for gode Saxe i mange Sterrelser.
- Mattson, M.**, Klejnsmed, **Göteborg**, for vel udført Smedearbejde, Pengeskabe, Vægte og Laase.
- Odhner & Ko.**, Fabrikant og Kjøbmand, **Stkhlm.**, for rig Udstilling af Lamper og Kogeapparater.
- Westerberg's, E.**, **Arvinger, Gusums Brug, Söderköping**, for vel udførte Knappenaale og Traaddug.
- Paulin, J.**, Guldslager, **Stkhlm.**, for godt Bladguld.

Klasse 12.

- Flobeck, D. W.**, Fabrikant, **Eriksberg, Göteborg**, for en omhyggeligt udført Model af et Fyrtaarn, samt en Dampmaskine.
- Holmgren, J. B.**, Fabrikant, **Stkhlm.**, for gode Brandsprejter.
- Linderholm, C. J.**, Rebslager, **Wexiö**, for en hensigtsmæssig Indretning af Spindemaskiner for mindre Rebslagerier.
- Elfving, C. E.**, Kaptajn, **Stkhlm.**, for en hensigtsmæssig Lampevægenreenser.
- Hedlund, J.**, Fabrikant, **Eskilstuna**, for 2 Symaskiner at godt Arbejde.
- Petersen, J. C.**, Fabrikant, **Trelleborg**, for en Samling af gode Agerbrugsredskaber.

- Sederholm, J., Brugspatron, Näfveqvarn, Nyköping, for en Samling af gode Landbrugsredskaber.
- Grill, M. A., Kaptajn, Örebro, for en omfattende Samling af Redskaber til Indsofiskeri.
- Hedin, C. E., Landbruger, Krognäs, Nyköping, for gode Net til Østersofiskeri.
- Nylén, N., Hammarön, Thyé, Karlstad, for gode Fiskeriredskaber for Wenern.
- Sjöberg, A. P., Handlende, Malmö, for et Bundgarn af godt Arbejde.
- Granlund, J. G., Vognfabrikant, Grenna, for 2 vel udførte Vogne.
- Norin, P., Ingeniør, Göteborg, for en god Model af et Dampskib.
- Olsson, O., Baadebygger, Brandahlen, Oroust, for Model af en Lodsbaad.
- Cassel, W., Dr. med., Brugspatron, Laxå, for hensigtsmæssig Indretning af et Varmeapparat, saaledes at Spildevarme fra Kjøkkenilden anvendes til Opvarming af Boligen, nærmest for Arbejdere.
- Sandström, P., Ingeniør, Hernösand, for Model af en Flodmølle.
- Klasse 13.
- Keiller, A., jun., Brugspatron, Schisshytte Brug, Smedjebacken, for manganholdigt Jern.
- Löthner, G., Brugsejer, Wassgårda, Kristinehamn, for Trædestillations-Produkter.
- Norrköpings Trædestillations Aktie-Bolag, Stafsjö, Norrköping, for Trædestillations-Produkter.
- Örn, O., Major, Qvarntorps Brug, Karlstad, for Trædestillations-Produkter.
- Motala Tændstik-Fabriks Aktie-Bolag, Motala, for saakaldte "Aluminium-Sikkerheds-Tændstikker".
- Schmiedte, C. J., Farver, Stkholm., for tilfredsstillende Behandling af Latringjødning.
- Becker, W., Fabrikant, Stkholm., for Fernisser.
- Strandberg, F. A., Fabrikant, Jönköping, for Metalfernisser.
- Barnängens tekniske Fabrik, Stkholm., for Parfumerisager og tekniske Fabrikater.
- Pauli, F., Fabrikant, Jönköping, for Parfumerisager.
- Klasse 14.
- Engholm, G. W., Stora Markie, Anderslöf, for Korn- og Frøsorter.
- Kilanda Landbrugsskole (G. v. Schéele), Nordre Elfsborgs Len, for Prøver af Korn og Gryn.
- Nathorst, Hj., Professor, Alnarp, Akarp, for Prøver af Korn.
- Stenström, O. E., Direkteur, Gårdsjö, for Byg og Kanada-Havre.
- Vicken, F. & G., von, Ugglebol, for Ærter og Havre.
- Landskrona franske Dampkværn, Landskrona, for Flormel.
- Norrköpings Kværn Aktie-Bolag, Norrköping, for Bygmel.
- Andersson, G., Handlende, Fjällbacka, for saltede Makrel.
- Andersson, P., Sognefoged, Arilds Läge, Höganäs, for Kullens Sild.
- Carlson, F., Lysekil, for skind- og benfri Sild (i Intendant Widegrens Udstilling).

Dohrman, W., Mejeribestyrelser, Lindholmen, Anderslöf, for Ost.
 Kühl, F. B., Fabrikant, Stkholm., for Sennopsfabrikata.
 Cederlunds, J., Sønner, Grosserere, Stkholm., for Punsch.
 Lundberg, I. L., & Ko., Vinhandlere, Stkholm., for Punsch.
 Söderman, C. J., Handlende, Upsala, for Upsala-Punsch.
 Tuldahl, F., Brygger, Landskrona, for Pale-Ale.

Norge.

Klasse 3.

Bestyrelsen af Kristiania Straaafletningsskole, for smukt udførte Arbejder.
 Strand, C. Testmann, Bestyrerinde af en Industriskole, Drammen, for gode Kniplingsarbejder.

Klasse 4.

Selmer, M., Fotograf, Bergen, for en interessant Samling Fotografier af norske Nationaldragter.
 Øjen, Thorbjørn, Gaardbruger, Etne Præstegjæld, for en med sjelden Omsigt given Fremstilling af Bygdens Arbejde.

Klasse 5.

Bentse Brug, Papirfabrik, Kristiania, for gode Prøver paa Papirfabrikata.
 Eche, Joh. D., & Søn, Bergen, for vel udførte Voxdugsfabrikata.
 Olsen, Chr., Fotograf, Kristiania, for godt udførte kolorerede Portrætfotografier i Oliefarve.

Klasse 6.

Clementsén, K., Instrumentmager, Stavanger, for et Dampskibskompass.
 Aarestrup, J., Pianofortefabrikant, Bergen, for et Flygel, som i alle Henseender er meget respektabelt.
 Jespersen, J., Almueskoleinspektør, Kristiania, for Skolemateriel for Almueskolen.

Klasse 7.

Haldens Bomuldsspinderi, Frederikshald, for Bomuldsgarn.
 Kristiania Tugthus, Kristiania, for Uldvarer.
 Lungegaardshospitalet, Bergen, for Fiskenet.
 Nissen, Hans, og Hustrus Arbejdshus, Trondhjem, for Silde-net, Hampetraad og Uldtrejer.
 Ramm, J., & Clausen, Fabrikanter, Salhus, Bergen, for Trikotage.
 Dyblie, Nathalia, Frue, Alten i Finmarken, for kunstige Blomster af Fiskeskæl.
 Larsen, Laura, Frøken, Moss, for Buketter af pressede naturlige Blomster.
 Laxevaags Rebslageri, Laxevaag, Bergen, for Rebslagerarbejde.
 Jordan, Wilhelm, Kammager, Kristiania, for Børstenbinderarbejde.
 Ellingsen, Hans, Skræder, Frederiksstad, for Regnklæder.
 Blegen, Mari, Gaardmandskone, med Døtre, Faaberg, for meget fint haandspundet Uldgarn.
 Schie, Vilhelmine, Enkefrue, Kristiania, for hvide Broderier.
 Fürst, Hanna, Frøken, Kristiania, for et strikket Sengetæppe.
 Christiansen, L., Moss, for Straaafletninger.

Kreetz, Anna, Frøken, **Kristiania**, for Straaarbejde.
Søndre Bergenshus Amts og Bergens Bys Landhusholdnings-
selskab, Bergen, for Tæpper og Broderier.

Klasse 8.

Dalens Interessentskab, Flekkefjord, for vel behandlet Saale-
 læder.

Hallén, J. P., Garver, **Kristiania**, for vel behandlet Læder og Skind.

Brandt, C., Bundtmager, **Bergen**, for Tæpper af hele Dyrskind.

Grönvold, C., Skomager, **Frederikshald**, for vel udført Fodtøj.

Nordahl, Petter N., Skomager, **Kristianssand**, for vel udført
 Fodtøj.

Klasse 9.

Nord, M. E., & Søn, Brugsejere, **Kristiania**, for Isskabe, Iskister
 og Isborde.

Eriksen, N. A., Kurvemager, **Bergen**, for Kurvemagerarbejde.

Larsen, G., Drejer, **Lillehammer**, for Merskumspiber.

Bergendahl, H., Maler og Lakerer, **Bergen**, for Spejle.

Finstad, Snedker, Urskoug, Romerike, for et udskaaet Skilt.

Young, Ivar S., Agent, **Kristiania**, for Møbler af hvidt Grantræ.

Fladmoe, T. C., Billedskærer, **Kristiania**, for Billedskærerarbejde.

Flere Træskærere ved **Pastor Halling, Lom, Gudbrands-**
dalen, for Træskærerarbejde.

Ankerske Arbejdshus, Frederikshald, for Spaanarbejde m. m.

Bodsfænglets Direktør, Kristiania, for Trævarer af forskjellig
 Slags.

Johannesdatter, Maren, Husmandskone, **Øjer, Gudbrandsdalen**,
 for Kurvetfningsarbejde.

Komiteen for Frederikshalds og Omegns Deltagelse i Ud-
stillingen, for Husflids- og andre Arbejder.

Thronsdatter, Marit, Øjer, Gudbrandsdalen, for Kurvearbejder
 af Trærød.

Søndre Bergenshus Amts og Bergens Bys Landhushold-
nings-selskab, for Ølkander og Træskærerarbejder.

Klasse 10.

Schibbye, L. B., Teglværksejer, **Østre Aker, Kristiania**, for gode
 glasserede Tagsten.

Klasse 11.

Aadals Brug, Kristiania, for støbte Gryder.

Drammens Jernstøberi og mekaniske Værksted, Dram-
men, for gode Kakkelovne.

Cathrineholms Jernværk, Frederikshald, for gode Kjettinger
 og Nagler.

Mathiesen, Johan, Fabrikant, **Kristiania**, for gode og billige Dør-
 greb.

Opsahl, P. J., Smed, **Kristiania**, for gode Dørlaase og Jernskabe.

Talebakken, H. P., Haandværker, **Vestre Thoten**, for smukke og
 velgjorte Knive med Skeder.

Blunck, C., Fabrikant, **Kristiania**, for gode Sprejter og Haner af
 Metal og Jern.

Klasse 12.

- Bertol, L., Mekanikus, **Kristiania**, for en vel udført Grynmaskine.
 Gjerdrum, O., Fabrikejer, **Nydalen, Kristiania**, for Model til et Regfortæringsapparat.
 Wilson, G. A., Landbrugsskolebestyrer, **Fane, Bergen**, for ejendommelig Konstruktion af en Plov.
 Olsen, A. S., Kleinsmed, **Kristiania**, for vel udferte Haveredskaber.
 Eriksen, Th., Anglemager, **Bergen**, for en stor Samling Fiskekroge.
 Heffermehl, L., Vognfabrikant, **Drammen**, for en Kariol af godt Arbejde.
 Lilloe, J. A. M., Sadelmager, **Kristiania**, for en Kariol med meget godt Sadelmagerarbejde.
 Brinch, Chr., Skibsbygger, **Kristiania**, for en Baad med Redskaber til et Sælfangerdampskib; godt Arbejde.
 Først, A. D., Skibsreder, **Arendal**, for gode Baade.
 Hansen, C. A., Skibsbygger, **Skien**, for en Samling af gode Skibsmodeller.
 Stephanson, Jul., Grosserer, **Arendal**, for omhyggeligt og veludført Baadarbejde.
 Søndre Bergenhus Amts Landhusholdningsselskab, **Bergen**, for gode Hardangerbaade.
 Haastad, Skibsbygmester, **Aalesund**, for en meget veludført Baadmodel.

Klasse 13.

- Bergens Gasværk, **Bergen**, for Tilberedning af neutral svovlsur Ammon som Biprodukt.
 Liadals Kompagni, **Kristiania**, for Minepatroner af presset Krudt.
 Jølsen, H., Fabrikant og Ejendomsbesidder, **Enebak paa Romerike**, for Trædestillations-Produkter.
 Norske Fernis-Fabrik, **Kristiania**, for Fernisser.
 Steen, Daniel, Kjøbmand, **Kristiania**, for særdeles gode Parfumerisager.

Klasse 14.

- Helgesen, J. C., Grosserer, **Kristiania**, for Bygmel og Gryn.
 Nielsen, Berent M., **Bergen**, for Ansjoser. (Bergens Handelsforenings Udstilling.)
 Bordewich & Ko., Fabrikanter, **Vaagen, Lofoten**, for Fiskemel.
 Frølich, Fritz S., Fabrikant, **Haslum, Kristiania**, for hermetisk nedlagte Levnetsmidler.
 Mack, J. F. D., Grosserer, **Tromsø**, for en Serie af Sild og Fiskearter.
 Myhrvold, Christiane C., **Kristiania**, for Ansjoser.
 The Norwegian Preserwing Company, **Mandal**, for hermetisk henkogte Levnetsmidler.
 Herstad, Th., Gaardbruger, **Hoff, Holmestrand**, for Negeløst.
 Waalen, Svein, Gaardbruger, **Gausdal, Gudbrandsdalen**, for Myseost.
 Kildal, P. W. W., & Ko., Fabrikanter, **Kristiania**, for Sprit, Eddike og Likører.
 Aas, P. L., Bryggeriejer og Skibsprovianter, **Drammen**, for Exportel.

- Brodersen, N.**, Destillater, **Drammen**, for Akvavit.
Lundtangens Ølbryggeri, Skien, for Skienel.
Simers & Ko., Kristiania, for Mineralvande.
Moe, O. P., & Søn, Grosserere, **Kristianssand**, for Cigarer.

Udlandet.

Klasse 7.

- Nicol, Alexander, & Ko.**, Fabrikanter, **Arbroath, Skotland**, for et nyt opfundet Slags Sejldug med indvævede Baand.

Udenfor Præmieæskning

have følgende Udstillere stillet sig, dels som Medlemmer af Bedømmelsesudvalgene, dels som tilkaldte Sagkyndige og dels af andre Grunde.

Danmark.

110. **Fraenckel's Tapetfabrik, Kbhvn.**
 173. **Forlagsbureauets xylografiske Atelier, Kbhvn.**
 307. **Lassen, Verner**, Pianofortefabrikant, **Kbhvn.**
 575. **Goldschmidt, Julius M.**, Lingerihandler, **Kbhvn.**
 563. **Hansen, P.**, Berstenbinder, **Kbhvn.**
 625. **Lund, J. R.**, Skræder, **Kbhvn.**
 1699. **Fiedler, H. V.**, Birkedommer, **Sterrede, Skjelskør.**

Sverige.

2239. **Kgl. Bestyrelse for Statens Jernbane-Anlæg, Stkhlm.**
 2882. **Widegren, H. A. T.**, Fiskeri-Intendant, **Stkhlm.**

Norge.

3204. **Heiberg, Einar**, Bestyrer af den geografiske Opmaalings Graveranstalt m. m., **Kristiania.**
 3537. **Dekke, A.**, Skibsbygger, **Bergen.**
 3565. **Kongsberg Sølvværk, Kongsberg.**

Bilag N.**Oversigt over Indtægter og Udgifter.**

(Efter Industriforeningens Maanedsskrift, VIII, 1873).

I. Indtægt.		Rd.	Sk.	Rd.	Sk.
1.	Tilskud fra det Classenske Fideikommis	1000	•		
2.	do. fra Staten	15000	•		
3.	do. fra det Classenske Fideikommis	1000	•		
4.	do. fra den Reiersenske Fond	5000	•		
				22,000	•
5.	Solgte Billetter til Aabningshejtideligheden	816	Stkr.	4080	•
6.	do. do. til Medaljeuddelingen	4392	-	4392	•
7.	do. Abonnementskort for Udstillingstiden	3595	-	17975	•
8.	do. do. for 14 Dage	230	-	682	•
9.	do. do. for 7 Dage	1637	-	3258	•
				30,387	•
10.	Betalt for Entré gennem Tællemaskinen à 4 Mk.	23004	43		
11.	do. do. à 2 Mk.	137138	18		
12.	do. do. à 1 Mk.	10456	86		
				170,599	51
13.	Indkommet ved Auktion over solgte Dekorationsgjenstande, Borde, Skabe, Montre osv. osv.	3361	36		
14.	Ligeledes ved Salg underhaanden af brugte Gjenstande	965	85		
15.	Forskjellige mindre Indtægter	174	26		
				4501	51
16.	Eneretten til at sælge Kataloger til Udstillingen og Prospekter af samme solgt for	5000	•		
17.	Indkommen Leje af udlejede Lokaler	4709	41		
				at overføre	237,197 47

	Rd.	Sk.	Rd.	Sk.
			overført	125,809 33
5. Forskellige Honorarer:				
a) Meddelelser til Katalogen	520	•		
b) Assistance for Dommerudvalgene	390	•		
c) Tegnearbejder og kunstnerisk Assistance m. m.	3648	52		
			4558	52
6. Udgifter ved Aabningshejtideligheden og Medaljeuddelingen samt Musik under Udstillingstiden			2317	80
7. Diplomer og Medaljer			4101	5
8. Skatter af Bygningen			2436	40
9. Brandassurance for Malerier og Kunstgjenstande			2436	16
10. Avertissementer i forskellige Blade			1490	5
11. Bogtrykkerarbejde, Kontorudgifter, Papir, Bøger m. m.			4985	8
12. Tilskud til Industrimødet			310	16
13. Do til Bortlodningen			157	27
14. Do til Komiteen til at bistaa Rejsende			931	47
15. Forskellige Godtgørelser til Lokalkomiteerne og andre Udgifter			1052	37
16. Leje til Aktieselskabet for Bygningen til Udstilling			21138	79
			Tilsammen	171,724 61
			Indtægt	249,061 27
			Overskud	77,336 62

Anmærkning. Da det ved Anordningen af fremtidige Udstillinger kan være af Interesse at kjende de væsentligste af de ved denne Udstilling til Udfyldning udsendte Blanketter, aftrykkes de her:

I.

Anmeldelse.

Undertegnede anmelder herved at ville indsende til den nordiske Industri- og Kunstudstilling i Kjøbenhavn 1872 følgende Gjenstande:

Udstillerens fulde Navn eller Firma og Stilling.	Hjemstavn og Bopæl.	I hvad Egenskab han udstiller.	Udstillingsgjenstandenes Beskaffenhed, om muligt Antal eller Mængde.	Det Rum de ville optage.					I denne Rubrik anføres: 1) Om Udstilleren ønsker Skabe eller Montre leverede ved Komiteens Foranstaltning eller om han selv vil levere disse. NB. I sidste Tilfælde indsendes hermed en Tegning med Maalangivelse. 2) Om Udstilleren ønsker Bevægkraft til Maskiner i Gang og da hvor mange Hestes Kraft. 3) Andre Bemærkninger.
				paa Gulv eller Bord			paa Væg		
				Længde.	Brede.	Højde.	Brede.	Højde.	
				NB. Maalene angives i danske Fod.					

den 1871.

(Underskrift).

Dette Skema bedes indsendt til Udstillingens Bureau inden Udgangen af Oktober 1871.
(For Sveriges og Norges Vedkommende inden Udgangen af November 1871).

III.

Toldklarerings Angivelse.

Paa Komiteens Vegne anmelder Undertegnede herved til Indførelse ved Kjøbenhavns Toldsted i Henhold til Generaldirektoratets Resolution af 14. August f. A. følgende fra med ankomne Kolli, forsynede med Udstillingsmærket og af følgende Indhold:

Kolliernes Mærke.	Nr.	Afsenderens Navn.	Indhold.	Vægt.	Bemærkning.

idet jeg paa Tro og Love forsikrer, at de i bemeldte Kolli indeholdte Gjenstande efter endt Udstilling enten ville blive anmeldte til Gjenudførsel under samme Udstillingsmærke og Numer eller toldklarerede, saafremt de maatte blive solgte under Udstillingen.

Kjøbenhavn, den 1872.

